Sí² Hi³ Rá¹tioh³ Jáɨ¹³ Hi³ Jmɨ́¹ Ná¹hmá¹ Ná¹jnɨ́¹ Hi³ Má²ca³jñéih³ Dió³²

La³ cun³ hi³ ca³hɨ́e³ Jesucristo ñí¹con² Juan²

1 Jesús Tsá² lɨ́n³ Cristo ca³ma³jnia² ñí¹con² *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ la³ cun³ hi³ ca³hɨ́e³ jáun² Dió³² ca³tɨ²¹ la³jɨ́³² la³ cun³ hi³ né³bí¹ lɨ́¹³; hi³ jáun² hí³ ca³zen³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ tsa³hɨeh¹ Juan² tsá² lɨ́n³ tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ la³jɨ́³² hi³ jáun².

2 Hi³ jáun² hí³ né³ ca³ma³tson² la³jɨ́³², la³ cun³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³² la³ má²quionh³ jú¹ tson² hi³ ca³cué³ jáun² Jesús Tsá² lɨ́n³ Cristo, jɨ³ la³jɨ́³² hi³ ca³jnia³ jáun² jéinh³² tsú².

3 Hénh³ ma³ jmɨ́¹ ren² nɨ́¹juáh³ tsá² hɨ³², hi³ náɨ³² jɨ³ hi³ taunh³² siáh³ ta²¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáɨ¹³ hi³ ca³cué³ lá² Dió³², quí¹ má²ja³quián³ bíh¹ lɨ³tí³.

Juan² jmu² sí² ñí¹con² quiau³ cuáh³²

4 Jná¹³ la³² Juan², zein³² ná¹ sí² lá² ñí¹con² tá¹ quiaun³ nió³ hnoh² tsá² má²ná¹lɨ́n³ náh² cuáh³² tɨ³ hué³² Asia nɨ́². Cuɨ́¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³², jɨ³ hi³ cuɨ́¹ zian² náh² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tɨn² hi³ jmu³ Dió³², Tsá² qui³ zian² la³ cun³ jmɨ́¹tin², Tsá² zian² la³ tɨ³ ta³né³², hi³ la³ má²zian² jáun² bíh¹ siáh³ jmɨ́¹ tsú² jmɨ́¹ ja³²; hi³ tá¹ quiaun³ jmɨ́²chí³ joh¹

Dió^{32} tsá^{2} tionh^{2} hí^{3} ta^{3} ñí^{1} tsú^{2}, ñí^{1} cuá^{1}tón^{21} tsú^{2}
jáun^{2} hmá^{2}sɨ^{1} quioh^{21} cuí^{1} jmu^{1} siáh^{3} la^{3} nɨ́^{2},
5 jɨ^{3} hi^{3} cuí^{1} jmu^{1} siáh^{3} Jesús Tsá^{2} lɨ́n^{3} Cristo,
Tsá^{2} zih^{32} re^{2} lɨ́n^{32} jú^{1} tson^{2}, Tsá^{2} la^{3}ñí^{1} hi^{3} lɨ́n^{3}
tsá^{2} hmaɨ^{21} jmɨ́^{1} ca^{3}jenh^{13} ja^{1} hla^{1}, Re^{21} Tsá^{2} chín^{1}
ñí^{1}con^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}. Hí^{3} bíh^{1} jan^{2}
Tsá^{2} jlánh^{1} hniau^{3} dí^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}hin^{3} tsú^{2} tso^{3}
quiú^{13} dí^{2} cun^{3}quionh^{3} jmɨ́^{2}hán^{1} hnga^{2};
6 hí^{3} bíh^{1} má^{2}ca^{3}jmú^{3} siáh^{3} hi^{3} má^{2}ná^{1}láɨ^{3} dí^{2} cu^{3}
nió^{3} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21}, jɨ^{3} hi^{3} má^{2}ná^{1}láɨ^{3} dí^{2} siáh^{3}
mí^{2}tsáu^{2} ñí^{1}con^{2} Dió^{32} Jméi^{2} dí^{2}. Cuí^{1} lɨ^{3}quien^{2} bíh^{1}
hnga^{2} hí^{3} dí^{2} jɨ^{3} hi^{3} cuí^{1} ho^{2} siáh^{3} pí^{3} la^{3} cun^{3}
jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2}. ¡Tson^{2} bíh^{1} cu^{3}tí^{3}!
7 Sá^{1}nɨ́^{2} jɨe^{3} dúh^{1}, juɨ^{32} ja^{1} jnie^{2} bíh^{1} jáuh^{3} tsú^{2},
la^{3}jɨ́n^{32} tsáu^{2} bíh^{1} jɨ́e^{32} tsú^{2} nɨ́^{1} má^{1}jaunh^{32},
hí^{1} la^{3} tɨ^{3} tsá^{2} ca^{3}hah^{3} yáh^{3} tsú^{2} jɨ́e^{32};
hi^{3} la^{3}jɨ́n^{32} la^{3}jánh^{3} dú^{1} ñí^{1} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2}
hngá^{1}máh^{3} bíh^{1} ho^{3} jngɨh^{3} nɨ́^{1} má^{1}jaunh^{32}
tsú^{2} jáun^{2}.
Ján^{3}, tson^{2} bíh^{1} la^{3} jáun^{2} lɨ́^{13}.
8 —Jná^{13} bíh^{1} lɨ́n^{3} ná^{1} huéh^{3} la^{3}ñí^{1}, hi^{3} ca^{3}la^{3} tɨ^{3}
huéh^{3} ñí^{1} cá^{1}táuh^{3} —juáh^{3} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2}, Tsá^{2} qui^{3}
zian^{2} hí^{3} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}tin^{2}, Tsá^{2} zian^{2} la^{3} tɨ^{3} ta^{3}né^{32},
hi^{3} la^{3} má^{2}zian^{2} jáun^{2} bíh^{1} siáh^{3} jmɨ́^{1} tsú^{2} jmɨ́^{1} ja^{32};
Dió^{32} Tsá^{2} cú^{2} juenh^{2}.

Jmɨ́^{1} cá^{1}jnia^{3} Cristo hi^{3} lin^{1} hi^{3} quien^{2} lɨ́n^{32}

9 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, jná^{13} Juan^{2}, jan^{2} renh^{2} hnoh^{2}
tsá^{2} ma^{3}tsoh^{1} náh^{2} honh^{2} cu^{3}lɨ^{21} quiúnh^{1}, tsá^{2} cá^{2}re^{2}
tiauh^{2} dí^{2} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32} jɨ^{3} hi^{3} ná^{1}tion^{23} dí^{2} siáh^{3} tsí^{3}

cun^{3}ñí^{1} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Jesús. Jná^{13} jmɨ́^{1} cuá^{1}tson^{3} ná^{1}
cáun^{2} hué^{32} nio^{2} chu^{3} jmáɨ^{2}, hué^{32} jmáɨ^{2} Patmos,
cun^{3}ñí^{1} hi^{3} hléh^{23} jná^{13} jáɨ^{13} quioh^{21} Dió^{32} jɨ^{3} hi^{3}
zíh^{23} jná^{13} siáh^{3} jú^{1} tson^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Jesús.

10 Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1} cá^{1}chó^{21} jmáɨ^{1} ná^{1}chan^{1} hi^{3}
ca^{3}tɨn^{1} Tɨ^{32} Juo^{13} dí^{2}, [la^{3} cun^{3} dú^{2}me^{1} yáh^{3},]
jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} hi^{3} ca^{3}jnia^{3} jéin^{32}
jná^{13} la^{3} lá^{2}: Cu^{3}hna^{32} jná^{13} ca^{3}náɨ^{32} cáun^{2} mah^{1} hi^{3}
ñí^{1}ca^{3}hléh^{3} tsáu^{2} tiá^{3} lɨ́n^{32} la^{3}jmɨ́^{1} hén^{23} cáun^{2} mí^{1}ñí^{2}
trompeta,

11 hi^{3} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Tón^{3} ñí^{1} sí^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} jɨ́eh^{32} nú^{2} lá^{2}, hi^{3} jáun^{2}
zen^{2} ñí^{1}con^{2} tán^{1} quiaun^{3} nió^{3} tsá^{2} cuáh^{32} [hué^{32}
Asia], la^{3} cun^{3} tsá^{2} zian^{2} já^{1} juú^{2} Éfeso, Esmirna,
Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, jɨ^{3} Laodicea nɨ́^{2}
siáh^{3}.

12 Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}jinh^{1} jná^{13}, hi^{3} ca^{3}lɨ^{3}hnó^{32} jná^{13}
jɨe^{21} nɨ́^{1}juáh^{3} hin^{2} hleh^{32} ñí^{1}con^{2} jná^{13}. Jmɨ́^{1} ca^{3}jinh^{1}
jná^{13} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} quiau^{3} tse^{3} pih^{21} ha^{21}
jmɨ^{2} no^{1} hi^{3} hún^{1} sɨ́^{2} hi^{3} lɨ́^{3} cú^{1}mí^{1}niau^{21} jmáh^{32};

13 hi^{3} ja^{1} ñí^{1} ná^{1}táun^{3} tse^{3} pih^{21} jáun^{2} né^{3} ca^{3}jɨen^{1}
jná^{13} jan^{2} Tsá^{2} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2}, hi^{3}
dí^{1}quih^{32} cáun^{2} hmɨh^{32} cuó^{2} hi^{3} he^{2} la^{3} tɨ^{3} coh^{3} ta^{3},
hi^{3} ñí^{1} tsɨ́^{3} né^{3} hñéih^{3} cáun^{2} láu^{2} lɨ́^{3} cú^{1}mí^{1}niau^{21}.

14 Hi^{3} jñú^{2} chí^{1} tsú^{2} né^{3}, tiáu^{2} lɨ́n^{32} bíh^{1} ca^{3}la^{3}
jmɨ́^{1} tiáu^{2} jan^{32}, ho^{3} la^{3}jmɨ́^{1} tiáu^{2} jñú^{13} *já^{1}ziáh^{2}; hi^{3}
mɨ́^{1}ñí^{1} tsú^{2} siáh^{3} zɨ́n^{3} lɨ́n^{32} bíh^{1} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} zɨ́h^{1} sɨ́^{2}.

15 Ta^{3} tsú^{2} siáh^{3} ca^{3}la^{3} hi^{3} zɨ́n^{3} dáɨn^{3} bíh^{1} la^{3}jmɨ́^{1}
lɨ́^{3} cáun^{2} mí^{1}ñí^{2} rá^{2}hu^{21} sɨ́^{2}; hi^{3} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}hléh^{3}
tsú^{2} siáh^{3}, tiá^{3} lɨ́n^{32} bíh^{1} hén^{23} mah^{1} la^{3}jmɨ́^{1} hín^{1}

nɨ́[1]juáh[3] nɨ́[1] má[1]cá[2]quɨ́h[32] ma[3] quin[32] ma[3] cu[3] tsɨn[1] jmɨ́[2]miih[21].

16 Cuá[2] chu[21] zianh[32] tsú[2] quiau[3] chí[1]jmaɨ[21], ho[3] tsú[2] né[3] cuá[2]ha[2] cáun[2] mí[1]táɨ[3] hmu[3] tá[1] tun[3] jo[21], hi[3] jáun[2] ñí[1] tsú[2] siáh[3] zɨ́n[3] lɨ́n[32] la[3]jmɨ́[1] pin[3] hiú[2] nɨ́[1] má[1]tɨ́[3] chi[3]hiú[2].

17 Jmɨ́[1] ca[3]jɨen[1] jná[13] tsú[2], jáun[2] ca[3]quɨnh[3] ná[1] ta[3] ñí[1] tsú[2] la[3]juah[21] dúh[1] jan[2] tsá[2] jun[3]. Jmɨ́[1]jáun[2] ca[3]tie[3] tsú[2] jná[13] cuo[2] cun[3]quionh[3] cuá[2] chu[21] quioh[21], hi[3] ca[3]juáh[3] la[3] lá[2]:

—Ha[3] lɨ́[2] juenh[3] na[21], quí[1] jná[13] bíh[1] la[32] la[3] cun[3] jmɨ́[1] ca[3]lɨ[3]liau[3] jɨ[3] ca[3]la[3] tɨ[3] ñí[1] cá[1]táuh[3] siáh[3].

18 Jná[13] bíh[1] la[32] Tsá[2] zian[2] ná[1], Tsá[2] jun[3] ná[1] cu[3]tiá[3], tɨ[3]la[3] ta[3]né[32] má[1]ná[1], má[2]zian[2] jná[13] la[3] cun[3] jmɨ́[1]hi[3]nio[2] bíh[1]. Jná[13] bíh[1] quion[1] llave quioh[21] hmú[32] jɨ[3] hi[3] quioh[21] ñí[1] tsá[2]tánh[1] tsá[2] má[2]cá[2]tsan[3] nɨ́[2] siáh[3].

19 Jáun[2] né[3], tón[3] ñí[1] sí[2] la[3]jɨ́[32] hi[3] má[2]lɨ́[2]jɨeh[3] hnú[2] nɨ́[2]; la[3] cun[3] hi[3] má[2]lɨ[32] jɨ[3] hi[3] né[3]bí[1] lɨ́[13] jmɨ́[1] tsú[2] jmɨ́[1] ja[32] nɨ́[2] siáh[3].

20 La[3] cun[3] hi[3] hnió[3] juáh[3] quiau[3] chí[1]jmaɨ[21] hi[3] zionh[1] jná[13] cuá[2] chu[21], jɨ[3] quiau[3] tse[3] míh[1] hún[1] sɨ́[2] hi[3] lɨ́[3] cú[1]mí[1]niau[21] hi[3] má[2]lɨ́[2]jɨeh[3] nú[2] jáun[2], la[3] lá[2] bíh[1] lɨ́[3]: Quiau[3] chí[1]jmaɨ[21] jáun[2] lɨ́[3] quiaun[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]tán[2] jná[13] bíh[1], tsá[2] tanh[2] hó[1]ñí[1] tán[1] quiaun[3] nió[3] tsá[2] cuáh[32] hí[3], hi[3] quiau[3] tse[3] míh[1] jáun[2] né[3] lɨ́n[3] siáh[3] tán[1] quiaun[3] nió[3] tsá[2] cuáh[32] hí[3] bíh[1].

2

Jáɨ[13] hi[3] ca[3]tɨn[1] tsá[2] lɨ́n[3] cuáh[32] já[1] juú[2] Éfeso

1 ”Né32 né3, zen2 jáɨ13 lá2 ñí1con2 tsá2cuú2 tsá2tán2
jná13, tsá2 cuá1tanh2 hó1ñí1 tsá2 má2lɨ́n3 cuáh32 já1
juú2 Éfeso, hi3 zéih3 tsú2 la3 lá2:

“Tsá2 zianh32 hí3 quiau3 chí1jmaɨ21 tɨ3 cuá2 chu21,
Tsá2 ngɨ32 hí3 ja1 quioh21 tá1 quiau3 tse3 míh1 hún1
sɨ́2 hi3 lɨ́3 jáun2 cú1mí1niau21 juáh3 la3 lá2:

2 Má2cuo2 bíh1 jná13 re2 he3 lánh3 lɨ́3 táh3 hnoh2,
ño1 bíh1 jná13 hi3 hnoh2 jmuh32 náh2 ta21 la3 jonh3
jmɨ́1 honh2, jɨ3 he3 lánh3 rón32 tion23 náh2 siáh3
honh2 nɨ́2; ja3bí1 ño1 jná13 hi3 cun3 tiá2 jéin23 bíh1
hnoh2 tsá2 hláɨh1, hi3 ño1 jná13 siáh3 hi3 re2 lɨ́n32
bíh1 cá2 lan23 hnoh2 tsá2 lɨ́1 ná1juáh23 hi3 lɨ́n3 *tɨ32
tsá2 quian32 jë1 Dió32, jáun2 hnoh2 má2ca3lɨ3 ñíh1 hi3
tsá2 tɨ́1 jáɨn2 bíh1 hí3.

3 Ná1tion23 bíh1 hnoh2 honh2 ja1 la3jɨ́32 uu3mí2tsɨ32
hi3 ma3tsoh1 náh2 honh2 cun3ñí1 hi3 ca3tɨn1 jná13,
tiá2 má2cá2huon3 yáh3 hnoh2.

4 Tɨ3la3 zia32 bíh1 cáun2 hi3 hlah3 quián13 hnoh2:
Hi3 tiú2uú2 hnau3 yáh3 hnoh2 jná13 la3 cun3 jmɨ́1
hnau3 hnoh2 jáun2 jmɨ́1tin2.

5 Jáun2 né3, cháu1 náh2 honh2 ha3 lánh3 jmɨ́1
má2zian2 náh2 ñí1con2 jná13 jmɨ́1tin2, hi3 cuɨ́1
cha3conh2 siáh3 honh2 náh2 ha3 lánh3 má2zian2 náh2
nɨ́2 ta3né32; jmu3 siáh3 la3 cun3 ta21 hi3 ca3jmuh3
náh2 jáun2 la3 jmɨ́1 ñí1, quí1 nɨ́1juáh3 tiá2 jmúh13
náh2 la3 nɨ́2, jáun2 jáunh13 jná13 hi3 já1quin32 ná1
tse3 míh1 hún1 sɨ́2 nɨ́2 ñí1con2 hnoh2 nɨ́1juáh3 tiá2 la3
tsa3conh2 yáh3 honh2 náh2.

6 Tson2 bíh1 jmuh32 hnoh2 re2 hi3 tiá2 jen23 náh2

la^{3} cun^{3} hi^{3} jmu^{2} tsá^{2} cu^{3} nió^{3} haɨn^{21} tɨ^{3} con^{2} Cú^{2}la^{21}, quí^{1} ja^{3}bí^{1} jná^{13} siáh^{3} tiá^{2} tɨ^{32} yáh^{3} tsɨn^{32} ná^{1} tsá^{2} hí^{3}”.

7 ”Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} chi^{21} cuá^{1}, ¡cuɨ́^{1} nie^{13} tsú^{2} re^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} juáh^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} cuáh^{32} la^{3} tán^{1}! Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ca^{3}cah^{13} jmáɨ^{1}, tsá^{2} hí^{3} bíh^{1} cue^{1} jná^{13} jáɨ^{13} hi^{3} cuh^{3} máɨ^{3} hi^{3} haɨ^{21} hmá^{2} jmu^{2} hi^{3} lɨ́^{13} zian^{2} tsú^{2} hi^{3} chi^{21} chu^{3} jo^{2} hué^{13} Dió^{32} ñí^{1} tianh^{32} tsú^{2} tie^{3}.

Jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} lɨ́n^{3} cuáh^{32} já^{1} juú^{2} Esmirna

8 ”Né^{32} né^{3}, zen^{2} jáɨ^{13} lá^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}tán^{2} jná^{13}, tsá^{2} cuá^{1}tanh^{2} hó^{1}ñí^{1} tsá^{2} má^{2}lɨ́n^{3} cuáh^{32} já^{1} juú^{2} Esmirna, hi^{3} zéih^{3} la^{3} lá^{2}:

“Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} la^{3}ñí^{1} hi^{3} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} ca^{3}táuh^{3}, Tsá^{2} ca^{3}jun^{3} hi^{3} jáun^{2} ca^{3}jenh^{13} siáh^{3}, Tsá^{2} hí^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

9 Ño^{1} bíh^{1} jná^{13} re^{2} he^{3} lánh^{3} rón^{32} ma^{3}tsoh^{1} náh^{2} honh^{2} jɨ^{3} hi^{3} má^{2}tia^{3}mii^{2} náh^{2} siáh^{3}, tɨ^{3}la^{3} uá^{1} jáun^{2} la^{3} jáun^{2} né^{3}, cun^{3} jáun^{2} hánh^{3} bíh^{1} hnoh^{2}. Ño^{1} jná^{13} siáh^{3} lánh^{3} rón^{32} tú^{2} hiáu^{32} hnoh^{2} tsá^{2} lɨ́^{1} juáh^{3} hí^{3} hi^{3} lɨ́n^{3} *judíos, quí^{1} tsá^{2} hí^{3} dá^{2} cáun^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} cu^{3} nió^{3} quioh^{21} *Satanás bíh^{1}.

10 Ha^{3} lɨ́^{2} juenh^{3} náh^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{1}tsoh^{1} náh^{2} honh^{2}. Sá^{1}nɨ́^{2} jɨe^{3}, tia^{3}juɨ^{32} lá^{2} bíh^{1} má^{2}táuh^{32} tsá^{2} hláɨnh^{1} ma^{3} jan^{2} hnoh^{2} hñu^{3}mí^{1}ñí^{2}, la^{3} cun^{3} hi^{3} ca^{3} lau^{3} tsú^{2} hnoh^{2}. Quia^{3} jmáɨ^{1} lɨ^{3} hniáuh^{32} má^{1}tsoh^{1} hnoh^{2} honh^{2}. Tɨ^{3}la^{3} cuɨ́^{1} tionh^{2} náh^{2} la^{3} má^{2}tionh^{2} jáun^{2} ñí^{1}con^{2} jná^{13}, uá^{1}jinh^{1} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} cá^{1}tsan^{3} náh^{2}, hi^{3} jáun^{2} jná^{13} cué^{13} jáɨ^{13} hi^{3} lɨ́^{13} zian^{2} náh^{2}

cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2} hi^{3} lɨ́^{3} jáun^{2} la^{3}juah^{21} dúh^{1} cáun^{2} *có^{2}ron^{1}ná^{1}”.

11 ”Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} chi^{21} cuá^{1}, ¡cuɨ́^{1} nie^{13} tsú^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} juáh^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} cuáh^{32} la^{3} tán^{1}! Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ca^{3}cah^{13} jmáɨ^{1}, ha^{3} tiá^{2} hi^{3} quiunh^{21} yáh^{3} tsú^{2} ca^{3}tɨ^{21} hmú^{32} ñí^{1} má^{2}tenh^{3}.

Jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} lɨ́n^{3} cuáh^{32} já^{1} juú^{2} Pérgamo

12 ”Né^{32} né^{3}, zen^{2} uá^{2}jaɨ^{32} jáɨ^{13} lá^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}tán^{2} jná^{13}, tsá^{2} cuá^{1}tanh^{2} hó^{1}ñí^{1} tsá^{2} má^{2}lɨ́n^{3} cuáh^{32} já^{1} juú^{2} Pérgamo, hi^{3} zéih^{3} la^{3} lá^{2}:

“Tsá^{2} quian^{32} hí^{3} mí^{1}táɨ^{3} hmu^{3} tá^{1} tun^{3} jo^{21} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

13 Ño^{1} jná^{13} re^{2} ha^{3} jinh^{1} tionh^{2} hnoh^{2}, hnoh^{2} dá^{2} tionh^{2} ñí^{1} cuá^{1}quien^{2} Satanás bíh^{1}; tɨ^{3}la^{3} uá^{1} jáun^{2} la^{3} jáun^{2} tionh^{2} náh^{2} ñí^{1} jáun^{2}, cun^{3} jáun^{2} la^{3} má^{2}zian^{2} jáun^{2} bíh^{1} hnoh^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}. Hí^{1}juáh^{3} tiá^{2} ca^{3}ma^{3}zian^{13} yáh^{3} hnoh^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}, uá^{1}jinh^{1} jmáɨ^{1} hi^{3} ca^{3}jngɨh^{3} tsú^{2} jáun^{2} Antipas tsá^{2} ca^{3}náu^{2} hí^{3} jáɨ^{13} la^{3} má^{2}nau^{32} jáun^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}, tsá^{2} jun^{3} hí^{3} ñí^{1} cuá^{3} nɨ́^{2} Satanás.

14 Tɨ^{3}la^{3} zia^{32} ca^{3}lá^{2} hi^{3} tiá^{2} tɨ^{32} tsɨn^{32} jná^{13} hi^{3} jmuh^{32} hnoh^{2}, quí^{1} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} nɨ́^{2} bí^{1} tiáunh^{1} ma^{3} jan^{2} tsáu^{2} ja^{1} quián^{13} hnoh^{2}, tsá^{2} tiá^{2} hnió^{3} chá^{32} tɨ^{3} có^{32} la^{3} cun^{3} hi^{3} ca^{3}ma^{3}ta^{2} hla^{1} Balaam, tsá^{2} ca^{3}ma^{3}tɨn^{2} hla^{1} Balac ha^{3} lánh^{3} rón^{32} ma^{3}can^{2} tsá^{2} *Israel hi^{3} jmu^{3} tso^{3}, hi^{3} cuh^{3} ngú^{3} quioh^{21} jáh^{3} má^{2}lɨ́^{2}jngɨh^{3} tsú^{2} ta^{3} ñí^{1} dió^{32} tsá^{2} láɨn^{1}, jɨ^{3} hi^{3} lɨ́^{1} jmu^{3} lɨ́^{1} tsó^{21} nɨ́^{2} siáh^{3}.

15 Ja^{3}bí^{1} tiáunh^{1} siáh^{3} ma^{3} jan^{2} tsáu^{2} ja^{1} nɨ́^{2}
quián^{13} náh^{2}, tsá^{2} taunh^{32} ta^{21} jáɨ^{13} quioh^{21} tsá^{2} cu^{3}
nió^{3} haɨn^{21} tɨ^{3} con^{2} Cú^{2}la^{21}.
16 Jáun^{2} né^{3}, za^{1} náh^{2} jmɨ́^{1} honh^{2} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} nɨ́^{2},
quí^{1} lɨ́^{1} zia^{32} lɨ́^{1} jáunh^{13} ná^{1} tia^{3}juɨ^{32} hi^{3} já^{1}jmú^{32}
ná^{1} hniéɨ^{2} quiúnh^{1} tsá^{2} hí^{3} cun^{3}quionh^{3} mí^{1}táɨ^{3} hi^{3}
cuá^{2}ha^{2} uen^{32} ná^{1}”.
17 ”Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} chi^{21} cuá^{1}, ¡cuɨ́^{1} nie^{13} tsú^{2} re^{2}
lɨ́n^{32} la^{3} cun^{3} hi^{3} juáh^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}
ná^{1}lɨ́n^{3} cuáh^{32} la^{3} tán^{1}! Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ca^{3}cah^{13}
jmáɨ^{1}, tsá^{2} hí^{3} bíh^{1} cue^{1} jná^{13} má^{32} hi^{3} jmáɨ^{2} jáun^{2}
maná hi^{3} ná^{1}hmá^{1} jáun^{2}, hi^{3} cuh^{3}, cónh^{3} cá^{2} máɨ^{3}
quɨ́n^{1} pih^{21} tiáu^{2}. Ñí^{1} quɨ́n^{1} pih^{21} jáun^{2} né^{3} tón^{32}
cáun^{2} hi^{3} jmáɨ^{2} tsú^{2}, hi^{3} hmaɨ^{21}; hi^{3} jmáɨ^{2} tsú^{2} jáun^{2}
né^{3}, jɨ́^{32}la^{3} hnga^{2} bíh^{1} tsá^{2} he^{3} hí^{3} lɨ^{3} cuoh^{2} hi^{3} jáun^{2}.

Jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} lɨ́n^{3} cuáh^{32} já^{1} juú^{2} Tiatira

18 ”Né^{32} né^{3}, zen^{2} uá^{2}jaɨ^{32} jáɨ^{13} lá^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}cuú^{2}
tsá^{2}tán^{2} jná^{13}, tsá^{2} cuá^{1}tanh^{2} hó^{1}ñí^{1} tsá^{2} má^{2}lɨ́n^{3}
cuáh^{32} já^{1} juú^{2} Tiatira, hi^{3} zéih^{3} la^{3} lá^{2}:
“Jon^{2} Dió^{32} Tsá^{2} zɨ́n^{3} mɨ́^{1}ñí^{1} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} zɨ́h^{1} sɨ́^{2}, Tsá^{2}
lɨ́^{3} siáh^{3} ta^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} mí^{1}ñí^{2} zɨ́n^{3} lɨ́n^{32}, hí^{3} bíh^{1} juáh^{3}
la^{3} lá^{2}:
19 Jná^{13} cuo^{2} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{3} táh^{3} hnoh^{2}: hi^{3} hnau^{3}
náh^{2} jná^{13}, hi^{3} nio^{2} cáun^{2} tán^{1} honh^{2} náh^{2}, hi^{3}
ma^{3}con^{21} náh^{2} siáh^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsáu^{2}, jɨ^{3} hi^{3} tion^{23} náh^{2}
siáh^{3} honh^{2} la^{3}jɨ́^{32}; hi^{3} ño^{1} jná^{13} siáh^{3} hi^{3} tɨ^{3} jlánh^{1}
bíh^{1} hliáun^{3} ta^{21} chu^{21} má^{2}ná^{1}jmuh^{32} náh^{2} tá^{1} la^{3}
lá^{2}, la^{3} cónh^{3} bíh^{1} jmɨ́^{1}tin^{2}.
20 Tɨ^{3}la^{3} zia^{32} bíh^{1} cáun^{2} hi^{3} tiá^{2} tɨ^{32} tsɨn^{32} jná^{13} hi^{3}
jmuh^{32} hnoh^{2}: Quí^{1} nɨ́^{2} bíh^{1} cuá^{3} tsá^{2}mɨ^{3} Jezabel,

tsá^{2} lɨ́^{1} juáh^{3} hí^{3} hi^{3} lɨ́n^{3} jan^{2} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}, tɨ^{3}la^{3} má^{1}lɨ^{32} jáun^{2} né^{3}, sa^{3} má^{2}can^{2} bíh^{1} tsú^{2} tsáu^{2} hi^{3} juáh^{3} dí^{2} hi^{3} chu^{21} bíh^{1} néh^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} hi^{3} jmu^{3} tsú^{2} hi^{3} juón^{1} quionh^{3} tsá^{2} hlá^{2} tsá^{2} nɨ́^{2}, jɨ^{3} hi^{3} cuh^{3} siáh^{3} ngú^{3} quioh^{21} jáh^{3} má^{2}lɨ́^{2}jngɨh^{3} tsú^{2} ñí^{1}con^{2} dió^{32} tsá^{2} láɨn^{1}.

21 Ca^{3}cue^{3} bíh^{1} jná^{13} tsá^{2}mɨ^{3} nɨ́^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} jmɨ́^{1} lɨ^{3} tsa^{3}conh^{2} tsɨ́^{3} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} hlah^{3} hi^{3} hó^{32} jáun^{2}, tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} ca^{3}lɨ^{3}hnió^{3} yáh^{3} tsú^{2}.

22 Jáun^{2} né^{3}, sá^{1}nɨ́^{2} niéɨ^{2} náh^{2} jáɨ^{13} lá^{2}: Jná^{13} jmu^{1} hi^{3} quió^{32} tsú^{2} hi^{3} rá^{1}má^{2}tso^{2} lɨ́n^{32} tsɨ́^{3} la^{3} má^{2}quionh^{3} jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2}ñuh^{2} tsá^{2} ja^{32} tsɨ́^{3} hi^{3} jmu^{2} tso^{3} quionh^{3} dí^{2}, nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2}ñuh^{2} tsá^{2} tiá^{2} chá^{32} tɨ^{3} có^{32} tá^{13} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3}.

23 Má^{1}hiá^{1} má^{1}tsán^{13} jná^{13} siáh^{3} tsá^{2} má^{2}ca^{3}hín^{13} jë^{1} tsú^{2} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} chéɨ^{3} hi^{3} uóu^{32}, hi^{3} jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} cuáh^{32} la^{3} tán^{1} lɨ^{3} ñɨ^{32} hi^{3} jná^{13} bíh^{1} Tsá^{2} cuo^{2} ná^{1} jmɨ́^{1} tsɨ́^{3} tsáu^{2} jɨ^{3} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}, hi^{3} jáun^{2} jná^{13} bíh^{1} má^{1}hmah^{21} ñí^{1}con^{2} náh^{2} la^{3} cun^{3} rón^{32} lɨ́^{3} ta^{21} hi^{3} jmuh^{32} náh^{2}.

24 Tɨ^{3}la^{3} hnoh^{2} tsá^{2} Tiatira ñí^{1} hná^{1} nɨ́^{2}, tsá^{2} tiá^{2} táunh^{23} náh^{2} ta^{21} zión^{32} jáun^{2}, hi^{3} sa^{3}jun^{3} ca^{3}lɨ^{3} cuɨn^{2} náh^{2} siáh^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} juáh^{23} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} jú^{1} hún^{1} quioh^{21} Satanás, ha^{3} tiú^{2}uú^{2} cué^{13} yáh^{3} jná^{13} cónh^{3}í^{1} cáun^{2} liá^{1} héɨ^{2} ñí^{1} hná^{1} nɨ́^{2} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2}.

25 Jɨ́^{32}la^{3} ti^{3} zianh^{32} náh^{2} tiá^{3} juɨ^{32} hi^{3} má^{2}quiánh^{1} bí^{1} náh^{2} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} cuanh^{21} jná^{13}.

26 Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ca^{3}cah^{13} jmáɨ^{1}, jɨ^{3} hi^{3} jmu^{2} siáh^{3} la^{3} má^{2}jmu^{2} jáun^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} hnó^{32} jná^{13} ca^{3}la^{3} ñí^{1} cá^{1}táuh^{3} jmáɨ^{1}, jáun^{2} tsá^{2} la^{3} hí^{3} bíh^{1} cue^{1}

jná^{13} jáɨ^{13} hi^{3} hau^{3} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}.

27 La^{3}jmɨ́^{1} má^{2}ca^{3}cué^{3} jná^{13} jáun^{2} Ñuh^{32} jáɨ^{13} hi^{3} ho^{2} ná^{1}, la^{3} jáun^{2} bíh^{1} hau^{3} tsá^{2} hí^{3} jáɨ^{13} hi^{3} ra^{3}tsɨ^{32} héih^{32} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}, hi^{3} cuá^{1}ho^{2} jáɨ^{13} cun^{3}quionh^{3} cáun^{2} hmá^{2}hɨ́h^{1} hi^{3} lɨ́^{3} mí^{1}ñí^{2}, hi^{3} jáun^{2} juu^{3} tsunh^{3} tsú^{2} tsáu^{2} la^{3}jmɨ́^{1} juú^{2} tsunh^{2} tsú^{2} cáun^{2} hná^{1} hia^{32} cuáh^{1};

28 tsá^{2} hí^{3} né^{3} cue^{1} jná^{13} chí^{1}jmaɨ^{21} juenh^{13} hi^{3} ja^{32} tɨ^{3} ca^{3}jniá^{32}”.

29 ”Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} chi^{21} cuá^{1}, ¡cuɨ́^{1} nie^{13} tsú^{2} re^{2} lɨ́n^{32} la^{3} cun^{3} hi^{3} juáh^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} cuáh^{32} la^{3} tán^{1}!

3

Jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} lɨ́n^{3} cuáh^{32} já^{1} juú^{2} Sardis

1 ”Né^{32} né^{3}, zen^{2} uá^{2}jaɨ^{32} jáɨ^{13} lá^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}tán^{2} jná^{13}, tsá^{2} cuá^{1}tanh^{2} hó^{1}ñí^{1} tsá^{2} má^{2}lɨ́n^{3} cuáh^{32} já^{1} juú^{2} Sardis, hi^{3} zéih^{3} la^{3} lá^{2}:

“La^{3} lá^{2} juáh^{3} Tsá^{2} jan^{2} hí^{3} tá^{1} quiaun^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} joh^{1} Dió^{32} jɨ^{3} hi^{3} quian^{32} siáh^{3} tá^{1} quiau^{3} chí^{1}jmaɨ^{21}: Jná^{13} ño^{1} la^{3} cun^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jmuh^{32} hnoh^{2}, hi^{3} jáun^{2} ño^{1} jná^{13} hi^{3} hnoh^{2} má^{2}ná^{1}jún^{1} bíh^{1} uá^{1}jinh^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsáu^{2} ná^{1}juáh^{23} hi^{3} zian^{2} bíh^{1} hnoh^{2}.

2 ¡Nú^{1} tianh^{3} dá^{2} náh^{2}, hueh^{3} ziú^{3} máh^{1}! Jmu^{3} hua^{3}hí^{13} la^{3} cun^{3} cú^{1}pih^{21} hi^{3} ziáun^{23} nɨ́^{2} quián^{13}, ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} tsa^{3}hín^{3} ca^{3}la^{3} jɨ́^{32}; quí^{1} má^{2}cá^{2}jɨ́e^{32} jná^{13} hi^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jmuh^{32} hnoh^{2} tiá^{2} lɨ́^{3} yáh^{3} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}tɨ^{21} lɨ́^{3} ta^{3} ñí^{1} Dió^{32}.

3 Cháu1 honh2 la3 cun3 hi3 má2ca3heh3 náh2 jáun2
jɨ3 hi3 má2ca3niéih2 náh2 jáun2 siáh3, hi3 ma3ti21
re2 tɨ3 chí1ján3; za1 jmɨ́1 honh2. Quí1 nɨ́1juáh3 tiá2
hueh21 náh2 ziú3 máh1, jáun2 jná13 jáunh13 ñí1con2
hnoh2 la3jmɨ́1 ja32 jan2 háɨn2 cáun2 jmáɨ1 hi3 tiá2 ñíh1
náh2.
4 Tɨ3la3 cu3 jáun2 zian2 bíh1 cu3 nió3 pih21 tsáu2
já1 juú2 Sardis nɨ́2, tsá2 tiá2 má2ca3ma3quiá1 ha1, tsá2
hí3 tsa3ñi3táunh1 quiúnh1 jná13 hi3 ná1quih32 hmɨh32
tiáu2, quí1 hi3 jáun2 má2ca3tɨn1 yáh3 tsú2.
5 Nɨ́1juáh3 tsá2 ca3cah13 jmáɨ1, tsá2 hí3 bíh1 lɨ́13
quɨ́h32 hmɨh32 tiáu2, ha3 tiá2 hin13 yáh3 jná13 hi3
jmáɨ2 tsá2 hí3 ñí1 sí2 ñí1 rá1tioh3 hi3 jmáɨ2 tsá2 lɨ́13
zian2 cun3 jmɨ́1hi3nio2, tɨ3la3 jná13 dá2 má1tson13 bíh1
ñí1con2 Ñuh32 jɨ3 ñí1con2 tsá2cuú2 tsá2ta3 tsú2 nɨ́2
siáh3 hi3 tsá2 joh2 jná13 bíh1 tsá2 hí3”.
6 ”Nɨ́1juáh3 tsá2 chi21 cuá1, ¡cuɨ́1 nie13 tsú2 re2
lɨ́n32 la3 cun3 hi3 juáh3 Jmɨ́2chí3 Chun1 ñí1con2 tsá2
má2ná1lɨ́n3 cuáh32 la3 tán1!

Jáɨ13 hi3 ca3tɨn1 tsá2 lɨ́n3 cuáh32 já1 juú2 Filadelfia

7 ”Né32 né3, zen2 uá2jaɨ32 jáɨ13 lá2 ñí1con2 tsá2cuú2
tsá2tán2 jná13, tsá2 cuá1tanh2 hó1ñí1 tsá2 má2lɨ́n3
cuáh32 já1 juú2 Filadelfia, hi3 zéih3 la3 lá2:

“La3 lá2 juáh3 Tsá2 jlánh1 hɨ́en1, Tsá2 tson2 jë1,
Tsá2 quian32 hí3 llave quioh21 hla1 re21 Dá2vi21,
Tsá2 nia32 hí3 ho3hñú13, hi3 hí1 jan2 yáh3 tiú2uú2
hin2 lɨ́13 jnáɨ32 má1lɨ32 jáun2, hi3 nɨ́1juáh3 nɨ́1
má1ca3jna3 tsú2 ho3hñú13 né3, hí1 jan2 yáh3 tiú2uú2
hin2 lɨ́13 niá32 siáh3. Tsá2 hí3 juáh3:

8 Jná13 cuo2 lánh3 lɨ́3 ta21 quián13 hnoh2. Sá1nɨ́2
jɨe3, jná13 má2cá2jmú32 hi3 há2na21 cáun2 ho3hñú13
ñí1con2 hnoh2, hi3 hí1 jan2 yáh3 tiá2 hin2 lɨ́13 jnáɨ32;
quí1 uá1jinh1 cú1pih21 pí3 zia32 quián13 náh2, cu3
jáun2 má2ca3tionh2 bíh1 náh2 ta21 jáɨ13 quion21 jná13,
ha3 tiá2 má2ca3ma3zian13 yáh3 hnoh2 ñí1con2 jná13.
9 Sá1nɨ́2 jɨeh3 dúh1, tsá2 joh1 hí3 *Satanás tsá2 tɨ́1
jáɨn2 hí3, tsá2 lɨ́1 ná1juáh23 hí3 hi3 lɨ́n3 *judíos ta3 tiá2
lɨ́n3, ñí1con2 tsá2 hí3 jmu1 jná13 héih32 hi3 tsa3di3jñí32
ñí1 hó21 máh1 hnoh2, hi3 jáun2 lɨ3 ñi32 tsú2 hi3 jná13
bíh1 má2ca3ma3hnau1 ná1 hnoh2.
10 Jmɨ́1 cá1juáh21 jná13 jáun2 hi3 hniáuh32 cueh13
náh2 honh2 ca3ma3tih21 bíh1 hnoh2 héih32 jáun2
quion21 jná13; hi3 jáun2 dá2 jná13 bíh1 jmu1 ná1
hua3hí13 hnoh2 nɨ́1juáh3 nɨ́1 má1cua32 uu3mí2tsɨ32 hi3
má2ja3quián3 cua13 jáun2 ñí1 hué21 lá2 hi3 ca3 lan3
ca3la3 jɨ́n32 tsá2 zian2 tá1 cáun2 hngá1máh3 lá2.
11 Quí1 má2ja3quián3 bíh1 jáunh13 jná13; jáun2 tiá3
zianh32 la3 cun3 hi3 zia32 nɨ́2 ñí1con2 náh2, hi3 jáun2
hí1 jan2 tiá2 hin2 quin3 *có2ron1ná1 quián13 náh2.
12 Nɨ́1juáh3 tsá2 ca3cah13 jmáɨ1, tsá2 hí3 bíh1 jmu1
jná13 hi3 lɨ́n3 la3juah21 dúh1 cáun2 pí2lia21 ñéih3 hñú3
hɨ́en1 quioh21 Dió32 Juóu32 jná13, hi3 jáun2 jmɨ́1lɨ́h3
bíh1 tiú2uú2 cua3han2 tsú2 ñéih3 jáun2. Tɨ3 coh3
quioh21 tsá2 hí3 né3 tón13 jná13 hi3 jmáɨ2 Dió32
Juóu32 jɨ3 hi3 jmáɨ2 juú2 quioh21 Dió32 Juóu32 jná13
hí3, la3 cun3 juú2 Jerusalén hmaɨ21 yáh3, juú2 ja3
jáun2 ñí1con2 Dió32 Juóu32 jná13 tɨ3 hñu3mɨ3cuú2;
ja3bí1 tón13 jná13 siáh3 hi3 jmáɨ2 huen2 ná1, cáun2 hi3
jmáɨ2 hmaɨ21”.

13 ”Nɨ́¹juáh³ tsá² chi²¹ cuá¹, ¡cuɨ́¹ nie¹³ tsú² re² lɨ́n³² la³ cun³ hi³ juáh³ Jmɨ́²chí³ Chun¹ ñí¹con² tsá² ná¹lɨ́n³ cuáh³² la³ tán¹!

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² lɨ́n³ cuáh³² já¹ juú² Laodicea

14 ”Né³² né³, zen² siáh³ jáɨ¹³ lá² ñí¹con² tsá²cuú² tsá²tán² jná¹³, tsá² cuá¹tanh² hó¹ñí¹ tsá² má²lɨ́n³ cuáh³² zian² já¹ juú² Laodicea, hi³ zéɨh³ la³ lá²:

“Tsá² jlánh¹ re² nau³² jáɨ¹³, Tsá² qui³ tson² jë¹, Tsá² lɨ́n³ hí³ mí¹zioh²¹ ca³tɨ²¹ la³jɨ́³² hi³ ca³jmú³ Dió³², Tsá² hí³ bíh¹ juáh³ la³jɨ́³² jáɨ¹³ ñí¹ hná¹ lá²:

15 Cuo² re² bíh¹ jná¹³ he³ lánh³ lɨ́³ ta²¹ quián¹³ hnoh². Tiá² má²zian² yáh³ hnoh² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ ca³la³ jonh³ jmɨ́¹ honh², hi³ sa³jun³ hau² yáh³ hnoh² jná¹³. ¡Sá¹jmɨ́¹ hi³ má²zian² hnoh² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ dúh¹, ho³ hi³ hau² náh² jná¹³!

16 Tɨ³la³ cun³ñí¹ hi³ ti³ lɨ́¹ lɨ́n³ náh² la³jmɨ́¹ lɨ́³ jmɨ² cháu³ bíh¹, sa³jun³ chéɨ³ sa³jun³ cuóuh³ yáh³, quí¹ hnoh² dá² cáun² lɨ́¹ haɨn²¹ náh² ja¹ bíh¹, hi³ jáun² dá² cáun² hñeɨ²¹ bíh¹ jná¹³ hnoh² la³ jan² tsá² hñeɨ³² cáun² hi³ tiá² jmá³.

17 Quí¹ hnoh² dá² jlánh¹ juáh³: Jnoh¹ bíh¹ cu³ nió³ tsá² hánh³ lɨ́n³², jlánh¹ re² má²ca³lɨ³ hánh³ jnoh¹, hi³ jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiú²uú² hi³ lɨ³hniauh²³ quiú¹³. Hi³ tiá² ñíh¹ yáh³ náh² má¹lɨ³² jáun² hi³ hnoh² bíh¹ cu³ nió³ tsá² tsɨ́¹juɨ́³ cu³tí³, tsá² zenh² chu³ juɨ³², tsá² tia³mii², tsá² ten³, tsá² láun³ cuánh² cu³tí³.

18 Hi³ jáun² jná¹³ né³ juah³² hi³ chú³² láh¹³ hnoh² cú¹mí¹niau²¹ ñí¹con² jná¹³, hi³ má²ca³lɨ³ hngó³² cun³quionh³ sɨ́², hi³ jáun² bíh¹ ján¹ tson² lɨ³ hánh³

hnoh^{2}; liá^{3} náh^{2} siáh^{3} hmɨh^{32} tiáu^{2} hi^{3} quíh^{13} hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{13} chí^{1}jlɨn^{2} náh^{2}, hi^{3} jáun^{2} quin^{3} hua^{3}heih^{21} quián^{13} náh^{2}; hi^{3} liá^{3} náh^{2} siáh^{3} mɨ́^{3} hi^{3} táh^{13} náh^{2} mɨ́^{1}máh^{1} hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{13} jɨeh^{21} hnoh^{2}.

19 Quí^{1} jná^{13} dá^{2} jin^{32} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} hno^{3} ná^{1}, jɨ^{3} hi^{3} tɨ́^{1} jinh^{21} ná^{1} tsú^{2} siáh^{3}; jáun^{2} né^{3}, ma^{3}zián^{13} náh^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13} ca^{3}la^{3} jonh^{3} jmɨ́^{1} honh^{2}, za^{1} jmɨ́^{1} honh^{2} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} hlah^{3} nɨ́^{2}.

20 Sá^{1}nɨ́^{2} jɨe^{3} dúh^{1}, jná^{13} zenh^{2} ho^{3}hñú^{13} hi^{3} dí^{1}té^{23} ná^{1}; nɨ́^{1}juáh^{3} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} náɨ^{32}, hi^{3} niá^{32} tsú^{2} siáh^{3} ho^{3}hñú^{13} quioh^{21}, jáun^{2} jná^{13} né^{3} hu^{21} ñéih^{3} quioh^{21} tsú^{2} hi^{3} jmu^{1} ná^{1} má^{32} cu^{3}tsa^{32} quiúnh^{1} tsú^{2}.

21 Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ca^{3}cah^{13} jmáɨ^{1}, tsá^{2} hí^{3} bíh^{1} cue^{1} jná^{13} jáɨ^{13} hi^{3} tsa^{3}cuá^{2} cu^{3}hén^{2} ná^{1}, la^{3}jmɨ́^{1} ca^{3}cah^{1} jná^{13} jáun^{2} jmáɨ^{1}, hi^{3} jáun^{2} má^{2}cuá^{1}tón^{21} jná^{13} cu^{3}héin^{1} Ñuh^{32}”.

22 ”Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} chi^{21} cuá^{1}, hi^{3} jáun^{2} ¡cuɨ́^{1} nie^{13} tsú^{2} re^{2} lɨ́n^{32} la^{3} cun^{3} hi^{3} juáh^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} má^{2}ná^{1}lɨ́n^{3} cuáh^{32} la^{3} tán^{1}!

4

Má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} tsú^{2} Dió^{32} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}

1 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ^{32} jáun^{2} né^{3} ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} cáun^{2} ho^{3}hñú^{13} hi^{3} há^{2}na^{21} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}; hi^{3} jáun^{2} mah^{1} hi^{3} la^{3} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} jáun^{2} jmɨ́^{1}tin^{2} né^{3}, ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} siáh^{3} hi^{3} ñí^{1}hleh^{21} siáh^{3} tsáu^{2} la^{3}jmɨ́^{1} hén^{23} cáun^{2} mí^{1}ñí^{2} trompeta, hi^{3} ñí^{1}juah^{21} la^{3} lá^{2}:

—Uú^{3} hnú^{2} tɨ^{3} lá^{2}, hi^{3} jáun^{2} ñí^{1} lá^{2} hɨ́e^{13} jná^{13} la^{3} cun^{3} hi^{3} lɨ́^{13} jmɨ́^{1}tsú^{2} jmɨ́^{1}ja^{32}.

2 La^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} né^{3} ca^{3}jmú^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1}
hi^{3} ca^{3}jnia^{3} jéin^{32} jná^{13} cáun^{2} hmá^{2}sɨ^{1} hi^{3} zeh^{2}
hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2} né^{3} cuá^{1}tsɨ^{21} jan^{2}
tsáu^{2}.
3 Ca^{3}la^{3} cú^{2}tú^{1} cú^{2}lí^{13} bíh^{1} jniá^{3} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21}
hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2}, la^{3}jmɨ́^{1} zɨ́n^{3} quɨ́n^{1} téh^{23} tsú^{2}
jaspe ho^{3} cún^{1} cornalina; hi^{3} la^{3} cu^{3} la^{3} jéin^{3} ñí^{1}
cuá^{1}tón^{21} tsú^{2} jáun^{2} né^{3} hen^{2} jmɨ́^{2}quɨ́n^{1} réh^{2} hi^{3} zɨ́n^{3}
lɨ́n^{32} la^{3}jmɨ́^{1} zɨ́n^{3} cá^{2} máɨ^{3} quɨ́n^{1} esmeralda.
4 Cu^{3} jéin^{3} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2} ná^{1}táun^{3} siáh^{3} cónh^{3}í^{1}
quiu^{3}quiún^{3} hmá^{2}sɨ^{1} hi^{3} ná^{1}tsɨn^{1} quiu^{3}quiun^{3}
tsá^{2}daun^{32} tsá^{2} ná^{1}quih^{32} hmɨh^{32} tiáu^{2}, hi^{3} ná^{1}hein^{32}
siáh^{3} *có^{2}ron^{1}ná^{1} hi^{3} lɨ́^{3} cú^{1}mí^{1}niau^{21}.
5 Ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2} hia^{32} sɨ́^{2} quioh^{21} miíh^{32}, hi^{3}
ca^{3}la^{3} cú^{2}tiú^{2} cú^{2}jan^{32} lɨ́n^{32} siáh^{3} nio^{2} hi^{3} hén^{23} tiá^{3}
cu^{3}tí^{3}. Ta^{3} ñí^{1} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21} hí^{3} tsɨ́^{1}cau^{32} quiau^{3}
sɨ́^{2} hi^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} sɨ́^{2} quɨ́^{2} hmá^{2}; sɨ́^{2} jáun^{2} né^{3}
ca^{3}tɨn^{1} tá^{1} quiaun^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} joh^{1} Dió^{32}.
6 Ta^{3} ñí^{1} Tsá^{2} cuá^{1}tsɨ^{21} hí^{3} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2} jniá^{3}
la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} cáun^{2} jmɨ́^{2}miih^{21} hi^{3} lɨ́^{3} jmáh^{3}la^{3} hu^{32} hi^{3}
nga^{2} joh^{1} cá^{2} táun^{2} cá^{2} táun^{2}, hi^{3} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} jan^{32}.
La^{3} cu^{3} la^{3} jéin^{3} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2} tionh^{2} siáh^{3} quiun^{3}
tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3}; tsá^{2} hí^{3} né^{3} ná^{1}hó^{21} mɨ́^{1}ñí^{1} tɨ^{3} ta^{3}
ñí^{1} jɨ^{3} tɨ^{3} cu^{3}hna^{21} nɨ́^{2} siáh^{3}.
7 Tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} la^{3}ñí^{1} hí^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3}
jan^{2} hiah^{32}, tsá^{2} ñí^{1} má^{2}gon^{3} hí^{3} né^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1}
jniá^{3} jan^{2} cuá^{1}juɨ́^{2} míh^{1}, tsá^{2} ñí^{1} má^{2}gáun^{3} né^{3}
jniá^{3} ñí^{1} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} ñí^{1} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2}, hi^{3} ñí^{1}
má^{2}quiun^{3} tsá^{2} hí^{3} né^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} jan^{2} máɨ^{2}
hi^{3} hí^{1}ranh^{32}.

8 Ma^{3} quin^{32} ma^{3} jan^{32} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} hí^{3}
ná^{1}tsɨ^{21} ma^{3} jñéi^{3} chí^{1} pí^{13}, hi^{3} ná^{1}hó^{21} siáh^{3} mɨ́^{1}ñí^{1}
la^{3} coh^{3} la^{3} ñeh^{2} quioh^{21}. La^{3} huá^{2} la^{3} jma^{2} bíh^{1}
cun^{3} tiá^{2} tunh^{23} tsá^{2} hí^{3} hi^{3} ná^{1}juáh^{23} la^{3} lá^{2}:
¡Tsá^{2} hɨ́en^{1}, Tsá^{2} hɨ́en^{1}, Tsá^{2} hɨ́en^{1} cu^{3}tí^{3} bíh^{1} Dió^{32}
Juo^{13} dí^{2},
Tsá^{2} cú^{2} Tsá^{2} juenh^{2} cu^{3}tí^{3} bíh^{1},
Tsá^{2} qui^{3} zian^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}tin^{2},
hi^{3} hí^{3} bíh^{1} Tsá^{2} zian^{2} la^{3} má^{2}zian^{2} jáun^{2}!
9 Ma^{3} quin^{32} ma^{3} cu^{3} jéin^{32} hi^{3} má^{2}quien^{2} tsá^{2}cuú^{2}
tsá^{2}chín^{3} hí^{3} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21} hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2}, jɨ^{3}
hi^{3} má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} tsú^{2} siáh^{3} Tsá^{2} hí^{3} hi^{3} cueh^{32}
dí^{2} tiá^{1}hmah^{1} Tsá^{2} zian^{2} hí^{3} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2},
10 má^{1}lɨ^{32} jáun^{2}, tán^{1} quiu^{3}quiun^{3} tsá^{2}daun^{32} hí^{3}
tiánh^{23} ná^{1}hin^{3} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} hué^{32} ta^{3} ñí^{1} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21}
hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1}, hi^{3} má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} dí^{2} Tsá^{2}
zian^{2} hí^{3} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2}, hi^{3} cha^{32} dí^{2} siáh^{3}
có^{2}ron^{1}ná^{1} hi^{3} ná^{1}hein^{32} ta^{3} ñí^{1} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21} hí^{3},
hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:
11 Hnú^{2} Dió^{32} Juo^{13} jnoh^{1},
jan^{2} hnú^{2} bíh^{1} ca^{3}tɨ^{21} ma^{3}quien^{2} tsáu^{2},
jɨ^{3} hi^{3} ma^{3}tsu^{3} ma^{3}jáuh^{32} tsú^{2},
jɨ^{3} hi^{3} juáh^{3} tsú^{2} hi^{3} hnú^{2} bíh^{1} Tsá^{2} cú^{2} juenh^{2} nú^{2};
quí^{1} hnú^{2} bíh^{1} ca^{3}jmuh^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} zia^{32},
hi^{3} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} tɨ^{32} honh^{2} huen^{2} bíh^{1} hnú^{2} ca^{3}lɨ^{3}zia^{32}
la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} zia^{32}.

5

Sí^{2} rá^{1}pan^{2} hi^{3} rá^{1}hñei^{32}, jɨ^{3} hi^{3} rá^{1}quiun^{2} tá^{1} quiau^{3} jéin^{32}

1 Jáun^{2} né^{3}, jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} hi^{3} Tsá^{2}
cuá^{1}tsɨ^{21} hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} cuá^{1}zianh^{32} cuá^{2} chu^{21}
cáun^{2} sí^{2} rá^{1}pan^{2} hi^{3} tioh^{3} huéh^{3} la^{3} coh^{3} la^{3} ñeh^{2},
hi^{3} rá^{1}hñei^{32} jɨ^{3} hi^{3} rá^{1}quiun^{2} tá^{1} quiau^{3} jéin^{32}.

2 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}
Dió^{32}, tsá^{2} jlánh^{1} zia^{32} pí^{3} quioh^{21}, hi^{3} hleh^{32} tiá^{3}
lɨ́n^{32} hi^{3} nga^{2} hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—¿Hin^{2} bíh^{1} tsánh^{2} ca^{3}tɨn^{1} záɨh^{3} tá^{1} quiau^{3} hi^{3}
rá^{1}hñéih^{3} sí^{2} nɨ́^{2} hi^{3} niá^{32}?

3 Tɨ^{3}la^{3} hí^{1} jan^{2} yáh^{3} tiá^{2} hin^{2} zian^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1}
ca^{3}tɨn^{1} niá^{32} sí^{2} jáun^{2} hi^{3} hɨ́^{32}, sa^{3}jun^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2},
sa^{3}jun^{3} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}, hi^{3} sa^{3}jun^{3} hñu^{3} hué^{32} siáh^{3}.

4 Hi^{3} jáun^{2} jná^{13} né^{3} ca^{3}uó^{32} lɨ́n^{32} quí^{1}hliá^{2} tiá^{2}
hin^{2} tsanh^{3} yáh^{3} tsá^{2} jmɨ́^{1} lɨ^{13} niá^{32} sí^{2} jáun^{2} hi^{3} hɨ́^{32}.

5 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}záɨ^{3} jná^{13} jan^{2} tsá^{2}daun^{32} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

—Ha^{3} lɨ́^{2}uú^{2} uó^{2} hnú^{2}, quí^{1} Tsá^{2} lɨ́n^{3} Hiah^{32},
jan^{2} Tsá^{2} mí^{1}zionh^{2} quioh^{21} hla^{1} Judá, Tsá^{2} jón^{2}zɨ́h^{1}
jón^{2}cho^{1} hla^{1} re^{21} Dá^{2}vi^{21}, hí^{3} bíh^{1} má^{2}ca^{3}cah^{13} jmáɨ^{1}
hi^{3} jáun^{2} hí^{3} bíh^{1} má^{2}ca^{3}tɨn^{1} niá^{32} sí^{2} lá^{2}, hi^{3} ca^{3} tsú^{2}
tá^{1} quiau^{3} hi^{3} rá^{1}hñéih^{3} sí^{2} lá^{2}.

6 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} jan^{2} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1} hi^{3}
zenh^{2} ja^{1} ñí^{1} zeh^{1} hmá^{2}sɨ^{1} quionh^{3} hmá^{2}sɨ^{1} hi^{3}
ná^{1}tsɨn^{1} jáun^{2} tsá^{2}daun^{32} hí^{3}, la^{3} má^{2}quionh^{3} tá^{1}
quiun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} hí^{3} nɨ́^{2} siáh^{3}. Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}
hí^{3} né^{3} má^{2}quian^{32} cuoh^{2} hi^{3} lin^{1} hi^{3} má^{2}ca^{3}jngɨh^{3}
tsú^{2}. Hí^{3} né^{3} jmɨ́^{1} tsɨ^{21} quiau^{3} juɨ́^{13} hi^{3} jmɨ́^{1} zia^{32}
siáh^{3} quiau^{3} máɨ^{3} mɨ́^{1}ñí^{1}; la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jáun^{2} né^{3} lɨ^{3}
li^{21} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tán^{1} quiaun^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} joh^{1} Dió^{32} hi^{3}
má^{2}ca^{3}zen^{3} dí^{2} ñí^{1} quioh^{21} tá^{1} cáun^{2} ñí^{1} cuá^{1} ñí^{1}
hué^{21} lá^{2}.

7 Jáun^{2} Tsá^{2} lɨ́n^{3} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1} hí^{3} ngau^{3} ñí^{1}
cuá^{1}tón^{21} Tsá^{2} cuá^{1}tsɨ^{21} hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1}, hi^{3}
ca^{3}ñí^{1}quián^{13} sí^{2} cuá^{1}zianh^{32} tsú^{2} jáun^{2} tɨ^{3} cuá^{2}
chu^{21}.
8 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}quián^{3} Tsá^{2} hí^{3} sí^{2} jáun^{2} né^{3}, tá^{1}
quiun^{3} bíh^{1} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} hí^{3} la^{3} má^{2}quionh^{3}
tá^{1} quiu^{3}quiun^{3} tsá^{2}daun^{32} hí^{3} ca^{3}jmú^{3} ná^{1}hin^{3} la^{3}
tɨ^{3} hué^{32} ta^{3} ñí^{1} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}. Ma^{3}
quin^{32} ma^{3} jan^{32} tsá^{2}daun^{32} hí^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}zianh^{32} ma^{3}
cáun^{2} tun^{32} pih^{21} hi^{3} caɨ^{32} tsú^{2}, hi^{3} ná^{1}zianh^{32} siáh^{3}
ma^{3} cáun^{2} uon^{2} hi^{3} lɨ́^{3} cú^{1}mí^{1}niau^{21} hi^{3} canh^{2} ziún^{2}.
Ziún^{2} jáun^{2} né^{3} lɨ́^{3} la^{3}jɨ́^{32} jáɨ^{13} hi^{3} ná^{1}hleh^{32} tsá^{2} joh^{1}
Dió^{32} ñí^{1}con^{2}.
9 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}hɨe^{32} siáh^{3} cáun^{2} sun^{1}
hmaɨ^{21} hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:
Hnú^{2} bíh^{1} ca^{3}tɨn^{1} nú^{2} hi^{3} niáh^{13} sí^{2} nɨ́^{2},
hi^{3} cáɨh^{1} nú^{2} tá^{1} quiau^{3} hi^{3} chí^{1}hñéih^{23} nɨ́^{2},
quí^{1} hnú^{2} bíh^{1} ca^{3}jngah^{3} tsáu^{2};
hi^{3} cun^{3}quionh^{3} jmɨ́^{2}hán^{1} nú^{2} ca^{3}lian^{32} nú^{2} tsáu^{2},
hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{13} lɨ́n^{3} tsú^{2} tsá^{2} joh^{1} Dió^{32},
tsá^{2} ja^{1} quioh^{21} ca^{3}la^{3} jánh^{3} dú^{1} ñí^{1} mí^{1}zionh^{2} tsáu^{2},
la^{3}jáh^{3} dú^{1} ñí^{1} juo^{3} tsá^{2} jma^{2},
jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} zian^{2} ma^{3} quin^{32} ma^{3} caun^{32} hué^{32}
nɨ́^{2} siáh^{3}.
10 Quí^{1} má^{2}ca^{3}jmuh^{3} hnú^{2} hi^{3} ná^{1}lɨ́n^{3} tsú^{2} cu^{3} nió^{3}
re^{21} jɨ^{3} mí^{2}tsáu^{2} nɨ́^{2} siáh^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Dió^{32}
Juo^{13} jnoh^{1},
hi^{3} jáun^{2} tsa^{3}tánh^{1} tsú^{2} hi^{3} tsa^{3}háu^{3} jáɨ^{13} ñí^{1} hué^{21}
ó^{32}.
11 La^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} juóun^{32} lɨ́n^{32}
tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} tionh^{2} la^{3} cu^{3} la^{3} jéin^{3} ñí^{1}

cuá^{1}tón^{21} Tsá^{2} cuá^{1}tsɨ^{21} hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2}, la^{3} má^{2}quionh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} hí^{3} jɨ^{3} tsá^{2}daun^{32} hí^{3} nɨ́^{2} siáh^{3}, jɨ^{3} hi^{3} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} siáh^{3} mah^{1} hi^{3} ná^{1}hleh^{32} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} hí^{3} Dió^{32}. Tɨ^{3} la^{3} mei^{21} cu^{3}tí^{3} bíh^{1} tsá^{2} hí^{3} tionh^{2} ñí^{1} jáun^{2}

12 hi^{3} ná^{1}hleh^{32} tiá^{3} lɨ́n^{32} hi^{3} ná^{1}juáh^{23} la^{3} lá^{2}:

¡Cun^{3} ca^{3}tɨn^{1} bíh^{1} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1},
Tsá^{2} ca^{3}jngɨh^{3} tsú^{2} hí^{3},
hi^{3} cu^{3}tí^{3} ho^{2} jáɨ^{13},
hi^{3} quioh^{21} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} zia^{32},
hi^{3} quia^{3}lín^{3} siáh^{3} jmɨ́^{1} tsɨ́^{3},
hi^{3} ho^{2} siáh^{3} pí^{3},
jɨ^{3} hi^{3} hléh^{32} siáh^{3} tsáu^{2} re^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsú^{2},
hi^{3} lɨ^{3} quien^{2} tsú^{2},
jɨ^{3} hi^{3} ma^{3}tsu^{3} ma^{3}jáuh^{32} siáh^{3} tsáu^{2}!

13 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} siáh^{3} hi^{3} ca^{3}hléh^{3} jɨ^{3}lɨn^{2} tsá^{2} ca^{3}ma^{3}jnia^{2} Dió^{32} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, jɨ^{3} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}, jɨ^{3} hñu^{3} hué^{32}, jɨ^{3} hñu^{3} jmɨ́^{2}miih^{21} nɨ́^{2} siáh^{3}, la^{3} cun^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} hu^{21} jmɨ́^{2}chí^{3} hi^{3} zia^{32} la^{3} cu^{3} la^{3} juéh^{3} mɨ^{3}cuú^{2} yáh^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

¡Cuɨ́^{1} má^{1}tsú^{1} má^{1}jónh^{21} tsáu^{2} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1}
la^{3} má^{2}quionh^{3} Tsá^{2} lɨ́n^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1},
hi^{3} cuɨ́^{1} hleh^{21} tsú^{2} siáh^{3} re^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsú^{2},
hi^{3} cuɨ́^{1} lɨ^{3}quien^{2} tsú^{2},
hi^{3} cuɨ́^{1} ná^{1}ho^{2} tsú^{2} siáh^{3} jáɨ^{13} ca^{3}la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2}!

14 Hi^{3} jáun^{2} tá^{1} quiun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} hí^{3} né^{3} ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}:

—¡Tson^{2} bíh^{1} cu^{3}tí^{3}, la^{3} nɨ́^{2} cuɨ́^{1} lɨ́^{13}!

Hi³ jáun² tsá²daun³² hí³ ca³tiánh³ siáh³ ná¹hin³ ca³la³ tɨ³ hué³² ta³ ñí¹ tsá² gon³ nɨ́² hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² dí².

6

Tá¹ quiau³ hi³ rá¹hñéih²³ sí²

1 Jáun² né³, ca³jɨen¹ jná¹³ Tsá² lɨ́n³ *Já¹ziáh² míh¹ hi³ ca³ca³ cáun² hi³ chí¹hñéih²³ jáun² sí² rá¹pan² jáun². Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³ ca³náɨ³² jná¹³ hi³ ca³hléh³ jan² tsá²cuú² tsá²chín³ hí³, hi³ ca³hléh³ tiá³ la³jmɨ́¹ jmu² miíh³² hi³ ca³juáh³:

—¡Sá¹nɨ́² ña³² ñá²jɨe³!

2 Jmɨ́¹jáun² ca³jɨen¹ jná¹³ jan² tsa³cuá¹ tiáun². Tsá² cuá¹tsɨn¹ tsa³cuá¹ hí³ né³ jmɨ́¹ zianh³² cáun² hmá² jlie³² he² hñe¹³, cáun² hi³ jmu² tsa³háɨ³ hmá² zunh²¹. Jáun² hiauh³ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ lin¹ hi³ lɨ́n³ tsá² cah²³ jmáɨ¹ ja¹ hniéɨ², jáun² ngau³ siáh³ hi³ cah¹³ siáh³ jmáɨ¹ la³ má²cah²³ jáun².

3 Jáun² né³, jmɨ́¹ ca³ca³ Tsá² lɨ́n³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹ ñí¹ má²tun³ hi³ chí¹hñéih²³ jáun² sí², ca³náɨ³² jná¹³ hi³ ñí¹ ca³hléh³ tsá²cuú² tsá²chín³ ñí¹ má²gon³ hí³, hi³ ñí¹juah²¹ siáh³ la³ lá²:

—¡Sá¹nɨ́² ña³² ñá²jɨe³!

4 Jmɨ́¹jáun² ja³ siáh³ jan² tsa³cuá¹ dáɨn³. Tsá² cuá¹tsɨn¹ tsa³cuá¹ hí³ né³ hiauh³ jáɨ¹³ hi³ jmu³ hi³ tiú²uú² tie³ tiánh³² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². Tsá² hí³ dá² jmu³ hi³ qui³ jngɨ́h³ bíh¹ tsá²ján² tsá²ján²; hi³ jáun² dá² tsá² cuá¹tsɨn¹ hí³ tsa³cuá¹ hiauh³ cáun² mí¹táɨ³ pa²¹ hi³ hmu³ tá¹ tun³ jo²¹.

5 Jáun^{2} jmɨ́^{1} ca^{3}ca^{3} siáh^{3} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} *Já^{1}ziáh^{2}
míh^{1} ñí^{1} má^{2}hnɨ^{32} hi^{3} hñéih^{3} jáun^{2} sí^{2}, jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32}
jná^{13} hi^{3} ñí^{1}ca^{3}hléh^{3} siáh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} tsá^{2} ñí^{1}
má^{2}gáun^{3} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

—¡Sá^{1}nɨ́^{2} ña^{32} ñá^{2}jɨe^{3}!

Jmɨ́^{1} cá^{1}jɨ́e^{21} jáun^{2} jná^{13} ca^{3}jnia^{3} siáh^{3} jan^{2}
tsa^{3}cuá^{1} liánh^{2}. Tsá^{2} cuá^{1}tsɨn^{1} tsa^{3}cuá^{1} hí^{3} né^{3}
zianh^{32} cáun^{2} má^{1}héih^{21}.

6 Jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} siáh^{3} cáun^{2} mah^{1} ja^{1} quioh^{21}
tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} hí^{3} hi^{3} ñí^{1}juah^{21} la^{3} lá^{2}:

—Jɨ́^{32}la^{3} cá^{2} cuah^{21} tán^{1} bíh^{1} cuú^{2}miih^{21} jéi^{32}í^{1}
lɨ́^{13} lá^{32} tsú^{2} cun^{3}quionh^{3} cáun^{2} *cú^{1}tiáu^{2}, hi^{3} hnɨ^{32}
cuah^{21} bíh^{1} cuú^{2} miih^{21} cebada siáh^{3} la^{3} cun^{3} cáun^{2}
cú^{1}tiáu^{2}; tɨ^{3}la^{3} ha^{3} lɨ́^{2} cua^{3}hliah^{21} jmɨ^{2} no^{1} má^{1}ná^{1},
sa^{3}jun^{3} mu^{2} ráu^{3} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13}.

7 Jáun^{2} né^{3}, jmɨ́^{1} ca^{3}ca^{3} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}
ñí^{1} má^{2}quiún^{3} hi^{3} rá^{1}hñéih^{23} sí^{2} jáun^{2}, jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32}
jná^{13} hi^{3} ñí^{1} ca^{3}juáh^{3} tsá^{2} ñí^{1} má^{2}quiun^{3} tsá^{2}cuú^{2}
tsá^{2}chín^{3} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

—¡Sá^{1}nɨ́^{2} ña^{32} ñá^{2}jɨe^{3}!

8 Jmɨ́^{1} cá^{1}jɨ́e^{21} jná^{13} jáun^{2} né^{3} ca^{3}jnia^{3} jan^{2} tsa^{3}cuá^{1}
rénh^{2} hlúnh^{1}. Tsá^{2} cuá^{1}tsɨn^{1} tsa^{3}cuá^{1} hí^{3} né^{3} jmáɨ^{2}
“Hmú^{32}”. Cu^{3}hna^{21} tsá^{2} hí^{3} né^{3} ja^{3} siáh^{3} jan^{2} tsá^{2}
quioh^{21} ñí^{1} tionh^{1} hla^{1}. Tsá^{2} gon^{3} hí^{3} né^{3} hi-
auh^{3} jáɨ^{13} hi^{3} jmu^{3} hian^{2} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} zian^{2}
cá^{2} cuonh^{1} mɨ^{3}cuú^{2}, hi^{3} ma^{3}hia^{3} ma^{3}tsan^{2} tsú^{2}
tsá^{2} hí^{3} cun^{3}quionh^{3} mí^{1}táɨ^{3}, cun^{3}quionh^{3} ho^{3}cuóun^{3},
cun^{3}quionh^{3} tsáu^{1}, jɨ^{3} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} quɨeh^{13} tsú^{2}
siáh^{3} jáh^{3} hngá^{1} jáh^{3} náɨ^{2} zian^{2} hngá^{1}máh^{3} lá^{2}.

9 Jáun^{2} né^{3}, jmɨ́^{1} ca^{3}ca^{3} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}
ñí^{1} má^{2}hñá^{3} hi^{3} chí^{1}hñéih^{23} jáun^{2} sí^{2}, jáun^{2} ca^{3}jɨ́e^{32}

jná^{13} ñeh^{2} ñí^{1}hiú^{13} hi^{3} tionh^{2} jmɨ́^{2}chí^{3} joh^{1} tsá^{2} má^{2}cá^{2}hiá^{2} cá^{2}tsan^{3} jmɨ́^{1}tin^{2} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} ca^{3}hléh^{3} jú^{1} chú^{32} quioh^{21} Dió^{32}, jɨ^{3} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} ca^{3}zanh^{3} tsú^{2} tiá^{3} jú^{1} tson^{2} hi^{3} ca^{3}hiauh^{3} jáun^{2}.

10 Tsá^{2} hí^{3} né^{3} ná^{1}hleh^{32} tiá^{3} lɨ́n^{32} hi^{3} ná^{1}juáh^{23}:

—Hnú^{2} Dió^{32} Juo^{13} jnoh^{1}, Tsá^{2} chun^{1}, Tsá^{2} tson^{2} jë^{1}, ¿lɨ́h^{3} máh^{3} chau^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} rá^{1}tsɨh^{32} hnú^{2} héih^{32} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} zian^{2} ñí^{1} hué^{21} ó^{32} hi^{3} jéinh^{1} hnú^{2} ñí^{1}con^{2} tsú^{2} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} ca^{3}táɨn^{3} tsú^{2} jmɨ́^{2}hán^{1} jnoh^{1}?

11 Jmɨ́^{1}jáun^{2} hiauh^{3} tsá^{2} hí^{3} ma^{3} cáun^{2} hmɨh^{32} tiáu^{2} hi^{3} quɨ́h^{32}, hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} tsú^{2} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3} hi^{3} hniáuh^{32} ján^{32} cónh^{3}í^{1} cu^{3}tiá^{3} tá^{1}la^{3} hián^{13} hi^{3} hiá^{1} tsán^{13} siáh^{3} *tsá^{2} má^{2}ná^{1}hlánh^{1} joh^{1} Cristo raɨnh^{21} tsú^{2} la^{3}jmɨ́^{1} má^{2}cá^{2}hiá^{2} cá^{2}tsan^{3} hí^{3} dí^{2}.

12 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} siáh^{3} hi^{3} ca^{3}ca^{3} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1} ñí^{1} má^{2}jñéi^{3} hi^{3} chí^{1}hñéih^{23} sí^{2} jáun^{2}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} né^{3} ca^{3}qui^{3} ca^{3}jɨ́eh^{3} hué^{32} tiá^{3} lɨ́n^{32}. Jáun^{2} ca^{3}nieh^{2} hiú^{2}, hi^{3} ca^{3}jnia^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} cáun^{2} hmɨh^{32} liáh^{2} hi^{3} quɨh^{32} tsú^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} jmɨ́^{1} nio^{2} hlah^{3} tsɨ́^{3}, hi^{3} zɨ́h^{2} hí^{1}tán^{1} né^{3} ca^{3}jnia^{3} siáh^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} jmɨ^{2}.

13 Hi^{3} ca^{3}ziú^{2} cá^{2}súh^{32} siáh^{3} chí^{1}jmaɨ^{21} la^{3} tɨ^{3} hué^{32} la^{3}jmɨ́^{1} suh^{32} mɨ^{3} sí^{2} co^{2} ta^{3} zɨ́h^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} jmɨ́^{1} ja^{32} chí^{3} tiáu^{3}.

14 Chi^{3}cuú^{2} ñí^{1} haɨ^{21} chí^{1}jmaɨ^{21} né^{3} ca^{3}quí^{2} cá^{2}pan^{3} la^{3}jmɨ́^{1} pan^{23} tsú^{2} cá^{2} mu^{21} mɨ́^{1} sí^{2}; hi^{3} la^{3}jɨ́^{32} hngá^{1}máh^{3} né^{3}, jɨ^{3} la^{3}jɨ́^{32} hué^{32} pih^{21} hi^{3} jmɨ́^{1} tioh^{3} chu^{3} jmáɨ^{2} ca^{3}quí^{2} cá^{2}quin^{3} bíh^{1} ñí^{1} jmɨ́^{1} nio^{1}.

15 Jmɨ́1jáun2 né3 tsá2 ná1lɨ́n3 re21 ñí1 hué21 lá2
ca3qui3 ca3hinh3 hñu3 hláu2 hñu3 quɨ́n1 ja1 hngá1
ja1 náɨ2, la3 má2quionh3 tsú2 tsá2 cá1 tsá2 pán1, tsá2
ná1lɨ́n3 juo13 hliáu3, tsá2 hánh3, jɨ3 tsá2 huáh2 tsɨ́3, la3
má2quionh3 la3jɨ́n32 tsá2 má2ná1hlánh1 joh1 tsáu2 jɨ3
tsá2 zian2 hi3 ca3tɨn1 hmóu32 nɨ́2 siáh3.
16 Tsá2 hí3 né3 juáh3 la3 lá2, hi3 zaɨh32 máh3 jɨ3
hláu2 quɨ́n1:
—¡Cuɨ́1 quí1 cuɨ́1 quɨh21 hnoh2 ñí1 quiú13 jnoh1,
jla1 tiá3 hnoh2 jnoh1; jmu3 hi3 tiú2uú2 jɨ́e32 Tsá2
cuá1tón21 ó32 ñí1 hmá2sɨ1, jɨ3 hi3 tiú2uú2 jɨ́e32 Tsá2
lɨ́n3 ó32 Já1ziáh2 míh1, Tsá2 rá2tsa2 ó32 jnoh1 héih32
ca3la3 hi3 míh23 tsɨ́3!
17 Quí1 má2cá2chó32 bíh1 jmáɨ1 jueh32 jáun2, jmáɨ1
hi3 ná1jmúh32 tsú2 tsáu2 ca3la3 hi3 míh23 lɨ́n32 tsɨ́3, hi3
¿hin2 dá2 lɨ́13 tioh21 tsɨ́3 hi3 nɨ́2?

7

Tsá2 ná1quiánh1 ja1 quioh21 tsá2 Israel

1 Jáun2 né3, jmɨ́1 lɨ21 jáun2 ca3jɨen1 jná13 quiun3
tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 hi3 ná1táun3 tá1 quiún3 cuoh1
mɨ3cuú2 hi3 ná1jnaɨ32 juɨ21 tá1 quiún3 mí1zioh21 chí3,
hi3 jáun2 hí1 cú1pih21 chí3 tiá2 póh3 ñí1 hué21, sa3jun3
ñí1 jmɨ́2miih21, sa3jun3 ñí1con2 hí1 cáun2 hmá2.
2 Jmɨ́1jáun2 ca3jɨen1 jná13 siáh3 jan2 tsá2cuú2
tsá2ta3 Dió32 hi3 cuá1ja32 tɨ3 juɨ32 ñí1 hia32 hiú2 hi3
zianh32 sello quioh21 Dió32 Tsá2 juú2tsáun2, jáun2
ca3hóh32 tiá3 hi3 ca3liéinh32 tsá2 quiun3 tsá2cuú2
tsá2ta3 Dió32, tsá2 hiauh3 hí3 jáɨ13 hi3 hliah3 ñí1
hué21 jɨ3 jmɨ́2miih21 nɨ́2 siáh3, hi3 juáh3 la3 lá2:

3 —¡Ha³ lɨ́² lɨ́¹ má²hliah²¹ tín² ñí¹ hué²¹ nɨ́², sa³jun³
jmɨ́²miih²¹, sa³jun³ hmá², ta³ tiá² má²lɨ́²jmú¹³ jnoh¹
lin¹ chí¹quie¹³ tsá² ná¹lɨ́n³ *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹
Dió³² Juo¹³ dí².
4 Jmɨ́¹jáun² ca³náɨ³² jná¹³ hi³ tsá² ná¹quian³² hí³
li²¹ jáun² tín³ hña³láu³ tsɨ²¹ tu³la³quiún³ mei²¹ tsáu²
cun³ñí¹ jɨ³lɨn² tsá² ca³quiánh³ ja¹ tá¹ quia³tún³ nió³
tsá² *Israel.
5 Quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Judá
hiauh³ li²¹ jáun², la³ má²quionh³ quia³tún³ mei²¹
tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Rubén; quia³tún³ mei²¹
tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Gad;
6 quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Aser;
quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Neftalí;
quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Manasés;
7 quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹
Sɨ³ñóh³; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹
Leví; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹
Isacar;
8 quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Zab-
ulón; quia³tún³ mei²¹ tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹
Sé³²; hi³ cónh³ quia³tún³ mei²¹ siáh³ tsá² jón²zɨ́h¹
jón²cho¹ hla¹ Benjamín.

Tsá² juóun³² hmɨ́h¹ cu³tí³ bíh¹ ná¹quih³² hmɨh³² tiáu²

9 Jmɨ́¹ má²lɨ³² jáun² né³ ca³jɨen¹ jná¹³ siáh³
juóun³² hmɨ́h¹ cu³tí³ bíh¹ tsá² ná¹quih³² hmɨh³²
tiáu², tsá² ja¹ quioh²¹ tsá² zian² ma³ quin³² ma³
caun³² hué³², la³jánh³ dú¹ ñí¹ mí¹zionh² tsáu², jɨ³

la³jáh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma² nɨ́² siáh³; ca³la³ jun³
hi³ tián³ hɨn¹³ yáh³ tsá² hí³ hi³ tionh² ná¹táun³ ta³
ñí¹ Tsá² cuá¹tsɨ²¹ hí³ hmá²sɨ¹ jɨ³ ta³ ñí¹ Tsá² lɨ́n³ hí³
*Já¹ziáh² míh¹. Tsá² hí³ ná¹zianh³² mu²¹ hmá² zún³,
10 hi³ ná¹hleh³² tiá³ hi³ ná¹juáh²³ la³ lá²:
¡Jnoh¹ ca³liáu³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Dió³² Juo¹³ dí²,
Tsá² cuá¹tón²¹ ñí¹ hmá²sɨ¹ quioh²¹,
jɨ³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ Tsá² lɨ́n³ Já¹ziáh² míh¹ nɨ́² siáh³!
11 La³jɨ́n³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² jmɨ́¹ tionh¹ la³ cu³
la³ jéin³ ñí¹ zeh¹ hmá²sɨ¹ jáun², jɨ³ la³ cu³ la³ jéin³
ñí¹ tionh¹ tsá²daun³² hí³ la³ má²quionh³ tá¹ quiun³
tsá²cuú² tsá²chín³ hí³ nɨ́² siáh³. Tsá²cuú² tsá²ta³
Dió³² hí³ né³ ca³tiánh³ ná¹hin³ ca³la³ tɨ³ hué³² ta³ ñí¹
Dió³² hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² dí²,
12 hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
¡Tson² bíh¹ cu³tí³!
La³jɨ́n³² tsáu² bíh¹ ca³tɨn¹ ma³jnia² hi³ hnga² Dió³²
Juo¹³ bíh¹ dí² ca³tɨ²¹ ma³tsu³ ma³jáuh³² tsáu²,
hi³ lɨ³ quien²,
hi³ quia³lín³ jmɨ́¹ tsɨ́³,
hi³ cué³² tsáu² tiá¹hmah¹,
hi³ hléh³² tsú² re² hi³ ca³tɨn¹ tsú²,
hi³ ho² siáh³ jáɨ¹³,
jɨ³ hi³ ho² pí³ nɨ́² siáh³.
Jáun² né³, la³jɨ́³² hi³ nɨ́² cuɨ́¹ lɨ́³ ca³la³ cun³
jmɨ́¹hi³nio².
¡Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ jáun²!
13 Jáun² jan² tsá²daun³² hí³ ca³ngáɨ³ ñí¹con² jná¹³
hi³ ca³juáh³:

—¿Ñíh¹ hnú² hin² tsánh² tsá² ná¹quih³² nɨ́² hmɨh³² tiáu², hi³ ha³ jinh¹ ja³taunh²¹ tsú²?
14 Hi³ jáun² jná¹³ né³ ca³ngáɨ³²:
—Tɨ³², huen² bíh¹ hnú² ñíh¹.
Hi³ jáun² tsá²daun³² hí³ né³ ca³juáh³ siáh³:
—Tsá² nɨ́² dá² tsá² má²ca³há² ca³nga² ja¹ la³jɨ́³² uu³mí²tsɨ³² huáh² tsɨ́³ lɨ́n³² jáun² bíh¹, hi³ má²ca³ráɨn³² tsú² ha¹ cun³quionh³ jmɨ́²hán¹ Tsá² lɨ́n³ Já¹ziáh² míh¹, hi³ jáun² má²ca³lɨ³ tiáu² ha¹ tsú².
15 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tionh² tsú² ta³ ñí¹ Dió³²
hi³ ná¹má²cú² má²háɨn³² tsú² Dió³² la³ huá² la³
jma² ñéih³ hñú³ hɨ́en¹ quioh²¹.
Hi³ jáun² né³, Tsá² cuá¹tón²¹ nɨ́² ñí¹ hmá²sɨ¹ taunh¹³
hó¹ñí¹.
16 Tsá² nɨ́² tiú²uú² ma³tso² yáh³ tsɨ́³ hi³ ñí¹cuóunh²¹
ho³ hi³ hí¹quiéin² tsɨ́³,
sa³jun³ ma³tso² tsú² tsɨ́³ hi³ chéɨ³ hiú²,
hi³ sa³jun³ uú² ma³tso² tsú² tsɨ́³ hi³ chéɨ³ jiéɨ³².
17 Quí¹ Tsá² lɨ́n³ nɨ́² Já¹ziáh² míh¹,
Tsá² zenh² nɨ́² ta³ ñí¹ Tsá² cuá¹tón²¹ ñí¹ hmá²sɨ¹,
Tsá² nɨ́² bíh¹ jmu³ hua³hí¹³ hi³ tsa³ñɨ³jau¹ ñí¹ ñei³²
jmáɨ² hi³ jmu² hi³ lɨ́¹³ zian² tsú²;
hi³ jáun² Dió³² né³ zí³² jmɨ² zɨ́h¹ hi³ taɨn³² ñí¹ tsá²
nɨ́².

8

Ñí¹ má²quiau³ hi³ rá¹hñéih²³ sí² jɨ³ hú³ míh¹ ñí¹ toh² tsú² ziún²

1 Jáun² né³, jmɨ́¹ ca³ca³ Tsá² lɨ́n³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹
ñí¹ má²quiau³ hi³ jmɨ́¹ rá¹hñéih²³ jáun² sí², jmɨ́¹jáun²

ca^{3}niau^{3} ta^{3}máɨh^{3} pih^{21} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} cun^{3} cá^{2} tsá^{1} o^{1}rá^{1}.

2 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} quiaun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hi^{3} ná^{1}táun^{3} ta^{3} ñí^{1} Dió^{32}, tsá^{2} hí^{3} né^{3} hiauh^{3} quiau^{3} mí^{1}ñí^{2} trompetas.

3 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ja^{3} siáh^{3} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hi^{3} ca^{3}náu^{2} ñí^{1} lɨ́^{3} ñí^{1}hiú^{13}, hi^{3} zianh^{32} cáun^{2} hú^{3} míh^{1} cú^{1}mí^{1}niau^{21} hi^{3} toh^{2} tsú^{2} sɨ́^{2}táh^{2} hi^{3} jɨn^{32} ziún^{2}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} hiauh^{3} hliáun^{3} ziún^{2} hi^{3} jɨ́n^{32} hi^{3} jmu^{3} mí^{2}ñí^{1} ñí^{1} quioh^{21} ñí^{1}hiú^{13} hi^{3} lɨ́^{3} jáun^{2} jmáh^{3}la^{3} cú^{1}mí^{1}niau^{21}, hi^{3} zeh^{2} jáun^{2} ta^{3} ñí^{1} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21} hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} jáun^{2}, hi^{3} hlión^{32} hná^{1} jáɨ^{13} quioh^{21} tsá^{2} ná^{1}liéinh^{32} Dió^{32}, la^{3} cun^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} joh^{1} Dió^{32}.

4 Hi^{3} jáun^{2} mí^{2}ñí^{1} ziún^{2} jáun^{2} cáu^{3} ñí^{1} hó^{21}ñí^{1} Dió^{32}, la^{3} má^{2}quionh^{3} jáɨ^{13} hi^{3} ná^{1}hleh^{32} jáun^{2} tsá^{2} joh^{1} Dió^{32} hi^{3} ná^{1}liéinh^{32} tsú^{2} jáun^{2} Dió^{32}.

5 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3} ca^{3}can^{3} siáh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} hí^{3} Dió^{32} hú^{3} pih^{21} jáun^{2} hi^{3} ca^{3}ma^{3}cónh^{32} mɨ^{3} sɨ́^{2}táh^{2} hún^{1} sɨ́^{2} hi^{3} ná^{1}tsɨ^{21} jáun^{2} ñí^{1}hiú^{13}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}cuɨ́^{3} tsú^{2} tɨ^{3} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}; jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}hín^{1} tiá^{3} lɨ́n^{32} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} tiú^{2} jan^{32} lɨ́n^{32}, hi^{3} ca^{3}quí^{2} cá^{2}zíh^{32} sɨ́^{2} quioh^{21} miíh^{32} jɨ^{3} hi^{3} ca^{3}jɨ́eh^{3} siáh^{3} hué^{32} tiá^{3} lɨ́n^{32}.

Quiau^{3} mí^{1}ñí^{2} jiei^{32} tsú^{2}

6 Jáun^{2} né^{3}, tá^{1} quiaun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}, tsá^{2} ná^{1}zianh^{32} hí^{3} mí^{1}ñí^{2} trompeta ca^{3}jmú^{3} hua^{3}jan^{21} hi^{3} jiéi^{32}.

7 Ca^{3}jie^{3} bíh^{1} tsá^{2} la^{3}ñí^{1} hí^{3}; jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}quí^{2} cá^{2}súh^{32} tsɨ́^{3} jɨ^{3} sɨ́^{2} hi^{3} ná^{1}jan^{2} jmɨ^{2} hi^{3} ca^{3}ziú^{2} cá^{2}súh^{32} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} né^{3} ca^{3}cáu^{3} cáun^{2}

ñí[1] má[2]hnɨ[32] cuonh[1] hué[32], la[3] má[2]quionh[3] ñí[1] má[2]hnɨ[32] tsoh[3] hmá[2] jɨ[3] la[3]jɨ́[32] mɨ́[2]hó[2] mɨ́[2]náɨ[2] tsɨ[21] ñí[1] jáun[2].

8 Jáun[2] tsá[2] ñí[1] má[2]gon[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32] ca[3]jie[3] siáh[3] mí[1]ñí[2] jáun[2] quioh[21], jmɨ́[1]jáun[2] ca[3]táh[3] hñu[3] jmɨ́[2]miih[21] cáun[2] hi[3] jniá[3] la[3]jmɨ́[1] jniá[3] cáun[2] máh[3] hi[3] hún[1] sɨ́[2]; jmɨ́[1]jáun[2], jmɨ[2] bíh[1] lan[3] cáun[2] ñí[1] má[2]hnɨ[32] cuonh[1] jmɨ́[2]miih[21].

9 Jmɨ́[1]jáun[2] ca[3]hiá[2] cá[2]tsan[3] ñí[1] má[2]hnɨ[32] tsoh[3] jáh[3] jmáɨ[2] tiáunh[1] jmɨ́[2]miih[21], hi[3] jáun[2] ca[3]quí[2] ca[3]tsúnh[2] bíh[1] siáh[3] ñí[1] má[2]hnɨ[32] tsoh[3] mu[2] hi[3] jmɨ́[1] ñi[3]tú[1] ñi[3]lɨ́[13] ñí[1] jáun[2].

10 Jáun[2] ca[3]jie[3] siáh[3] tsá[2] ñí[1] má[2]gáun[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] Dió[32] mí[1]ñí[2] quioh[21], jmɨ́[1]jáun[2] ca[3]táh[3] cáun[2] chí[1]jmaɨ[21] pa[21] lɨ́n[21] chi[3]cuú[2] hi[3] chí[1]cau[32] la[3]jmɨ́[1] cau[32] cá[2] tsu[21] quɨ́[2] hmá[2]. Chí[1]jmaɨ[21] jáun[2] né[3] ca[3]táh[3] ñí[1] quioh[21] cáun[2] ñí[1] má[2]hnɨ[32] tsoh[3] cua[3] hi[3] zia[32] tá[1] cáun[2] hngá[1]máh[3], jɨ[3] ñí[1] ñei[32] jmáɨ[2] nɨ́[2] siáh[3].

11 Chí[1]jmaɨ[21] jáun[2] né[3] jmáɨ[2] hi[3] Tsɨ́h[32]; hi[3] jáun[2] dá[2] tsɨ́h[32] bíh[1] lɨ[3] jmáɨ[2] ñí[1] cá[1]táh[3] chí[1]jmaɨ[21] jáun[2]; jáun[2] né[3], juóun[32] bíh[1] tsáu[2] cá[2]tsan[3] cun[3]ñí[1] hi[3] ca[3]lɨ[3] tsɨ́h[32] jmáɨ[2].

12 Ñí[1] má[2]quiun[3] tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] hí[3] Dió[32] ca[3]jie[3] siáh[3] mí[1]ñí[2] quioh[21]; jmɨ́[1]jáun[2] ca[3]jlɨ́[32] ñí[1] má[2]hnɨ[32] cuonh[1] hiú[2], ñí[1] má[2]hnɨ[32] cuonh[1] zɨ́h[2], jɨ[3] ñí[1] má[2]hnɨ[32] nió[3] chí[1]jmaɨ[21]. Hi[3] jáun[2] ca[3]nieh[2] bíh[1] ma[3] cá[2] cuonh[1] hi[3] jáun[2], hi[3] jáun[2] tiú[2]uú[2] joh[1] jniá[3]

yáh^{3} lɨ^{3} ñí^{1} má^{2}hnɨ^{32} tsoh^{3} ta^{3} jma^{2} la^{3} má^{2}quionh^{3}
ñí^{1} má^{2}hnɨ^{32} tsoh^{3} já^{1}niéi^{2}.

13 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} hi^{3} hí^{1}ranh^{32} jan^{2}
máɨ^{2} chi^{3}cuú^{2} ñí^{1} ñe^{1} lɨ́n^{21}, hi^{3} ñí^{1}ca^{3}hléh^{3} tiá^{3} lɨ́n^{32}
hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—¡Hóh^{32}, hen^{3} ma^{3} juo^{23} tsá^{2} zian^{2} hngá^{1}máh^{3}
nɨ́^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}jie^{3} tá^{1} gáun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}
Dió^{32}, tsá^{2} né^{3}bí^{1} jiéi^{21} mí^{1}ñí^{2} quioh^{21}!

9

1 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jie^{3} tsá^{2} ñí^{1}
má^{2}hñá^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} mí^{1}ñí^{2} quioh^{21}.
Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} jan^{2} tsá^{2} lɨ́n^{3} la^{3}juah^{21} dúh^{1}
chí^{1}jmaɨ^{21}, tsá^{2} la^{3} má^{2}ca^{3}tánh^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} la^{3} tɨ^{3}
ñí^{1} hué^{21} lá^{2}; tsá^{2} hí^{3} né^{3} hiauh^{3} llave hi^{3} ho^{2} jáɨ^{13}
hñu^{3} háunh^{3}.

2 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}nia^{3} tsú^{2} hñu^{3} háunh^{3} jáun^{2};
ñí^{1} jáun^{2} né^{3} ca^{3}hué^{2} mí^{2}ñí^{1} liáh^{2} la^{3}jmɨ́^{1} hue^{32}
mí^{2}ñí^{1} hñu^{3} pɨeh^{1} pa^{21} lɨ́n^{21}, jáun^{2} hiú^{2} ca^{3}nieh^{2} la^{3}
má^{2}quionh^{3} la^{3} tán^{1} chi^{3}cuú^{2} cun^{3}quionh^{3} mí^{2}ñí^{1} hi^{3}
ca^{3}hué^{2} hñu^{3} háunh^{3} jáun^{2}.

3 Ja^{1} mí^{2}ñí^{1} jáun^{2} né^{3} ca^{3}huén^{2} juóun^{32} cu^{3}tí^{3}
náɨh^{2} hi^{3} ja^{3}tú^{1} já^{1}lɨn^{3} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}; jáh^{3} hí^{3}
né^{3} hiauh^{3} pí^{3} hi^{3} la^{3} quian^{32} jáun^{2} hñú^{3}.

4 Hi^{3} hiauh^{3} siáh^{3} jáh^{3} cáun^{2} héih^{32} hi^{3} tiá^{2}
hniáuh^{32} jmu^{3} hian^{2} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} mɨ́^{2}hó^{2} mɨ́^{2}náɨ^{2}, jɨ^{3}
hmá^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}, jɨ́^{32}la^{3} ti^{3} jmu^{3} jáh^{3} hian^{2} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2}
tsá^{2} tiá^{2} ná^{1}quian^{32} li^{21} quioh^{21} Dió^{32} chí^{1}quie^{13} bíh^{1}.

5 Sa^{3}jun^{3} hiauh^{3} yáh^{3} jáh^{3} hí^{3} jáɨ^{13} hi^{3} jngɨh^{3} tsáu^{2},
quí^{1} jɨ́^{32}la^{3} ti^{3} hiauh^{3} jáh^{3} jáɨ^{13} hi^{3} jmu^{3} hi^{3} ma^{3}tso^{2}

lɨ́n^{32} tsáu^{2} tsɨ́^{3} bíh^{1} cun^{3} hñá^{3} zɨ́h^{2}; hi^{3} ma^{3}tso^{2} tsú^{2} jáun^{2} tsɨ́^{3} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} má^{2}tso^{2} tsú^{2} tsɨ́^{3} nɨ́^{1} má^{1}lɨ́^{2}heh^{3} jan^{2} hñú^{3}.

6 Jmáɨ^{1} jáun^{2} jlánh^{1} quí^{1} hnauh^{13} tsáu^{2} he^{3} lánh^{3} rón^{32} hiá^{1} tsán^{13}, tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} choh^{13} yáh^{3} tsú^{2}; hi^{3} lɨ^{3} hniá^{1} lɨ́n^{21} tsú^{2} jún^{3}, tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} joh^{13} yáh^{3} tsú^{2} hmú^{32}.

7 Hi^{3} náɨh^{2} hí^{3} né^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} tsa^{3}cuá^{1} má^{2}tiáunh^{1} hua^{3}jan^{21} hi^{3} tsa^{3}táunh^{1} ñí^{1} hniéi^{2}, chí^{1} jáh^{3} jmɨ́^{1} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3} ná^{1}hun^{1} *có^{2}ron^{1}ná^{1} hi^{3} lɨ́^{3} cú^{1}mí^{1}niau^{21}, hi^{3} ñí^{1} jáh^{3} jmɨ́^{1} jniá^{3} siáh^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} ñí^{1} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2}.

8 Jñú^{2} chí^{1} jáh^{3} hí^{3} jmɨ́^{1} cuó^{2} la^{3}jmɨ́^{1} cuó^{2} jñú^{2} chí^{1} tsá^{2}mɨ^{3}, jáun^{2} ján^{1} jáh^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} ján^{1} hiah^{32}.

9 Ñí^{1} tsɨ́^{3} jáh^{3} hí^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}tsɨ^{21} zɨ́^{13} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} cuoh^{21} mí^{1}ñí^{2} ná^{1}juɨn^{1}; hi^{3} chí^{1} pí^{13} jáh^{3} né^{3} hén^{23} tiá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} hén^{23} nɨ́^{1} má^{1}já^{2}taunh^{21} tsa^{3}cuá^{1} cú^{2}hé^{2} lɨ́n^{32} hi^{3} cuounh^{32} hmá^{2}lɨh^{32} ñí^{1} tsa^{3}jmú^{3} hniéi^{2}.

10 Chi^{21} ton^{2} quɨen^{2} jáh^{3} hí^{3} la^{3}jmɨ́^{1} chi^{21} quioh^{21} hñú^{3}; quɨen^{2} jáun^{2} bíh^{1} jáh^{3} quian^{32} pí^{3} hi^{3} lɨ́^{13} jmu^{3} hian^{2} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} tsáu^{2} tán^{1} tá^{1}la^{3} hñá^{3} zɨ́h^{2} jáun^{2}.

11 Jáh^{3} hí^{3} né^{3} zian^{2} jan^{2} tsá^{2} chín^{1} juo^{13}, jan^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}, la^{3} cun^{3} tsá^{2} má^{2}cuá^{1}ho^{2} hí^{3} jáɨ^{13} hñu^{3} háunh^{3} jáun^{2}; tsá^{2} hí^{3} jmáɨ^{2} Abadón cun^{3}quionh^{3} jú^{1} *hebreo, hi^{3} cun^{3}quionh^{3} jú^{1} *griego né^{3} jmáɨ^{2} tsú^{2} Apolión [hi^{3} hnió^{3} juáh^{3} “tsá^{2} hnió^{3} hin^{3} la^{3}jɨ́^{32}”.]

12 Ca^{3}nga^{2} bíh^{1} la^{3}ñí^{1} uu^{3}cha^{3}tsɨ^{32}, tɨ^{3}la^{3} hniáuh^{32} bíh^{1} cónh^{3}í^{1} tun^{3}.

13 Jmɨ́1 lɨ21 jáun2 né3 ca3jie3 siáh3 tsá2cuú2 tsá2ta3
Dió32 tsá2 ñí1 má2jñéɨ3 mí1ñí2 quioh21, jmɨ́1jáun2
ca3náɨ32 jná13 cáun2 mah1 ho3 tsáu2 hi3 ñí1ca3hléh3
ja1 tá1 quiún3 chí1 juɨ́13 hi3 ná1tsɨ21 jáun2 cuoh1
ñí1hiú13 hi3 lɨ́3 jáun2 cú1mí1niau21 jmáh32 hi3 zeh2
jáun2 ta3 ñí1 Dió32.
14 Mah1 jáun2 ca3záɨh3 la3 lá2 tsá2cuú2 tsá2ta3
Dió32 tsá2 ñí1 má2jñéɨ3, tsá2 cun3 lɨ́2jiéɨ32 hí3 mí1ñí2:
—Cuá2 lion1 tá1 quiun3 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 tsá2
ná1hñéih1 ó32 can32 cua3 jueh32 jmáɨ2 Eufrates.
15 Jmɨ́1jáun2 ca3záɨnh3 tá1 quiun3 tsá2cuú2 tsá2ta3
Dió32, tsá2 jmɨ́1 má2ná1tiáunh1 hí3 hua3jan21 hi3
jngɨh3 ñí1 má2hnɨ32 tsoh3 tsáu2 jmɨ́1 cá1chó21 o1rá1,
jmáɨ1, zɨ́h2 jɨ3 mii2 hi3 má2tón32 nɨ́2 siáh3.
16 Hliáu3 tsá2 ná1tsɨn1 hí3 tsa3cuá1 jmɨ́1 tín3 tun3
nio2 hña3láun3 mí2yaun21 tsáu2; la3 nɨ́2 bíh1 ca3náɨ32
jná13.
17 La3 nɨ́2 bíh1 lɨ3 jmɨ́1 cá1jnia3 jáun2 jéin32 jná13
hi3 ca3jɨen1 jná13 tsa3cuá1 hí3 la3 má2quionh3 tsá2
ná1tsɨn1 jáh3 hí3. Tsá2 hí3 né3 jmɨ́1 ná1jóh23 ñí1 tsɨ́3
ma3 cáun2 mí1ñí2 dáɨn3 la3jmɨ́1 lɨ́3 hi3 hún1 sɨ́2, hi3
há2su21 zɨ́n13 la3jmɨ́1 lɨ́3 lí13 jacinto, jɨ3 hi3 mí2niáu3
siáh3 la3jmɨ́1 mí2niáu3 azufre. Mɨ3 chí1 tsa3cuá1 hí3
jmɨ́1 jniá3 la3jmɨ́1 jniá3 chí1 hiah32, jáun2 ho3 jáh3
jmɨ́1 hue32 sɨ́2, mí2ñí1, jɨ3 juɨ21 quɨ́n1 azufre.
18 Jmɨ́1jáun2 ca3hiá2 cá2tsan3 ñí1 má2hnɨ32 tsoh3
tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2 cun3quionh3 tá1 hnɨ32 ñí1 hi3
hlah3 hi3 hue32 jáun2 ho3 tsa3cuá1 hí3; la3 cun3 sɨ́2,
mí2ñí1, jɨ3 juɨ21 quɨ́n1 azufre hi3 hún1 sɨ́2 nɨ́2 siáh3.

19 Quí¹ ho³ bíh¹ tsa³cuá¹ hí³ jmɨ́¹ zia³² pí³ quioh²¹
la³ má²quionh³ quɨen² jáh³ hi³ lɨ́¹³ jmu³ hian² tsɨ́³;
quí¹ quɨen² jáh³ jmɨ́¹ jniá³ la³jmɨ́¹ jniá³ jan² jáh³
hláɨnh¹, hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ jáun² bíh¹ uá²jaɨ³²
jmu² jáh³ hian² tsɨ́³.
20 Tɨ³la³ tsá²mɨ³cuóun² tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³, tsá²
tiá² cá²tsan³ cun³quionh³ uu³cha³tsɨ³² jáun², tsá² hí³
cun³ tiá² ca³chan³ bíh¹ tɨ³ có³² dió³² tsá² láɨn¹, dió³²
ná¹lɨ́³ cun³quionh³ cuá² ta³ tsú² hmóu³². Cun³ tiá²
ca³quin³ bíh¹ tsú² tɨ³ có³² hi³ má²tsú² má²jónh³²
la³jánh³ dúh¹ ñí¹ jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ jɨ³ dió³² tsá² láɨn¹
lɨ́³ jáun² cun³quionh³ cú¹mí¹niau²¹, mí¹ñí² cú¹tiáu²,
jɨ³ mí¹ñí² mí²niáu³, dió³² lɨ́³ quɨ́n¹, jɨ³ dió³² lɨ́³ hmá²
nɨ́² siáh³; dió³² tiá² lin¹ jɨ́e³², sa³jun³ náɨ³² hi³ sa³jun³
tɨn² ngɨ́³² siáh³.
21 Hi³ sa³jun³ ca³chá³ bíh¹ tsú² tɨ³ có³² hi³ jngɨh²
tsáu², hi³ lɨ́n³ tɨ³² mɨ́³ tsá² hláɨnh¹, hi³ jmú² tsau³²
hi³ tiá² jmɨ́¹ ca³tɨn¹ jmu³ quionh³ tsá² hlá² tsá² nɨ́², hi³ sa³jun³ ca³chá³ tsú² siáh³ tɨ³ có³² hi³ han².

10

Tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² zianh³² cáun² sí² pih²¹

1 Jáun² né³, jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² ca³jɨen¹ jná¹³ jan²
tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², jan² tsá² jlánh¹ ho² pí³. Tsá²
hí³ né³ ja³ hñu³mɨ³cuú² hi³ dí¹tsaɨnh³² jnie²; jáun²
tsáɨh³ chí¹ tsú² né³ hen² jmɨ́²quɨ́n¹, ñí¹ tsú² jniá³
la³jmɨ́¹ jniá³ hiú², hi³ ta³ tsú² né³ jniá³ la³jmɨ́¹ jniá³
zɨ́h¹ sɨ́².
2 Tsá² hí³ zianh³² cáun² sí² pih²¹ hi³ pan²³ tsú²
hi³ má²rá¹ñeih³². Jáun² ca³di³chín³² quionh³ tɨ́¹ cuá²

chu^{21} quioh^{21} ñí^{1} jmɨ́^{2}miih^{21}, hi^{3} tɨ́^{1} cuá^{2} cáun^{1} né^{3}
ca^{3}di^{3}chín^{32} ñí^{1} hué^{21}.
3 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}hóh^{32} tsú^{2} tiá^{3} lɨ́n^{32} la^{3}jmɨ́^{1} hóh^{32}
hiah^{32} dáɨn^{3}, hi^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}hóh^{32} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} né^{3}
ca^{3}ngɨh^{3} siáh^{3} tá^{1} quiau^{3} mah^{1} jáun^{2} quioh^{21} miíh^{32},
hi^{3} ca^{3}hléh^{3} tiá^{3}.
4 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}hléh^{32} jáun^{2} mah^{1} quioh^{21} miíh^{32} né^{3},
jmɨ́^{1} má^{2}tón^{13} jná^{13} ñí^{1} sí^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} ca^{3}juáh^{3}
mah^{1} jáun^{2}, tɨ^{3}la^{3} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} siáh^{3} cáun^{2} mah^{1}
ho^{3} tsáu^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} hi^{3} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Jnɨ́^{3} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} tá^{1} quiau^{3} mah^{1}
quioh^{21} miíh^{32} nɨ́^{2}, ha^{3} lɨ́^{2}tón^{3} ñí^{1} sí^{2}.
5 Jáun^{2} jná^{13} né^{3} ca^{3}jɨen^{1} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}
tsá^{2} dí^{1}chin^{1} hí^{3} ñí^{1} jmɨ́^{2}miih^{21} jɨ^{3} ñí^{1} hué^{21} lá^{2} hi^{3}
ca^{3}zió^{3} cuá^{2} chu^{21} quioh^{21} tɨ^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2},
6 hi^{3} ca^{3}ma^{3}tson^{2} tsú^{2} jáɨ^{13} quioh^{21} cun^{3}quionh^{3}
hi^{3} ca^{3}hɨen^{3} Tsá^{2} zian^{2} hí^{3} ca^{3}la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2},
Tsá^{2} ca^{3}jmú^{3} la^{3} cu^{3} la^{3} juéh^{3} mɨ^{3}cuú^{2}, jmɨ́^{2}miih^{21}, jɨ^{3}
ca^{3}la^{3} jɨ́^{32} hi^{3} zia^{32} ñí^{1}con^{2} ma^{3} quin^{32} ma^{3} caun^{32}
hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—¡Ha^{3} tiú^{2}uú^{2} jmáɨ^{1} zia^{32} yáh^{3} juáh^{13} hi^{3} lé^{3} bíh^{1}
ué^{3}!
7 Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} jiéi^{32}
tsá^{2} ñí^{1} má^{2}quiaun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} mí^{1}ñí^{2}
quioh^{21}, má^{1}jáun^{2} má^{2}cá^{2}chó^{32} bíh^{1} jmáɨ^{1} hi^{3} lɨ^{3}tí^{3}
la^{3} cun^{3} hi^{3} jmɨ́^{1} cuá^{1}hu^{21} jáun^{2} tsɨ́^{3} Dió^{32}, la^{3} cun^{3}
jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}hléh^{3} jáun^{2} tsá^{2} ca^{3}lɨn^{3} hí^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32},
tsá^{2} ca^{3}lɨn^{3} hí^{3} quian^{21} tsú^{2}.
8 Mah^{1} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}náɨ^{32} jná^{13} jáun^{2}, hi^{3} ja^{3}
hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, ca^{3}hléh^{3} siáh^{3} cónh^{3}í^{1} cu^{3} jéin^{32}

ñí¹con² jná¹³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Cua³², cuá²quián² sí² pih²¹ má²rá¹ñeih³² hi³ zianh³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² zenh² ó³² ñí¹ jmɨ́²miih²¹ jɨ³ ñí¹ hué²¹.

9 Jáun² ngau³ jná¹³ ñí¹ zenh¹ tsá² hí³ hi³ ca³ñí¹mɨ́¹³ jná¹³ sí² pih²¹ jáun², hi³ jáun² tsá² hí³ né³ ca³záɨ³ jná¹³ la³ lá²:

—Jánh³² jaun³², tɨ³la³ quɨéɨh³ má¹ná¹. Jáun² sá¹nɨ́² jɨeh²¹ nú², la³jmɨ́¹ ráu³ jmɨ² toh¹ bíh¹ ráu³ nɨ́¹ má¹hi³² honh¹ nú², tɨ³la³ nɨ́¹ má¹cá²chó³² hñu³ henh¹ nú² né³, má¹jáun² má²tsɨ́h³² bíh¹.

10 Jáun² jná¹³ né³ ca³héɨ³² sí² pih²¹ jáun² hi³ ca³cué³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³ jáun² ca³cúh³² ná¹; jáun² la³jmɨ́¹ ráu³ jmɨ² toh¹ bíh¹ ráu³ jmɨ́¹ hi²¹ uen³² jná¹³, tɨ³la³ jmɨ́¹ má²lɨ́²cúh³² jná¹³ jáun² né³, sa³ tsɨ́h³² lɨ́n³² bíh¹ lɨ³ ta³ má²hu²¹ hñu³ hén² jná¹³.

11 Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ tsá² hí³ ñí¹con² jná¹³:

—Hniáuh³² cuá¹chú¹ cuá¹jah²¹ bíh¹ hnú² jáɨ¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ honh² hi³ ca³tɨn¹ tsá² zian² ma³ quin³² ma³ caun³² hué³², ca³la³ jánh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma², jɨ³ ñí¹con² tsá² ná¹lɨ́n³ re²¹ ñí¹ hliáun³ nɨ́² siáh³.

11

Gon³ tsá² nau³² jáɨ¹³

1 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, hiau³ jná¹³ cáun² hmá² héih³² hi³ jniá³ la³jmɨ́¹ jniá³ cáun² hmá² tá², hi³ jáun² ca³záɨ³ jná¹³ tsú² la³ lá²:

—Náu^{2}, cuá^{2}quiú^{2} héih^{32} hñú^{3} hɨ́en^{1} quioh^{21} Dió^{32}, jɨ^{3} ñí^{1}hiú^{13} nɨ́^{2} siáh^{3}, hi^{3} cuá^{2}hin^{32} siáh^{3} jánh^{3} tsá^{2} má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} Dió^{32} ñí^{1} jáun^{2}.

2 Tɨ^{3}la^{3} ha^{3} lɨ́^{2} cua^{3}chá^{1} héih^{32} ñí^{1} lɨ́^{3} ñí^{1}hñú^{3} cheih^{32} cuáh^{32} má^{1}ná^{1}, quí^{1} ñí^{1} jáun^{2} dá^{2} má^{2}hiauh^{32} tsá^{2} tiá^{2} Dió^{32} má^{2}cuóun^{32} bíh^{1}. Tsá^{2} hí^{3} tsa^{3}ha^{3} tsa^{3}záuh^{3} juú^{2} hɨ́en^{1} hi^{3} tsa^{3}jmú^{3} hian^{2} tsɨ́^{3} cun^{3} tu^{3}la^{3}tún^{3} zɨ́h^{2}.

3 Jmáɨ^{1} jáun^{2} cue^{1} jná^{13} jáɨ^{13} gon^{3} tsá^{2} zih^{32} jú^{1} tson^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}. Tsá^{2} hí^{3} né^{3} ná^{1}quih^{32} hmɨh^{32} liáh^{2} hi^{3} lin^{1} hi^{3} hlah^{3} nio^{2} tsɨ́^{3}, hi^{3} jáun^{2} hléh^{32} tsú^{2} jáɨ^{13} hi^{3} cue^{1} jná^{13} hñu^{3} tsɨ́^{3} cun^{3} cú^{2} mei^{21} tsɨ^{21} tun^{3} nio^{2} hña^{3}láu^{3} tsɨ^{21} hnaɨh^{32} nio^{2} quiú^{3} jmáɨ^{1}.

4 Tsá^{2} gon^{3} hí^{3} né^{3} ná^{1}lɨ́n^{3} tá^{1} tun^{3} hmá^{2} olivo jáun^{2} jɨ^{3} tá^{1} tun^{3} tse^{3} pih^{21} hún^{1} sɨ́^{2} hi^{3} nio^{2} jáun^{2} ñí^{1} hó^{21}ñí^{1} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hú^{1}tá^{1} Tsá^{2} chín^{1} hngá^{1}máh^{3} lá^{2}.

5 Nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} tsá^{2} hnió^{3} jmu^{3} hian^{2} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} gon^{3} hí^{3}, tɨ^{3} la^{3} ho^{3} tsá^{2} hí^{3} dá^{2} hue^{32} sɨ́^{2} bíh^{1} hi^{3} lɨ́^{13} hin^{3} dí^{2} tsá^{2} hau^{2}. La^{3} jáun^{2} bíh^{1} ca^{3}tɨ^{21} jún^{3} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} hnió^{3} jmu^{3} hian^{2} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} tsú^{2}.

6 Ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hí^{3} zia^{32} siáh^{3} pí^{3} hi^{3} lɨ́^{13} jmu^{3} hi^{3} tiú^{2}uú^{2} jmɨ́^{3} chau^{13} tá^{1}la^{3} hléh^{32} tsú^{2} jáun^{2} jáɨ^{13} hi^{3} cue^{32} Dió^{32} hñu^{3} tsɨ́^{3}; ja^{3}bí^{1} ho^{2} tsú^{2} siáh^{3} jáɨ^{13} hi^{3} jmu^{3} hi^{3} jmáɨ^{2} lan^{13} jmɨ^{2}, ho^{3} hi^{3} quiunh^{21} tsá^{2} zian^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2} lɨ^{3}ua^{3} cáun^{2} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} siáh^{3} siáh^{3}. La^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jáun^{2} jmu^{3} tsú^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} jáh^{3} jéin^{32} hnió^{3} tsú^{2} jmu^{3} bíh^{1}.

7 Tɨ^{3}la^{3} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}táuh^{3} tá^{13} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, má^{1}jáun^{2} cua^{3}han^{2} jan^{2} jáh^{3} hláɨh^{1} jáh^{3} hon^{2} hún^{1} hñu^{3}

háunh^{3}, hi^{3} jmu^{3} hniéi^{2} quionh^{3} tsá^{2} hí^{3}; jáh^{3} hí^{3} bíh^{1} cah^{13} jmáɨ^{1} hi^{3} jngɨh^{3} tsá^{2} gon^{3} hí^{3}.

8 Hla^{1} hí^{3} tá^{1}tonh^{1} ja^{1} hñú^{3} juú^{2} jáun^{2}, juú^{2} ñí^{1} cá^{1}taun^{3} Tɨ^{32} Juo^{13} tsú^{2} ñí^{1} crei^{21}; juú^{2} jáun^{2} jmáɨ^{2} Sodoma jɨ^{3} Egipto ca^{3}tɨ^{21} jú^{1} jnɨ^{2}.

9 Ñí^{1} jáun^{2} tá^{1}tonh^{1} hla^{1} cun^{3} hnɨ^{32} jmáɨ^{1} tón^{21} cú^{2} chí^{2}hiú^{2} tá^{1}la^{3} ja^{3}tú^{1} ja^{3}lɨn^{3} tsá^{2} ja^{1} quioh^{21} ca^{3}la^{3} jánh^{3} dú^{1} ñí^{1} mí^{1}zionh^{2} tsáu^{2}, hi^{3} la^{3}jánh^{3} dú^{1} ñí^{1} juo^{3} tsá^{2} jma^{2}, jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} zian^{2} ma^{3} quin^{32} ma^{3} caun^{32} hué^{32} nɨ́^{2} siáh^{3}. La^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} hí^{3} ja^{3}jɨen^{3} hla^{1} hí^{3}, hi^{3} hí^{1} jan^{2} tiá^{2} hin^{2} cuéh^{32} tsú^{2} jáɨ^{13} hi^{3} hón^{32} hla^{1} hí^{3}.

10 Tsá^{2} zian^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2} jlánh^{1} lɨ^{3} tsah^{3} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} má^{2}cá^{2}tsan^{3} tsá^{2} hí^{3}, ca^{3}la^{3} hi^{3} zia^{32} hi^{3} quí^{1} hi^{3} cuen^{1} tsú^{2} tsá^{2}ján^{2} tsá^{2}ján^{2} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jlánh^{1} ná^{1}hiún^{2} tsɨ́^{3} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} jáun^{2}; quí^{1} ñí^{1}con^{2} hla^{1} tsá^{2} jmɨ́^{1} hleh^{32} hí^{3} jë^{1} Dió^{32} dá^{2} jmɨ́^{1} ja^{32} la^{3}jáh^{3} dúh^{1} ñí^{1} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} hi^{3} ca^{3}ma^{3}tso^{2} jáun^{2} tsá^{2} zian^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2} tsɨ́^{3}.

11 Tɨ^{3}la^{3} jmɨ́^{1} má^{2}ca^{3}tsɨn^{13} jáun^{2} hnɨ^{32} jmáɨ^{1} tón^{21} cú^{2} chí^{2}hiú^{2} né^{3}, Dió^{32} ca^{3}jmú^{3} hi^{3} ca^{3}jenh^{13} bí^{1} siáh^{3} tsá^{2} gon^{3} hí^{3}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}nu^{3} ca^{3}tiánh^{3}; jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ca^{3}jɨ́e^{3} hí^{3} hi^{3} ca^{3}jenh^{13} tsú^{2} ca^{3}juénh^{2} quiaun^{3} cu^{3}tí^{3} bíh^{1}.

12 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} tsá^{2} má^{2}ca^{3}jenh^{13} hí^{3} cáun^{2} mah^{1} pin^{3} lɨ́n^{32} hi^{3} ñí^{1}ja^{21} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, hi^{3} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—¡Ñá^{2}tánh^{1} náh^{2} tɨ^{3} chi^{3}cuú^{2} lá^{2}!

Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}uɨnh^{32} tsá^{2} gon^{3} hí^{3} juɨ^{32} ja^{1} jnie^{2} ñí^{1} ta^{3} ñí^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} hau^{2} hí^{3}.

13 Jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmí^{1}jáun^{2} ca^{3}jíeh^{3} hué^{32} tiá^{3}
líin^{32}, jmí^{1}jáun^{2} ca^{3}quí^{2} cá^{2}cuon^{3} cáun^{2} la^{3} cun^{3}
quia^{3} tsoh^{3} já^{1} juú^{2} jáun^{2}, hi^{3} ca^{3}tsan^{3} quiaun^{3}
mei^{21} tsáu^{2}. Tá^{1}la^{3} má^{2}ná^{1}juenh^{21} líin^{21} jáun^{2}
tsá^{2} ca^{3}ziaun^{3} hí^{3}, ca^{3}ma^{3}quien^{2} tsú^{2} Dió^{32} Tsá^{2}
cuá^{1}quien^{2} hñu^{3}mii^{3}cuú^{2}.

14 La^{3} ní^{2} bíh^{1} ca^{3}nga^{2} uu^{3}cha^{3}tsii^{32} ñí^{1} má^{2}tun^{3}; hi^{3}
tia^{3}juii^{32} líin^{32} bíh^{1} má^{2}ja^{32} siáh^{3} hi^{3} ñí^{1} má^{2}hnii^{32}.

Ñí^{1} má^{2}quiau^{3} mí^{1}ñí^{2} hi^{3} jiei^{32} tsú^{2}

15 Jáun^{2} tsá^{2} ñí^{1} má^{2}quiaun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}
ca^{3}jie^{3} mí^{1}ñí^{2} quioh^{21}, jmí^{1}jáun^{2} ca^{3}náii^{32} jná^{13}
hi^{3} ñí^{1}ca^{3}hléh^{3} tsáu^{2} tiá^{3} líin^{32} hñu^{3}mii^{3}cuú^{2}, hi^{3}
ñí^{1}ca^{3}juáh^{3}:

Má^{2}cá^{2}chó^{32} bíh^{1} jmáii^{1} hi^{3} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2} má^{2}hau^{3}
jáii^{13} tá^{1} cáun^{2} ñí^{1} cuá^{1} ñí^{1} hué^{21} ó^{32},
la^{3} má^{2}quionh^{3} Tsá^{2} líin^{3} Cristo;
hí^{3} bíh^{1} Tsá^{2} lii^{3} chín^{1} la^{3} cun^{3} jmí^{1}hi^{3}nio^{2}.

16 Hi^{3} jáun^{2} tá^{1} quiu^{3}quiun^{3} tsá^{2}daun^{32} tsá^{2} tionh^{2} hí^{3}
ñí^{1} hmá^{2}sii^{1} quioh^{21} ta^{3} ñí^{1} Dió^{32} ca^{3}tiánh^{3} ná^{1}hin^{3}
la^{3} tii^{3} hué^{32} hi^{3} ca^{3}ma^{3}tsu^{3} ma^{3}jónh^{32} Dió^{32},

17 hi^{3} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

Hnú^{2} Dió^{32} Juo^{13} jnoh^{1},
hnú^{2} Tsá^{2} cú^{2} Tsá^{2} juenh^{2},
hnú^{2} bíh^{1} Tsá^{2} zian^{2} nú^{2}, Tsá^{2} qui^{3} zian^{2} nú^{2} la^{3}
cun^{3} jmí^{1}tin^{2},
cue^{32} jnoh^{1} tiá^{1}hmah^{1} quí^{1} má^{2}ca^{3}jmuh^{21} bíh^{1} hnú^{2}
ta^{21} pí^{3} hi^{3} ñi^{3}hauh^{32} nú^{2},
hi^{3} má^{2}ca^{3}ma^{3}liauh^{21} hnú^{2} hi^{3} jmúh^{1} héih^{32}.

18 Tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}, tsá^{2} tiá^{2}
má^{2}cuóu^{32} hnú^{2}, má^{2}ca^{3}míh^{3} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2}
hnú^{2};
tɨ^{3}la^{3} má^{2}cá^{2}chó^{32} bíh^{1} jmáɨ^{1} hi^{3} má^{1}jnia^{13} hnú^{2} la^{3}
cun^{3} hi^{3} míh^{23} honh^{2} nú^{2} huen^{2}.
Má^{2}cá^{2}chó^{32} siáh^{3} jmáɨ^{1} hi^{3} rá^{1}tsɨh^{32} hnú^{2} héih^{32}
ñí^{1}con^{2} tsá^{2} má^{2}cá^{2}tsan^{3},
hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} quian^{21} hnú^{2}, tsá^{2} ca^{3}lɨn^{3} hí^{3} tɨ^{32}
jëh^{2} hnú^{2} má^{2}cueh^{1} nú^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1}
hiáuh^{3},
hi^{3} hiáuh^{3} siáh^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} joh^{2} hnú^{2} ñí^{1} hná^{1} nɨ́^{2},
tsá^{2} ná^{1}má^{2}quien^{2} hnú^{2},
uá^{1} hi^{3} tsá^{2} má^{2}lieih^{21} uá^{1} hi^{3} tsá^{1}míh^{1}.
Ja^{3}bí^{1} má^{2}cá^{2}chó^{32} siáh^{3} jmáɨ^{1} hi^{3} má^{2}má^{1}hiá^{1}
má^{1}tsán^{13} nú^{2} siáh^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ná^{1}quí^{2}
ná^{1}hin^{23} ñí^{1} cuá^{1} ñí^{1} hué^{21} ó^{32}.
19 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}niá^{3} ho^{3}hñú^{13} hñú^{3} hɨ́en^{1} jáun^{2}
quioh^{21} Dió^{32} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}jnia^{3} cuó^{2}
hi^{3} zeh^{2} ñéih^{3} hñú^{3} hɨ́en^{1} jáun^{2}, ñí^{1} rá^{2}hu^{21} jáɨ^{13}
quioh^{21} nió^{32} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} jáun^{2} Dió^{32}. Jmɨ́^{1}jáun^{2}
né^{3} ca^{3}ja^{3}tu^{3} ja^{3}lɨ́^{3} sɨ́^{2} quioh^{21} miih^{32}, hi^{3} lɨ^{3} cú^{2}tiú^{2}
cú^{2}jan^{32} lɨ́n^{32}, hi^{3} ca^{3}quí^{1} ca^{3}hín^{1}, jɨ^{3} hi^{3} ca^{3}qui^{3}
ca^{3}jɨ́eh^{3} hué^{32}; jmɨ́^{1}jáun^{2} siáh^{3} ca^{3}ziú^{2} cá^{2}hin^{3}
hliáun^{3} cu^{3}tí^{3} tsɨ́^{3}.

12

Jáh^{3} hláɨnh^{1} chín^{1} jmu^{2} hniéɨ^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}mɨ^{3}

1 Né^{32} né^{3}, jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jnia^{3} siáh^{3} cáun^{2} li^{21}
tɨ^{3} chi^{3}cuú^{2} hi^{3} lɨ́^{3} la^{3} lá^{2}: Ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} jan^{2} tsá^{2}mɨ^{3}
hi^{3} cuá^{1}pɨ́^{2} cuá^{1}tsaɨnh^{32} hiú^{2} la^{3} jan^{2} tsá^{2} cuá^{1}quih^{32}
cáun^{2} ha^{1}, hi^{3} he^{2} siáh^{3} zɨ́h^{2} ñeh^{2} ta^{3} tsú^{2}, hi^{3} hun^{1}

siáh^{3} chí^{1} tsú^{2} cáun^{2} *có^{2}ron^{1}ná^{1} hi^{3} lɨ́^{3} cun^{3}quionh^{3} quia^{3}tún^{3} chí^{1}jmaɨ^{21}.

2 Tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} né^{3} jmɨ́^{1} cuá^{1}quian^{2} jon^{2}, hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1} má^{2}cuá^{1}tɨ́^{2} cuá^{1}hóh^{32} quí^{1} hi^{3} má^{2}quɨeh^{2} héin^{1} hi^{3} má^{2}lɨ^{3}zian^{2} jon^{2}.

3 La^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} siáh^{3} cónh^{3}í^{1} cáun^{2} li^{21} tɨ^{3} chi^{3}cuú^{2}: jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jnia^{3} jan^{2} jáh^{3} hláɨnh^{1} pan^{1} cu^{3}tí^{3}, jáh^{3} dáɨn^{3}, hi^{3} tsɨ^{21} quiau^{3} máɨ^{3} mɨ^{3} chí^{1}, hi^{3} tsɨ^{21} siáh^{3} quia^{3} juɨ́^{13}; hi^{3} ma^{3} quin^{32} ma^{3} cá^{2} máɨ^{3} mɨ^{3} chí^{1} né^{3} ná^{1}hun^{1} ma^{3} cáun^{2} có^{2}ron^{1}ná^{1} hi^{3} la^{3} ná^{1}hein^{32} tsá^{2} quien^{2}.

4 Cun^{3}quionh^{3} quɨen^{2} bíh^{1} jáh^{3} hláɨnh^{1} hí^{3} ca^{3}cuɨn^{3} tɨ^{3} hué^{32} cá^{2} tsun^{1} la^{3} cun^{3} hnɨ^{32} tsoh^{3} chí^{1}jmaɨ^{21} hi^{3} jmɨ́^{1} tionh^{1} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}náu^{2} siáh^{3} ta^{3} ñí^{1} tsá^{2}mɨ^{3} má^{2}ñí^{1}lɨ^{3}zian^{2} hí^{3} jon^{2}, hi^{3} jmɨ́^{1} hnió^{3} cunh^{13} dáɨn^{2} jon^{2} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} la^{3} cun^{3} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}lɨ^{3}zian^{2}.

5 Ca^{3}lɨ^{3}zian^{2} bíh^{1} jon^{2} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3}, jan^{2} dún^{2} tsá^{2}ñuh^{2} tsá^{2} hau^{3} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3} cun^{3}quionh^{3} cáun^{2} hmá^{2}hɨ́h^{1} hi^{3} lɨ́^{3} mí^{1}ñí^{2}; dáɨn^{2} hí^{3} né^{3} ca^{3}cón^{32} tsú^{2} la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} cuá^{3} Dió^{32} bíh^{1}.

6 Tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} né^{3} ca^{3}cuóun^{3} tɨ^{3} cuá^{1} quiéin^{2} ñí^{1} má^{2}lɨ́^{3} jáun^{2} hua^{3}jan^{21} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} Dió^{32} hi^{3} lɨ́^{13} ma^{3}ton^{3} tsú^{2} cun^{3} cu^{3} mei^{21} tsɨ^{21} tun^{3} nio^{2} hña^{3}láu^{3} tsɨ^{21} hnaɨh^{32} nio^{2} quiú^{3} jmáɨ^{1}.

7 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3} ca^{3}lɨ^{3} zia^{32} cáun^{2} hniéi^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}. Mí^{2}yi^{21} tsá^{2} chín^{1} ja^{1} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}, la^{3} má^{2}quionh^{3} tsá^{2} quionh^{3} ca^{3}tɨ́n^{3} quionh^{3} jáh^{3} hláɨnh^{1} chín^{1} hí^{3} la^{3} má^{2}quionh^{3} siáh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}.

8 Tɨ^{3}la^{3} jáh^{3} hláɨnh^{1} hí^{3} má^{1}ná^{1}, ha^{3} tiá^{2} ca^{3}cah^{13}
yáh^{3} jmáɨ^{1} quionh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}, hi^{3} jáun^{2} jmí^{1}
lɨ^{21} jáun^{2} ha^{3} tiú^{2}uú^{2} hiauh^{3} yáh^{3} tsú^{2} jáɨ^{13} hi^{3} tiánh^{3}
hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}.
9 Jmí^{1}jáun^{2} ca^{3}tón^{32} tsú^{2} jáh^{3} hláɨnh^{1} chín^{1} hí^{3} tɨ^{3}
hué^{32}, jáh^{3} hláɨnh^{1} qui^{3} zian^{2} hí^{3} la^{3} cun^{3} má^{2}jun^{3}
ne^{21} lín^{21}, jáh^{3} jmáɨ^{2} hí^{3} tsá^{2} hláɨnh^{1}, hi^{3} jmáɨ^{2}
siáh^{3} *Satanás, tsá^{2} má^{2}can^{2} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2}
hngá^{1}máh^{3}, ca^{3}la^{3} má^{2}quionh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} bíh^{1}
jáh^{3} hí^{3} ca^{3}cuɨn^{3} tsú^{2} tɨ^{3} hué^{32}.
10 La^{3} cun^{3} jmí^{1}jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} hi^{3} ñí^{1}ca^{3}hléh^{3}
jan^{2} tsáu^{2} tiá^{3} lín^{32} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, hi^{3} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3}:
Má^{2}cá^{2}chó^{32} bíh^{1} jmáɨ^{1} hi^{3} má^{2}ca^{3}liáun^{3}
tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2},
hi^{3} má^{2}ca^{3}ma^{3}jnia^{2} bíh^{1} siáh^{3} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2} pí^{3}
quioh^{21} hi^{3} lín^{3} tsú^{2} Re^{21} Tsá^{2} chín^{1},
hi^{3} má^{2}ca^{3}ma^{3}jnia^{2} bíh^{1} siáh^{3} Cristo la^{3} cun^{3} ta^{21} hi^{3}
ho^{2};
quí^{1} tɨ^{3} cheih^{32} bíh^{1} má^{2}ca^{3}tón^{32} tsú^{2} tsá^{2} jmí^{1} cha^{32}
hí^{3} tsáu^{13} raɨnh^{21} dí^{2} ñí^{1}con^{2} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2}
la^{3} huá^{2} la^{3} jma^{2}.
11 Tsá^{2} reh^{2} dí^{2} hí^{3} má^{2}ca^{3}cah^{13} jmáɨ^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}
hláɨnh^{1} hí^{3}
cun^{3}quionh^{3} jmɨ^{2} hi^{3} ca^{3}táɨn^{2} quioh^{21} Tsá^{2} lín^{3} hí^{3}
*Já^{1}ziáh^{2} míh^{1},
jɨ^{3} cun^{3}quionh^{3} jú^{1} tson^{2} hi^{3} ca^{3}cué^{3} tsú^{2} jáun^{2};
quí^{1} tsá^{2} hí^{3} cun^{3} tiá^{2} ca^{3}hí^{3} bíh^{1} tsí^{3} uá^{1}jinh^{1} ca^{3}la^{3}
ñí^{1} ca^{3}cáɨn^{3} jmí^{2}chí^{3} quioh^{21}.
12 Jáun^{2} né^{32} né^{3}, ma^{3}hiún^{13} hnú^{2} honh^{2}
hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2},
la^{3}jín^{32} náh^{2} tsá^{2} tionh^{2} náh^{2} ñí^{1} lá^{2}.

Tɨ^{3}la^{3} ¡jlánh^{1} juon^{23} hnoh^{2}, tsá^{2} zian^{2} náh^{2} ñí^{1} hué^{21}
nɨ́^{2} jɨ^{3} jmɨ́^{2}miih^{21} nɨ́^{2} siáh^{3}!

Quí^{1} nɨ́^{2} bíh^{1} má^{2}ngau^{32} tsá^{2} hláɨnh^{1} ca^{3}la^{3} hi^{3} míh^{23}
lɨ́n^{32} tsɨ́^{3},

hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}son^{2} ñí^{1} tionh^{1} hnoh^{2} nɨ́^{2},

quí^{1} re^{2} lɨ́n^{32} bíh^{1} ñi^{32} tsú^{2} hi^{3} cú^{1}pih^{21} jmáɨ^{1} bíh^{1}
jéi^{32}í^{1} zia^{32} quioh^{21}.

13 Jmɨ́^{1} ca^{3}lɨ^{3}tsɨn^{2} tsá^{2} hláɨnh^{1} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}tiáun^{32}
tsú^{2} tɨ^{3} hué^{32}, jáun^{2} ca^{3}hɨ́^{1} ca^{3}tsɨn^{1} tsú^{2} tsá^{2}mɨ^{3}
ca^{3}lɨ^{3}zian^{2} hí^{3} jon^{2}.
14 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} má^{1}ná^{1}, ca^{3}hiauh^{3} tun^{3} chí^{1}
pí^{13} máɨ^{2} pan^{1}, hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{13} ranh^{13}, hi^{3} tsó^{32} tɨ^{3} cuá^{1}
quiéin^{2} ñí^{1} tiú^{2}uú^{2} lɨ́^{13} chauh^{1} jáh^{3} hláɨnh^{1} hí^{3}. Ñí^{1}
jáun^{2} né^{3} hiáuh^{3} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} má^{32} cuh^{3} tá^{1}la^{3} ngá^{13}
hnɨ^{32} mii^{2} tón^{32} jáun^{2}.
15 Jáun^{2} jáh^{3} hláɨnh^{1} chín^{1} hí^{3} jlánh^{1} ca^{3}huéh^{3}
jmáɨ^{2} ho^{3}, hi^{3} jáun^{2} tá^{1}ron^{3} cáun^{2} cua^{3} hi^{3} lɨ́^{13}
tsa^{3}den^{3} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3};
16 tɨ^{3}la^{3} cuá^{1} hué^{21} né^{3} ca^{3}ma^{3}hau^{3} bíh^{1} quioh^{21}
tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3}, quí^{1} cuá^{1} hué^{21} dá^{2} ca^{3}qui^{3} ca^{3}nia^{3} bíh^{1}
ho^{3} hi^{3} ca^{3}hɨnh^{3} jmɨ́^{2} cua^{3} hi^{3} ca^{3}hué^{2} jáun^{2} ho^{3} jáh^{3}
hláɨnh^{1} chín^{1} hí^{3}.
17 Jmɨ́^{1}jáun^{2} tɨ^{3} lɨ^{3}mí^{1} ca^{3}míh^{3} bí^{1} tsɨ́^{3} jáh^{3} hláɨnh^{1}
chín^{1} hí^{3} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3}, jáun^{2} ngau^{3} hi^{3} ja^{3}jmú^{3}
hniéi^{2} quionh^{3} tsá^{2} jón^{2}zɨ́h^{1} jón^{2}cho^{1} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3}
ñí^{1} hná^{1} jáun^{2}, la^{3} cun^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ná^{1}má^{2}tí^{32} hí^{3}
héih^{32} quioh^{21} Dió^{32} yáh^{3}, tsá^{2} hleh^{32} la^{3} má^{2}hleh^{32}
jáun^{2} jú^{1} tson^{2} hi^{3} ca^{3}hiauh^{3} tsú^{2} jáun^{2} ñí^{1}con^{2} Jesús.

13

Jan² jáh³ hion² hñu³ jmí²miih²¹

1 Jáun² né³, ca³jíe³² jná¹³ hi³ ca³náu² tsá² hláinh¹
hí³ can³² jmí²miih²¹. Jmí¹jáun² ca³jien¹ jná¹³
siáh³ jan² jáh³ hlah³ lín²¹ jniá³ hi³ ca³hion² hñu³
jmí²miih²¹; jáh³ hí³ tsi²¹ quiau³ mái³ chí¹ hi³ cónh³
quia³ juí¹³. Ma³ quin³² ma³ caun³² juí¹³ jáun² jáh³
jmí¹ ná¹hun¹ ma³ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ la³ ná¹hein³²
tsá² quien². Ma³ quin³² ma³ cá² mái³ chí¹ jáh³ jmí¹
ná¹tón²¹ ma³ cá² jon¹ jái¹³ hi³ chú² lén³² jáh³ Dió³².
2 La³jmí¹ jniá³ jan² hiah³² huénh³ bíh¹ jniá³ jáh³
hláih¹ hí³, ti³la³ cuú² ta³ jáh³ má¹ná¹, jniá³ la³jmí¹
jniá³ cuú² ta³ jáh³ nái² cánh¹ bíh¹, jáh³ téh²³ tsú²
oso, hi³ ho³ jáh³ jniá³ la³jmí¹ jniá³ ho³ hiah³² dáin³
cánh¹. Jáun² jáh³ hláinh¹ chín¹ hí³ né³ ca³cué³ pí³
hi³ ho² ñí¹con² jáh³ hláih¹ hí³, la³ má²quionh³ ji³
hmá²si¹ ñí¹ cuá³, ji³ hi³ ca³cué³ siáh³ jái¹³ quien² hi³
ho².
3 Cá² mái³ chí¹ jáh³ hláih¹ hí³ jmí¹ cuíh² hi³ jmí¹
jniá³ la³jmí¹ lí³ hi³ má²jún¹ mi³ chí¹ jáun²; ti³la³ la³
bíh¹ ñí¹ jmí¹ cuíh² jáun² quioh²¹ jáh³, hi³ jáun² tsá²
zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ né³ ca³ja³cáun² lín³² tsí³
jmí¹ ca³jíe³ hi³ jáun², jáun² jlánh¹ ca³tanh² dí² ta²¹
jáh³ hláih¹ hí³.
4 Jáun² jlánh¹ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² jáh³
hláinh¹ chín¹ hí³ quí¹hliá² ca³cué³ jái¹³ hi³ ho²
ñí¹con² jáh³ hláih¹ hí³, hi³ ca³ma³tsu³ ma³jónh³² tsú²
siáh³ jáh³ hláih¹ hí³ uá²jai³², hi³ juáh³ la³ lá²:

—¿Hin^{2} bí^{1} tsánh^{2} cu^{3} ren^{3} quionh^{3} jáh^{3} lá^{2}? ¿Hin^{2} ya^{3} tsánh^{2} tioh^{21} jmu^{3} hniéɨ^{2} quionh^{3} tsú^{2}?

5 Ja^{3}bí^{1} ca^{3}hiauh^{3} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3} jáɨ^{13} hi^{3} jmu^{3} tonh^{2} hi^{3} chu^{3} lén^{32} Dió^{32}, jɨ^{3} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3}hiáun^{1} siáh^{3} hi^{3} hau^{3} jáɨ^{13} tá^{1} tu^{3}la^{3}tún^{3} zɨ́h^{2}.

6 Jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3} né^{3}, ca^{3}chu^{3} ca^{3}lén^{32} Dió^{32} jɨ^{3} hi^{3} ca^{3}tu^{3} ca^{3}hión^{32} siáh^{3} Dió^{32}, jɨ^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} ñí^{1} cuá^{3} jáun^{2} Dió^{32}, la^{3} má^{2}quionh^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} tionh^{2} ñí^{1} jáun^{2}.

7 Ja^{3}bí^{1} hiauh^{3} siáh^{3} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3} pí^{3} hi^{3} jmu^{3} hniéɨ^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} joh^{1} Dió^{32} ca^{3}la^{3} ñí^{1} ca^{3}láɨh^{13}; hi^{3} hiauh^{3} siáh^{3} jáɨ^{13} hi^{3} hau^{3} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} la^{3}jánh^{3} dú^{1} ñí^{1} mí^{1}zionh^{2} tsáu^{2}, la^{3}jáh^{3} dú^{1} ñí^{1} juo^{3} tsá^{2} jma^{2}, jɨ^{3} ñí^{1}con^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} zian^{2} ma^{3} quin^{32} ma^{3} caun^{32} hué^{32} nɨ́^{2} siáh^{3}.

8 Jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} bíh^{1} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3} ca^{3}ma^{3}tsu^{3} ma^{3}jónh^{32} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3}, la^{3} cun^{3} tsá^{2} tiá^{2} má^{2}ná^{1}tioh^{3} hí^{3} hi^{3} jmáɨ^{2} ñí^{1} sí^{2} quioh^{21} Tsá^{2} lɨ́n^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}, Tsá^{2} ca^{3}jun^{3} hí^{3}. Sí^{2} jáun^{2} né^{3} tioh^{3} hi^{3} jmáɨ^{2} jmáh^{3}la^{3} tsá^{2} ca^{3}tɨn^{1} hi^{3} lɨ́^{13} zian^{2}, hi^{3} ná^{1}tioh^{3} ñí^{1} sí^{2} ca^{3}la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}lɨ^{3}liau^{3} hngá^{1}máh^{3} lá^{2}.

9 Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} chi^{21} cuá^{1}, jáun^{2} cuɨ́^{1} nie^{13} re^{2}:

10 Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ca^{3}tɨn^{1} lɨ^{3}tson^{3},
jáun^{2} cu^{3}tí^{3} bíh^{1} lɨ^{3}tson^{3} tsú^{2};
hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ca^{3}tɨn^{1} jún^{3} cun^{3}quionh^{3} mí^{1}táɨ^{3}
hmu^{3} tá^{1} tun^{3} jo^{21} né^{3},
jáun^{2} cun^{3}quionh^{3} mí^{1}táɨ^{3} jáun^{2} bíh^{1} jún^{3} tsú^{2}.
Cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jáun^{2} né^{3}, jáun^{2} tsá^{2} joh^{1} Dió^{32} hniáuh^{32} cuéh^{32} tsɨ́^{3}, jɨ^{3} hi^{3} nio^{2} cáun^{2} tsɨ́^{3} la^{3} má^{2}nio^{2} jáun^{2}.

11 Jmɨ́[1] lɨ[21] jáun[2] né[3] ca[3]jɨen[1] jná[13] siáh[3] jan[2]
jáh[3] hláɨh[1] hi[3] cuá[1]hion[2] hñu[3] hué[32]. Jáh[3] hí[3] tsɨ[21]
juɨ́[13] hi[3] jniá[3] la[3]jmɨ́[1] jniá[3] juɨ́[13] *já[1]ziáh[2] míh[1], tɨ[3]la[3]
la[3]jmɨ́[1] hleh[32] jáh[3] hláɨnh[1] chín[1] hí[3] bíh[1] hleh[32] jáh[3].
12 Ñí[1]con[2] jáh[3] hláɨh[1] ñí[1] má[2]gon[3] hí[3] jmɨ́[1] zia[32]
siáh[3] la[3]jɨ́[32] jáɨ[13] hi[3] ho[3] jáh[3] hláɨh[1] la[3]ñí[1] hí[3], hi[3]
jáun[2] ca[3]hléh[3] cha[13] jáh[3] hí[3], hi[3] jáun[2] ca[3]jmú[3] héih[32]
hi[3] la[3]jɨ́n[32] tsá[2] zian[2] tá[1] cáun[2] hngá[1]máh[3] ca[3]tɨn[1]
ma[3]tsu[3] ma[3]jónh[32] jáh[3] hláɨh[1] la[3]ñí[1] hí[3], jáh[3] hláɨh[1]
ca[3]hin[3] hí[3] ñí[1] jmɨ́[1] cuɨh[2] jáun[2] chí[1] hi[3] jmɨ́[1] má[2]jún[1].
13 Jáh[3] ñí[1] má[2]gon[3] hí[3] jmu[2] siáh[3] hliáun[3] li[21] hi[3]
lɨ́[3] hua[3]jueh[32] hi[3] ca[3]la[3] hi[3] jmu[2] siáh[3] hi[3] so[23] sɨ́[2]
chi[3]cuú[2] hi[3] cha[23] ñí[1] hué[21] lá[2] ñí[1] ta[3] ñí[1] la[3]jɨ́n[32]
tsá[2] zian[2] hngá[1]máh[3] lá[2].
14 Hi[3] jáun[2] cun[3]quionh[3] la[3]jɨ́[32] li[21] hi[3] ca[3]jmú[3] jáh[3]
hí[3] cun[3]quionh[3] jáɨ[13] hi[3] ho[2] cha[13] jáh[3] hláɨh[1] la[3]ñí[1]
hí[3] né[3], ca[3]ma[3]can[2] tsá[2] zian[2] ñí[1] hué[21] lá[2]. Jáun[2]
ca[3]jmú[3] siáh[3] héih[32] ñí[1]con[2] tsá[2] zian[2] hngá[1]máh[3]
lá[2] hi[3] jmah[3] tsú[2] jan[2] jáh[3] láɨn[1] la[3] cun[3] rón[32] jniá[3]
jáh[3] hláɨh[1] la[3]ñí[1] hí[3], jáh[3] jmɨ́[1] cuɨ́nh[2] hí[3] quionh[3]
mí[1]táɨ[3], tɨ[3]la[3] má[2]laɨn[32] bíh[1].
15 Jáun[2] jáh[3] hláɨh[1] ñí[1] má[2]gon[3] hí[3] hiauh[3] jáɨ[13]
hi[3] tónh[32] jmɨ́[2]chí[3] quioh[21] nóh[32] má[2]dí[1]láɨn[1] jáh[3]
hláɨh[1] la[3]ñí[1] hí[3], hi[3] ca[3]la[3] hi[3] lɨ́[13] hléh[32] siáh[3] nóh[32]
dí[1]láɨn[1] jáun[2], jɨ[3] hi[3] jmu[3] hi[3] hiá[1] tsán[13] tsá[2] tiá[2]
hnió[3] ma[3]tsu[3] ma[3]jáuh[32].
16 Ja[3]bí[1] ca[3]jmú[3] siáh[3] jáh[3] ñí[1] má[2]gon[3] hí[3] héih[32]
hi[3] ca[3]la[3] jɨ́n[32] tsáu[2] hniáuh[32] taun[3] cáun[2] li[21] cuá[2]
chu[21] quioh[21] ho[3]lá[2]dá[2] chí[1]quie[13], uá[1] hi[3] tsá[1]míh[1]
ho[3] tsá[2] má[2]lieih[21], uá[1] hi[3] tsá[2] hánh[3] ho[3] tsá[2]

tia^{3}mii^{2}, uá^{1} hi^{3} *tsá^{2} má^{2}ná^{1}hlánh^{1} ho^{3} tsá^{2} zian^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} hmóu^{32}.

17 Ja^{3}bí^{1} ca^{3}jmú^{3} siáh^{3} jáh^{3} hí^{3} héih^{32} hi^{3} hí^{1} jan^{2} tiá^{2} hin^{2} lɨ́^{13} lá^{32} ho^{3} hi^{3} hna^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} tiá^{2} la^{3} quian^{32} yáh^{3} tsú^{2} li^{21} hi^{3} lɨ́^{3} jáun^{2} hi^{3} jmáɨ^{2} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3}, ho^{3}lá^{2}dá^{2} número quioh^{21} hi^{3} jmáɨ^{2} jáh^{3} hí^{3}.

18 Hniáuh^{32} quia^{3}lín^{3} jmɨ́^{1} tsɨ́^{3} bíh^{1} tsú^{2} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} nɨ́^{2}. Jáun^{2} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} quia^{3}lín^{3} jmɨ́^{1} tsɨ́^{3} bíh^{1} lɨ́^{13} hnauh^{13} he^{3} hnió^{3} juáh^{3} número jáun^{2} quioh^{21} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3}, quí^{1} número jáun^{2} dá^{2} lɨ́^{3} hi^{3} jmáɨ^{2} jan^{2} tsáu^{2} bíh^{1}, hi^{3} tí^{3} jñéi^{3} nio^{2} hña^{3}láu^{3} tsɨ^{21} hnaɨh^{32} nio^{2} quiú^{3} jñéi^{3}.

14

Sun^{1} hi^{3} ná^{1}hɨe^{32} tsá^{2} má^{2}ca^{3}liáun^{3}

1 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1} hi^{3} zenh^{2} tsɨ^{3} máh^{3} Sión la^{3} má^{2}quionh^{3} tán^{1} hña^{3}láun^{3} tsɨ^{21} tu^{3}la^{3}quiún^{3} mei^{21} tsá^{2} má^{2}ná^{1}tón^{21} hí^{3} chí^{1}quie^{13} hi^{3} jmáɨ^{2} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1} hí^{3}, jɨ^{3} hi^{3} jmáɨ^{2} Jméi^{2} tsú^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}.

2 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} cáun^{2} mah^{1} hi^{3} ja^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}. Mah^{1} jáun^{2} niéih^{3} la^{3}jmɨ́^{1} niéih^{3} cuú^{2}jëh^{3} ñí^{1} hí^{1}cha^{23} jmáɨ^{2} ñí^{1} ñe^{1} lɨ́n^{21}, jɨ^{3} la^{3}jmɨ́^{1} niéih^{3} mah^{1} quioh^{21} miíh^{32} nɨ́^{2} siáh^{3}; máh^{1} hi^{3} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} jáun^{2} dá^{2} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} sun^{1} quioh^{21} tsá^{2} ná^{1}quien^{2} tun^{32} pih^{21} hi^{3} caɨ^{32} tsú^{2}.

3 Tsá^{2} hí^{3} jmɨ́^{1} ñí^{1}ná^{1}hɨe^{32} cáun^{2} sun^{1} hmaɨ^{21} ñí^{1} ta^{3} ñí^{1} Tsá^{2} cuá^{1}tsɨ^{21} hí^{3} hmá^{2}sɨ^{1}, ñí^{1} ta^{3} ñí^{1} tá^{1} quiun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3}, jɨ^{3} ñí^{1} ta^{3} ñí^{1} jɨ^{3}lɨn^{2}

tsá²daun³² hí³ nɨ́² siáh³; hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² jmɨ́¹
lɨ́¹³ lɨ³ tɨn² sun¹ jáun², jɨ́³²la³ hmóu³² tsá² hña³láun³
tsɨ²¹ tu³la³quiún³ mei²¹ hí³ bíh¹ tɨn², tsá² ca³liáun³
hí³ ñí¹ hué²¹ lá².
4 Tsá² hí³ bíh¹ tsá² tiá² lɨ́¹ má²ca³cuu³ ca³hlianh³
quionh³ tsá²mɨ³ juón¹, tsá² hí¹ cónh³ tiá² lɨ́¹
ca³jmu³ ca³tsau³ yáh³. Tsá² hí³ dá² ñi³táunh¹
cu³chin¹ cu³hna²¹ Tsá² lɨ́n³ hí³ Já¹ziáh² míh¹ lɨ³ua³
cáun² ñí¹ tsó²¹. Tsá² hí³ má²ca³liáun³ ja¹ quioh²¹
tsá²mɨ³cuóun² cun³quionh³ hi³ ca³ma³hmah¹ Tsá²
lɨ́n³ hí³ Já¹ziáh² míh¹, hi³ ná¹lɨ́n³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ hi³ lau³²
la³ñí¹, hi³ cue³² tsáu² ñí¹con² Dió³² jɨ³ ñí¹con² Tsá²
lɨ́n³ hí³ Já¹ziáh² míh¹.
5 Tsá² hí³ bíh¹ tsá² tiá² ca³hléh³ hí¹ cáun² jú¹
tɨ́¹jáɨ², hú¹tá¹ tsá² jɨn² cu³tí¹³ bíh¹ hí³.

Jáɨ¹³ hi³ ngaɨ³² gáun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³²

6 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² ca³jɨen¹ jná¹³ siáh³ jan² tsá²cuú²
tsá²ta³ Dió³² hi³ hí¹ranh³² chi³cuú² ñí¹ ñe¹ lɨ́n²¹.
Tsá² hí³ né³ quian³² jú¹ chú³² hi³ quien² la³ cun³
jmɨ́¹hi³nio² hi³ hléh³² ñí¹con² tsá² tionh² ñí¹ hué²¹
lá², la³ cun³ la³jɨ́n³² tsá² zian² ma³ quin³² ma³
caun³² hué³², ca³la³ jánh³ dú¹ ñí¹ mí¹zionh² tsáu², jɨ³
la³jáh³ dú¹ ñí¹ juo³ tsá² jma² nɨ́² siáh³.
7 Tsá² hí³ né³ ca³hléh³ tiá³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
—Juénh² náh² jmu³ ñí¹con² Dió³², jɨ³ hi³
ma³quien¹³ náh² tsú², quí¹ má²cá²chó³² bíh¹
jmáɨ¹ hi³ má²ra³tsɨ³² Dió³² héih³²; jáun² ma³tsú¹
ma³jonh²¹ náh² Tsá² ca³jmú³ hí³ la³ cu³ la³ juéh³
mɨ³cuú², la³ má²quionh³ jmɨ́²miih²¹ jɨ³ la³jɨ́³² ñí¹
ñei³² jmáɨ² nɨ́² siáh³.

8 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² ja³ siáh³ tsá² ñí¹ má²gon³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³ ca³juáh³:

—¡Má²já²hín³ bíh¹ juú² Babilonia, má²já²hín³ bíh¹ juú² chín¹ hi³ jlánh¹ jmɨ́¹ jmu² hi³ hen² tsɨ́³ tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ la³jɨ́³² hi³ hlah³ hi³ hó³², la³juah²¹ dúh¹ hi³ ca³hinh³ tsú² tsá² hí³ mu² ráu³ má²zéih¹!

9 Jmɨ́¹jáun² la³juɨ³² ja³ siáh³ tsá² ñí¹ má²gáun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ hún¹ cú²tiú² cú²jan³² lɨ́n³², hi³ juáh³ la³ lá²:

—Lɨ³ua³ jan² tsá² má²tsú² má²jónh³² jáh³ hláɨh¹ la³ñí¹, jɨ³ la³ má²quionh³ nóh³² hi³ dí¹láɨn¹ jáh³ hí³, jɨ³ hi³ he³ tsú² siáh³ li²¹ hi³ taun³ jáun² chí¹quie¹³ ho³lá²dá² cuo² tsú²,

10 jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ ca³tɨn¹ quiunh²¹ la³jɨ́³² la³ cun³ hi³ ma³tsau¹³ jáun² Dió³² ca³la³ hi³ míh²³ lɨ́n³² tsɨ́³, la³jmɨ́¹ hɨ́nh²³ tsú² mu² ráu³ hngó³² hi³ má²zéih¹ lɨ́n²¹. Tsá² la³ hí³ bíh¹ tsa³ma³tso² tsɨ́³ ja¹ sɨ́² lɨ́³ cun³quionh³ juɨ²¹ quɨ́n¹ azufre ñí¹ ta³ ñí¹ la³jɨ́n³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² chun¹, jɨ³ ñí¹ ta³ ñí¹ hnga² Tsá² lɨ́n³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹.

11 Ca³la³ cun³ jmɨ́¹hi³nio² bíh¹ cuá³² mí²ñí¹ ñí¹ ná¹má²tso² jáun² tsá² hí³ tsɨ́³; cun³ tiá² tie³ nio² bíh¹ ñí¹ tionh¹ tsú² jáun² la³ huá² la³ jma², nɨ́¹juáh³ tsá² má²tsú² má²jónh³² jáh³ hláɨh¹ hí³ la³ má²quionh³ nóh³² hi³ dí¹láɨn¹ jáh³, ho³ lɨ³ua³ jan² tsá² he³ siáh³ li²¹ quioh²¹ hi³ jmáɨ² jáh³ hí³.

12 Jáun² né³, hniáuh³² tion³ tsɨ́³ bíh¹ tsá² joh¹ Dió³², tsá² má²má²tí³² hí³ héih³² quioh²¹ Dió³² jɨ³ hi³ nio² siáh³ cáun² tsɨ́³ ñí¹con² Jesús.

13 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² ca³náɨ³² jná¹³ siáh³ cáun² mah¹ hi³ ñí¹ca³hléh³, hi³ ñí¹juah²¹:

—Tón³ ñí¹ sí² jáɨ¹³ lá²: “Hénh³ ma³ jmɨ́¹ ren² tsá² hiá¹ tsán¹³ hi³ tanh² ta²¹ Tɨ³² Juo¹³ dí² né³² tɨ³ chí¹ján³”.

Jáun² Jmɨ́²chí³ Chun¹ siáh³ ñí¹ca³juáh³:

—Ján³, má²tiánh³ tsú² tie³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨ²¹ la³jɨ́³² ta²¹ hi³ lɨ́²jmú³, quí¹ ta²¹ hi³ ca³jmú³ tsú² tsa³toh³ cu³lɨ²¹ quionh³ tsú² ñí¹ tsa³tiánh² tsú² jáun² tie³.

Hi³ ca³láu² cuá¹ hué²¹

14 Jmɨ́¹ má²lɨ³² jáun² né³ ca³jɨ́e³² jná¹³ cáun² jnie² tiáu²; ñí¹ jnie² jáun² né³ cuá¹tsɨ²¹ jan² tsá² jniá³ la³jmɨ́¹ jniá³ tsá²mɨ³cuóun². Tsá² hí³ jmɨ́¹ hun¹ cáun² *có²ron¹ná¹ hi³ lɨ́³ cú¹mí¹niau²¹ chí¹, jɨ³ hi³ zianh³² siáh³ cáun² mí¹jla² rá¹lɨnh² hmu³ lɨ́n³².

15 Jáun² cua³han³ siáh³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñéih³ hñú³ hɨ́en¹ jáun² hi³ hleh³² tiá³ lɨ́n³² hi³ liéinh³² tsá² cuá¹tsɨ²¹ hí³ ñí¹ jnie², hi³ juáh³:

—¡Má²ca³láu² bíh¹ máɨ³ ñí¹ hué²¹ nɨ́², má²juú² bíh¹; né³² né³, tiú¹ chí² hieh² quionh³ mí¹jla² rá¹lɨnh² nɨ́² quián¹³, jáun² quiaun²!

16 Jáun² tsá² cuá¹tsɨ²¹ hí³ ñí¹ jnie² né³ ca³nga³ mí¹jla² quioh²¹ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ ca³ziu³ ca³liauh³ la³jɨ́³² la³ cun³ hi³ ca³láu² hngá¹máh³ lá².

17 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³ cua³han³ siáh³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ñéih³ hñú³ hɨ́en¹ zeh² jáun² hñu³mɨ³cuú², hi³ zianh³² siáh³ cáun² mí¹jla² rá¹lɨnh² hi³ hmu³ lɨ́n³².

18 Jáun^{2} cua^{3}han^{3} siáh^{3} cónh^{3}í^{1} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} ñí^{1} lɨ́^{3} ñí^{1}hiú^{13}, tsá^{2} hí^{3} ho^{2} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} sɨ́^{2}; tsá^{2} hí^{3} ca^{3}hléh^{3} tiá^{3} hi^{3} ca^{3}teh^{3} tsá^{2} zianh^{32} hí^{3} mí^{1}jla^{2} rá^{1}lɨnh^{2} hmu^{3} lɨ́n^{32}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Ngáɨ^{1} mí^{1}jla^{2} rá^{1}lɨnh^{2} hmu^{3} nɨ́^{2} quián^{13} chí^{2} hieh^{2} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13} hi^{3} zia^{32} ñí^{1} hué^{21} nɨ́^{2}, quí^{1} má^{2}juú^{2} lɨ́n^{32} bíh^{1}.

19 Jáun^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hí^{3} ca^{3}nga^{3} mí^{1}jla^{2} jáun^{2} quioh^{21} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}, hi^{3} ca^{3}tiú^{3} chí^{2} hieh^{2} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13} hi^{3} má^{2}ca^{3}láu^{2} jáun^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}, jáun^{2} ca^{3}tóh^{3} tsú^{2} tɨ^{3} ñeh^{2} ñí^{1} lɨ́^{13} jlinh^{3} tsú^{2} hi^{3} quiáuh^{32} jmaɨh^{21}; hi^{3} jáun^{2} né^{3} hnió^{3} juáh^{3} ca^{3}tɨ^{21} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} ma^{3}tsau^{13} tsú^{2} jáun^{2} Dió^{32} ca^{3}la^{3} hi^{3} míh^{23} lɨ́n^{32} tsɨ́^{3}.

20 Mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13} jáun^{2} né^{3} ca^{3}quiauh^{3} tsú^{2} jmaɨh^{21} ñí^{1} lɨ́^{3} tɨ^{3} cheih^{32} juú^{2}; jmɨ́^{1} ca^{3}quiauh^{3} tsú^{2} jáun^{2} jmaɨh^{21} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13} né^{3}, jmɨ^{2} bíh^{1} ca^{3}hué^{2}, hi^{3} lɨ^{3} cáun^{2} cho^{2} ñe^{1} la^{3} cun^{3} tiéh^{1} ho^{3} jan^{2} tsa^{3}cuá^{1}. Ñí^{1} ca^{3}ta^{3}ná^{1}ho^{3} jmɨ^{2} jáun^{2} tí^{3} cun^{3} hnɨ^{32} nio^{2} hña^{3}láu^{3} kilómetros.

15

Quiaun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}, tsá^{2} quian^{32} quiau^{3} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} ñí^{1} má^{2}ca^{3}táuh^{3}

1 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} siáh^{3} cáun^{2} li^{21} hi^{3} cáu^{2} hi^{3} jueh^{32} lɨ́n^{32} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}. Ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} quiaun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hi^{3} ná^{1}quian^{32} tá^{1} quiau^{3} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} ñí^{1} má^{2}ca^{3}táuh^{3}; hi^{3} jáun^{2} né^{3}, cun^{3}quionh^{3} hi^{3} jáun^{2} bíh^{1} má^{2}tsá^{13} hi^{3} míh^{23} tsɨ́^{3} Dió^{32}.

2 Ca^{3}jɨe^{32} jná^{13} siáh^{3} cáun^{2} hi^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3}
jmɨ́^{2}miih^{21} hi^{3} lɨ́^{3} hu^{32} má^{2}ná^{1}jan^{2} quionh^{3} sɨ́^{2}. Can^{32}
jmɨ́^{2}miih^{21} jáun^{2} né^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}táun^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2}
ca^{3}cah^{13} jmáɨ^{1} ñí^{1}con^{2} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3} jɨ^{3} ñí^{1}con^{2}
nóh^{32} hi^{3} dí^{1}láɨn^{1} jáh^{3} jɨ^{3} número quioh^{21} hi^{3} jmáɨ^{2}
jáh^{3} siáh^{3}. Tsá^{2} hí^{3} né^{3} ná^{1}zianh^{32} ma^{3} cáun^{2} tun^{32}
pih^{21} caɨ^{32} tsú^{2} hi^{3} má^{2}ca^{3}cué^{3} Dió^{32},

3 hi^{3} jáun^{2} má^{2}ná^{1}hɨe^{32} sun^{1} hi^{3} la^{3} ca^{3}hɨ́e^{3} hla^{1}
Moisés tsá^{2} quian^{21} Dió^{32}, jɨ^{3} sun^{1} quioh^{21} Tsá^{2} lɨ́n^{3}
hí^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1} nɨ́^{2} siáh^{3}, hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

Hnú^{2} Dió^{32} Juo^{13} jnoh^{1}, Tsá^{2} cú^{2} juenh^{2} lɨ́n^{32},
hi^{3} cáu^{2} hi^{3} jueh^{32} lɨ́n^{32} bíh^{1} má^{2}ca^{3}jmuh^{3} hnú^{2},
hnú^{2} Re^{21} Tsá^{2} chín^{1} ñí^{1}con^{2} la^{3}jɨ́^{32} hué^{32} hi^{3} zia^{32}
tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3},
hnú^{2} bíh^{1} lɨ́n^{3} nú^{2} Tsá^{2} chun^{1}, Tsá^{2} ma^{3}tih^{21} jëh^{2} la^{3}
cun^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jmuh^{32}.

4 Hnú^{2} Tɨ^{32} Juo^{13} jnoh^{1}, ¿hin^{2} bí^{1} tsánh^{2} tiá^{2} jmu^{3}
juénh^{2} ñí^{1}con^{2} hnú^{2},
hin^{2} bí^{1} tsánh^{2} tiá^{2} ma^{3}quien^{2} hnú^{2}?
Quí^{1} jɨ́^{32}la^{3} huen^{2} hnú^{2} bíh^{1} Tsá^{2} hɨ́en^{1} nú^{2},
hi^{3} jáun^{2} dá^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}
bíh^{1} ja^{3}tú^{1} ja^{3}lɨn^{3} hi^{3} ma^{3}tsu^{3} ma^{3}jáuh^{32}
hnú^{2},
quí^{1} má^{2}ca^{3}jɨe^{3} bíh^{1} tsú^{2} hi^{3} hnú^{2} bíh^{1} rá^{2}tsɨh^{32}
héih^{32} la^{3} cun^{3} ca^{3}tɨ^{21}.

5 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jɨe^{32} jná^{13} siáh^{3} hi^{3} ca^{3}niá^{3}
ñí^{1} jlánh^{1} bíh^{1} hɨ́en^{1} quioh^{21} hñú^{3} hɨ́en^{1} tɨ^{3}
hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, ñí^{1} nio^{1} jáun^{2} jáɨ^{13} quioh^{21} nió^{32}
hi^{3} ca^{3}jmú^{3} jáun^{2} Dió^{32}.

6 Ñéih³ hñú³ hɨ́en¹ jáun² bíh¹ ca³huén² tá¹
quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² ná¹quian³²
hí³ tá¹ quiau³ uu³mí²tsɨ³² jueh³² jáun²; tsá²
hí³ ná¹quih³² hmɨh³² zɨ́n³ tiáu² jon³ cu³tí³, hi³
ná¹hñéih³ siáh³ láu² cú¹mí¹niau²¹ ñí¹ tsɨ́³ tsú².
7 Jáun² jan² tsá² quiun³ tsá²cuú² tsá²chín³ hí³
ca³zianh³ tá¹ quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ma³
cáun² uon² hi³ lɨ́³ cú¹mí¹niau²¹, hi³ ca³la³ hi³
ná¹canh² hi³ míh²³ jáun² tsɨ́³ Dió³² Tsá² zian² hí³
cun³ jmɨ́¹hi³nio².
8 Hi³ ñéih³ hñú³ hɨ́en¹ jáun² né³ ca³cónh³² mí²ñí¹
hi³ lɨ³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ cuá¹quien² lɨ́n³² Dió³² jɨ³
hi³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ho² tsú² pí³ nɨ́² siáh³. Hi³
jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² jmɨ́¹ lɨ́¹³ hí³ ñéih³ jáun²,
ca³la³ tɨ³ ñí¹ ca³táuh³ tá¹ quiau³ uu³mí²tsɨ³² hi³
má²ná¹zianh³² jáun² tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³² máh³
má²lɨ́¹³.

16

Uon² tioh³ uu³mí²tsɨ³²

1 Jáun² jná¹³ ca³náɨ³² siáh³ cáun² mah¹ hi³ ñí¹ja²¹
tɨ³ ñéih³ hñú³ hɨ́en¹ jáun² hi³ ñí¹ca³záɨh³ tsú² tá¹
quiaun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² la³ lá²:
—Cuá²can²¹ náh² ñí¹ hué²¹ ó³² tá¹ quiau³ uon² hi³
ná¹canh² hi³ míh²³ jáun² tsɨ́³ Dió³².
2 Jáun² ngau³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² la³ñí¹ hi³
ca³ñí¹can¹ uon² jáun² quioh²¹ ñí¹ hué²¹, jmɨ́¹jáun²
ca³la³ jɨ́n³² tsá² má²ná¹quian³² li²¹ quioh²¹ hi³ jmáɨ²
jáh³ hláɨh¹ hí³ jɨ³ hi³ má²tsú² má²jónh³² tsú² siáh³

nóh^{32} hi^{3} dí^{1}láɨn^{1} jáh^{3} hí^{3}, ca^{3}hián^{2} hmah^{2} hlah^{3} hi^{3}
cú^{2} hi^{3} chéi^{3} cu^{3}tí^{3}.
3 Jáun^{2} ngau^{3} siáh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}, tsá^{2} ñí^{1}
má^{2}gon^{3} hi^{3} ca^{3}ñí^{1}can^{1} uon^{2} quioh^{21} ñí^{1} jmɨ́^{2}miih^{21},
jmɨ́^{1}jáun^{2} né^{3} ca^{3}jéinh^{32} jmɨ^{2} tá^{1} cáun^{2} jmɨ́^{2}miih^{21}
la^{3}juah^{21} dúh^{1} jmɨ́^{2}hán^{1} tsá^{2} lɨ́^{2}jngah^{3} tsáu^{2}, jmɨ́^{1}jáun^{2}
ca^{3}hiá^{2} cá^{2}tsan^{3} ca^{3}la^{3} jánh^{3} dú^{1} ñí^{1} jáh^{3} jmɨ́^{1} tiáunh^{1}
hñu^{3} jmɨ́^{2}miih^{21}.
4 Ñí^{1} má^{2}gáun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} ca^{3}can^{3} siáh^{3}
uon^{2} quioh^{21} ñí^{1} quioh^{21} la^{3}jɨ́^{32} jmɨ́^{2} cua^{3} jɨ^{3} la^{3}jáh^{3}
dú^{1} ñí^{1} ñei^{32} jmáɨ^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}, hi^{3} jáun^{2} jmɨ^{2} bíh^{1}
ca^{3}lan^{3} la^{3}jɨ́^{32} jmáɨ^{2}.
5 Jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} hi^{3} ca^{3}hléh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2} ta^{3}
Dió^{32}, tsá^{2} ho^{2} hí^{3} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} jmáɨ^{2}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:
Hnú^{2} bíh^{1} jan^{2} Tsá^{2} rá^{2}tsɨh^{32} héih^{32} re^{2},
Tsá^{2} chun^{1} nú^{2},
Tsá^{2} qui^{3} cónh^{3} jmɨ́^{1} zian^{2} nú^{2}, hi^{3} zian^{2} nú^{2} la^{3}
má^{2}zian^{2} jáun^{2},
quí^{1} hnú^{2} bíh^{1} má^{2}lɨ́^{2}ra^{3}tsɨh^{32} héih^{32} la^{3} cun^{3} ca^{3}tɨ^{21},
6 quí^{1} tsá^{2} ó^{32} bíh^{1} ca^{3}táɨn^{3} jmɨ́^{2}hán^{1} tsá^{2} joh^{2} hnú^{2},
jɨ^{3} jmɨ́^{2}hán^{1} tsá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}lɨ́n^{3} tɨ^{32} jëh^{2} hnú^{2} nɨ́^{2} siáh^{3},
hi^{3} jáun^{2} dá^{2} jmɨ^{2} bíh^{1} má^{2}lɨ́^{2}hinh^{21} nú^{2} tsú^{2} ta^{3}né^{32};
quí^{1} la^{3} nɨ́^{2} ca^{3}tɨn^{1} quiunh^{21} yáh^{3} tsú^{2}.
7 Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} siáh^{3} cáun^{2} mah^{1} hi^{3}
ñí^{1}ja^{21} la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} zeh^{1} jáun^{2} ñí^{1}hiú^{13}, hi^{3} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3}:
—Tson^{2} bíh^{1} cu^{3}tí^{3}, hnú^{2} Tɨ^{32}, Dió^{32} Tsá^{2} cú^{2} Tsá^{2}
juenh^{2}, hnú^{2} bíh^{1} Tsá^{2} rá^{2}tsɨh^{32} héih^{32} ca^{3}la^{3} re^{2} tso^{2}
cu^{3}tí^{3} la^{3} cun^{3} ca^{3}tɨ^{21}.
8 Jáun^{2} ja^{3} siáh^{3} tsá^{2} ñí^{1} má^{2}quiun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}
Dió^{32} hi^{3} ca^{3}can^{3} siáh^{3} uon^{2} quioh^{21} ñí^{1} quioh^{21}

hiú^{2}; jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3} ca^{3}chéi^{32} lɨ́n^{32} bíh^{1} hiú^{2}, ca^{3}la^{3} hi^{3} ca^{3}cáun^{3} bíh^{1} tsáu^{2} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} chéi^{3}.

9 Tɨ^{3}la^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}cáun^{3} tsú^{2} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} jlánh^{1} chéi^{3} jáun^{2} né^{3}, tɨ^{3} ca^{3}chu^{3} ca^{3}juóun^{32} bíh^{1} tsú^{2} Dió^{32} Tsá^{2} ho^{2} hí^{3} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} la^{3}jɨ́^{32} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} jáun^{2}, cha^{3} jmɨ́^{1} tsa^{3}conh^{2} tsɨ́^{3} tsú^{2} hi^{3} jmɨ́^{1} lɨ́^{13} lɨ^{3} ma^{3}quien^{2} tsú^{2} Dió^{32}.

10 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} ñí^{1} má^{2}hñá^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} hí^{3} Dió^{32} ca^{3}can^{3} siáh^{3} uon^{2} quioh^{21} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} ñí^{1} cuá^{1}quien^{2} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3}; jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}lɨ^{3} já^{1}niéi^{2} la^{3} tán^{1} ñí^{1} hu^{21} cuo^{2} jáh^{3} hí^{3}. Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3} má^{2}quí^{2} má^{2}juoun^{32} tsáu^{2} zɨ́h^{1} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} má^{2}zian^{2} hi^{3} chéi^{3} hi^{3} uóu^{32} cu^{3}tí^{3}.

11 Tsá^{2} hí^{3} né^{3}, tɨ^{3} ca^{3}chu^{3} ca^{3}juóun^{32} bíh^{1} Dió^{32} Tsá^{2} quioh^{21} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} má^{2}má^{2}tso^{2} tsɨ́^{3} hi^{3} chéi^{3} hi^{3} uóu^{32} jɨ^{3} hi^{3} má^{2}tsɨn^{1} siáh^{3} hmah^{2} hlah^{3} jáun^{2}; cun^{3} tiá^{2} ca^{3}ja^{3}conh^{2} bíh^{1} tsɨ́^{3} tsú^{2} ca^{3}tɨ^{21} la^{3}jɨ́^{32} ta^{21} hlah^{3} hi^{3} ná^{1}jmú^{2}.

12 Jáun^{2} ja^{3} siáh^{3} tsá^{2} ñí^{1} má^{2}jñéi^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hi^{3} ca^{3}can^{3} siáh^{3} uon^{2} quioh^{21} ñí^{1} quioh^{21} cua^{3} jueh^{32} jmáɨ^{2} Eufrates; jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}lɨ^{3} quiéin^{2} cua^{3} jáun^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}niá^{3} juɨ^{32} ñí^{1} ja^{3}táunh^{1} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21}, tsá^{2} ja^{3}táunh^{1} tɨ^{3} juɨ^{32} ñí^{1} hia^{32} hiú^{2}.

13 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} gáun^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hi^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} jɨeh^{2}. Jan^{2} cua^{3}han^{3} ho^{3} jáh^{3} hláɨnh^{1} chín^{1} hí^{3}, jan^{2} cua^{3}han^{3} ho^{3} jáh^{3} hláɨh^{1} la^{3}ñí^{1} hí^{3} hi^{3} cónh^{3} jan^{2} cua^{3}han^{3} siáh^{3} ho^{3} tsá^{2} jlánh^{1} juáh^{3} hí^{3} hi^{3} lɨ́n^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}.

14 Jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hí^{3} dá^{2} ca^{3}la^{3} hi^{3} jmu^{2} li^{21} hi^{3} lɨ́^{3} hua^{3}jueh^{32}. Hí^{3} bíh^{1} tsa^{3}táunh^{1} hi^{3} tsa^{3}ngɨh^{1}

tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}, hi^{3} tsa^{3}jmú^{3} cá^{2}hon^{3} hi^{3} jmu^{3} hniéi^{2} nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}chó^{32} jmáɨ^{1} jueh^{32} jáun^{2} quioh^{21} Dió^{32} Tsá^{2} cú^{2} Tsá^{2} juenh^{2}.

15 —Sá^{1}nɨ́^{2} jɨe^{3}, cu^{3}diá^{2}jan^{2} pih^{21} la^{3} lá^{2} bíh^{1} jáunh^{13} jná^{13} la^{3}jmɨ́^{1} ja^{32} jan^{2} háɨn^{2}. Hénh^{3} ma^{3} jmɨ́^{1} ren^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} cuá^{1}zian^{2} tsɨ́^{3} jɨ^{3} hi^{3} cuá^{1}quih^{32} siáh^{3} ha^{1} la^{3} má^{2}quih^{32} jáun^{2}, quí^{1} nɨ́^{2} lɨ́^{1} ca^{3}lɨ^{3} jnia^{2} hi^{3} láun^{3} tsú^{2}, hi^{3} jáun^{2} tiá^{2} jɨ́e^{3} tsáu^{2} ñí^{1} hua^{3}heih^{21} quioh^{21} tsú^{2}.

16 Jáun^{2} né^{3}, ca^{3}cuu^{3} ca^{3}ngɨh^{3} bíh^{1} jmɨ́^{2}chí^{3} hí^{3} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21} máɨ^{2} ñí^{1} téh^{23} tsú^{2} jáun^{2} Armagedón cun^{3}quionh^{3} jú^{1} *hebreo.

17 Jmɨ́^{1}jáun^{2} né^{3} ja^{3} siáh^{3} tsá^{2} ñí^{1} má^{2}quiaun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hi^{3} ca^{3}can^{3} uon^{2} quioh^{21} ja^{1} chí^{3}; jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} cáun^{2} mah^{1} tiá^{3} cu^{3}tí^{13} hi^{3} ñí^{1}ja^{21} la^{3} tɨ^{3} ñéih^{3} hñú^{3} hɨ́en^{1}, la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} zeh^{1} hmá^{2}sɨ^{1} quioh^{21} Dió^{32}, hi^{3} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—¡Má^{2}ca^{3}táuh^{3} bíh^{1} la^{3}jɨ́^{32}!

18 Jáun^{2} jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3} ja^{3}tu^{3} ja^{3}lɨ́^{3} sɨ́^{2} quioh^{21} miíh^{32}, hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} tiú^{2} jan^{32}, hi^{3} ca^{3}quí^{1} ca^{3}hín^{1} tiá^{3} lɨ́n^{32}; hi^{3} ca^{3}qui^{3} ca^{3}jɨ́eh^{3} siáh^{3} hué^{32} tiá^{3} tiá^{2} tí^{1} tiá^{2} nio^{3} cu^{3}tí^{13}, cáun^{2} hi^{3} tiá^{2} má^{2}lɨ^{32} hí^{1} cónh^{3} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}lɨ^{3}zian^{2} tsáu^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}, quí^{1} cun^{3} tiá^{2} cunh^{3} bíh^{1} quionh^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lɨ^{32} jmɨ́^{1}tin^{2}.

19 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}tsáun^{3} hnɨ^{32} tsoh^{3} juú^{2} chín^{1} jáun^{2}, hi^{3} juú^{2} cáh^{1} juú^{2} pa^{21} hi^{3} zia^{32} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3} né^{3} ca^{3}juú^{2} ca^{3}tsúnh^{2}; hi^{3} Dió^{32} né^{3} tsau^{3} tsɨ́^{3} juú^{2} Babilonia juú^{2} chín^{1} jáun^{2}, hi^{3} ca^{3}hinh^{3} dí^{2} mu^{2} ráu^{3}

hi³ dí¹canh² jáun² copa quioh²¹, la³ cun³ hi³ niéih³ jáun² hi³ ma³tson¹³ dí² juú² jáun² ca³la³ hi³ míh²³ líin³² tsíi³.

20 Jmíi¹jáun² né³, cáun² líi¹ ca³yéin² bíh¹ la³jíi³² hué³² pih²¹ hi³ jmíi¹ tioh³ jáun² chu³ jmáii² jii³ ñí¹ jmíi¹ líi³ hngá¹máh³ níi² siáh³.

21 Ja³bí¹ jmíi¹jáun² siáh³ ca³súh³² tsíi³ cáh¹ cu³tí³ ñí¹ quioh²¹ tsáu², hi³ héi² cun³ quiéinh³ nio² quiú³ cuah²¹. Jmíi¹jáun² la³jíin³² bíh¹ tsáu² ca³chu³ ca³juóun³² siáh³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ ca³tii²¹ uu³mí²tsii³² jáun², quí¹ hi³ jáun² dá² cáun² hi³ huáh² tsíi³ líin³² bíh¹ hi³ ca³ma³tso² tsáu² tsíi³.

17

Jmáii¹ hi³ tsa³hín³ tsá²mii³ hláiih¹

1 Jmíi¹ má²lii³² jáun² la³ jáun² né³, jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² quiaun³ jmíi¹ ná¹zianh³² hí³ uon² ca³záii³ jná¹³ la³ lá²:

—Sá¹níi² ña³² ñá²jiie³, lá² híie¹³ jná¹³ he³ lánh³ rón³² tá¹tsiin¹ héih³² tsá²mii³ tsá² jlánh¹ juón¹ cuá¹tsii²¹ ñí¹ jmáii² zia³² tá¹ cáun² hngá¹máh³.

2 La³jíin³² bíh¹ tsá² ná¹líin³ re²¹ zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ líi¹ má²ca³jmu³ ca³tsau³ quionh³ tsá²mii³ hí³, jii³ la³jíin³² tsá² zian² hngá¹máh³ bíh¹ má²ca³ma³héinh³² siáh³ quionh³ mu² ráu³ hi³ ca³tii²¹ hi³ juón¹ tsá²mii³ hí³.

3 Jmíi¹ lii²¹ jáun² né³, ca³jau³ jná¹³ tsá²cuú² tsá²ta³ hí³ Dió³² juii³² jmíi²chí³ tii³ ñí¹ líi³ cuá¹ quiéin². Jáun² ñí¹ jáun² ca³jiien¹ jná¹³ jan² tsá²mii³ hi³ cuá¹tsiin¹ jan² jáh³ hláiih¹ dáiin³. Ca³la³ hi³ rá²láiin¹ bíh¹ jáh³

hí^{3} cun^{3}quionh^{3} huéh^{3} lɨ́^{3} jáɨ^{13} hi^{3} chú^{2} hi^{3} lén^{32} Dió^{32}. Jáh^{3} hí^{3} tsɨ^{21} quiau^{3} máɨ^{3} mɨ^{3} chí^{1}, hi^{3} cónh^{3} siáh^{3} quia^{3} juɨ́^{13}.

4 Tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} jmɨ́^{1} cuá^{1}quih^{32} hmɨh^{32} zɨ́n^{13} jɨ^{3} hmɨh^{32} dáɨn^{3}, hi^{3} jmɨ́^{1} cuá^{1}láɨn^{1} siáh^{3} cun^{3}quionh^{3} cú^{1}mí^{1}niau^{21}, quɨ́n^{1} zɨ́n^{3} chú^{32} jniá^{3}, jɨ^{3} cun^{3}quionh^{3} máɨ^{3} pih^{21} zɨ́n^{3} hi^{3} téh^{23} tsú^{2} perla nɨ́^{2} siáh^{3}. Tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} cuá^{1}zianh^{32} cáun^{2} copa hi^{3} lɨ́^{3} cú^{1}mí^{1}niau^{21}, ca^{3}la^{3} hi^{3} canh^{2} bíh^{1} la^{3}jáh^{3} dú^{1} ñí^{1} hi^{3} hlah^{3} hi^{3} hó^{32} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jlánh^{1} juón^{1} tsú^{2}.

5 Chí^{1}quie^{13} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} jmɨ́^{1} tón^{21} cáun^{2} jáɨ^{13} hi^{3} ná^{1}hmá^{1} ná^{1}jnɨ́^{1} hi^{3} juáh^{3} jáun^{2}: “Babilonia juú^{2} chín^{1}, mí^{1}ziú^{13} ca^{3}la^{3} jɨ́n^{32} tsá^{2}mɨ^{3} juón^{1} jɨ^{3} mí^{1}zioh^{21} la^{3}jɨ́^{32} ñí^{1} hi^{3} hlah^{3} hi^{3} hó^{32} hi^{3} zia^{32} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}”.

6 Tsá^{2}mɨ^{3} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} hí^{3} má^{2}cuá^{1}hein^{21} cun^{3}quionh^{3} jmɨ́^{2}hán^{1} tsá^{2} joh^{1} Dió^{32}, la^{3} cun^{3} jmɨ́^{2}hán^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} zih^{32} hí^{3} jú^{1} tson^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Jesús.

Lɨ́^{1} tiá^{2} ño^{1} he^{3} jmu^{1} bíh^{1} jná^{13} lɨ^{3} jmɨ́^{1} cá^{1}jɨ́e^{21} jáun^{2}.

7 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hí^{3} ca^{3}záɨ^{3} jná^{13}:

—¿He^{3} láɨh^{32} sa^{3} tsá^{2}cáun^{2} lɨ́n^{32} honh^{2} hnú^{2}? Lá^{2} hɨ́e^{13} ná^{3} la^{3} cun^{3} he^{3} hnió^{3} juáh^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2}mɨ^{3} nɨ́^{2} jɨ^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jáh^{3} hláɨh^{1} cuá^{1}tsɨn^{1} tsú^{2} nɨ́^{2}, jáh^{3} chi^{21} nɨ́^{2} quiau^{3} máɨ^{3} mɨ^{3} chí^{1} hi^{3} cónh^{3} quia^{3} juɨ́^{13}.

8 Jáh^{3} hláɨh^{1} má^{2}lɨ́^{2}jɨen^{1} hnú^{2} nɨ́^{2} dá^{2} jan^{2} jáh^{3} jmɨ́^{1} zian^{2} jmɨ́^{1}tin^{2} bíh^{1}, tɨ^{3}la^{3} tiú^{2}uú^{2} jáh^{3} nɨ́^{2} zian^{2} yáh^{3} ta^{3}né^{32}; tɨ^{3}la^{3} cun^{3} jáun^{2} jáh^{3} nɨ́^{2} dá^{2} hion^{13} bíh^{1} hñu^{3} háunh^{3} ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} chau^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} tsó^{32} jáh^{3}

ñí¹ má²tsa³hín³. Jáun² la³jɨ́n³² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³, tsá² qui³ tiá² jmɨ́¹ ná¹tón²¹ hi³ jmáɨ² ñí¹ sí² la³ cun³ jmɨ́¹ ca³lɨ³liau³ hngá¹máh³, la³ cun³ sí² hi³ rá²tiáunh¹ tsá² ca³tɨn¹ hi³ lɨ́¹³ zian², tsá² hí³ jlánh¹ tsa³cáun² lɨ́n³² tsɨ́³ nɨ́¹ má¹ca³jɨen³² jáh³ hláɨh¹ jmɨ́¹ zian² hí³ jmɨ́¹tin² hi³ tiú²uú² zian² yáh³ ta³né³², tɨ³la³ chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ jáuh³ siáh³.

9 ”Lá² zia³² cáun² hi³ lɨ́¹³ ngɨ¹³ tsá² quia³lín³ jmɨ́¹ tsɨ́³: Tá¹ quiau³ máɨ³ mɨ³ chí¹ jáh³ hí³ hnió³ juáh³ ca³tɨ²¹ quiau³ máh³ míh¹ ñí¹ cuá¹tsɨ²¹ tsá²mɨ³ ó³²; ja³bí¹ la³ jáun² hnió³ juáh³ siáh³ hi³ ca³tɨn¹ quiaun³ tsá² lɨ́n³ re²¹.

10 Hñá³ re²¹ hí³ má²já²hín³, hi³ cónh³ jan² né³ cuá¹ho² bíh¹ jáɨ¹³ ta³né³², hi³ tsá² ñí¹ má²quiaun³ né³ tiá² má²hó² yáh³ jáɨ¹³. Tɨ³la³ nɨ́¹ má¹cuán² tsá² ñí¹ má²ca³táuh³ né³, pih²¹ jmáɨ¹ bíh¹ cuá³² tsú² hi³ cuá¹ho² jáɨ¹³.

11 Hi³ jáh³ hláɨh¹ jmɨ́¹ zian² hí³ jmɨ́¹tin² né³, hi³ ta³né³² tiú²uú² zian² yáh³, jáh³ hí³ bíh¹ lɨ́n¹³ siáh³ cónh³í¹ jan² re²¹ tsá² ñí¹ má²jña³. Hí³ bíh¹ jan² tsá² ja¹ re²¹ tsá² quiaun³ hí³; nɨ́¹ má¹lɨ³² jáun² né³ tá¹zanh¹ tsú² ñí¹ má²tsa³hín³.

12 ”La³ cun³ quia³ juɨ́¹³ jáh³ hi³ má²lɨ́²jɨeh³ hnú² nɨ́² hnió³ juáh³ hi³ ca³tɨn¹ quian³ re²¹ tsá² tiá² má²ná¹ho² jáɨ¹³ ta³né³² bíh¹; cun³ cáun² o¹rá¹ bíh¹ hau³ tsá² hí³ jáɨ¹³ hi³ ná¹lɨ́n³ re²¹ cu³lɨ²¹ quionh³ jáh³ hláɨh¹ hí³.

13 Cáun² bíh¹ hi³ ná¹tioh³ tsɨ́³ tsá² hí³ jɨ³lɨn², hi³ cué³² pí³ quioh²¹ ñí¹con² jáh³ hláɨh¹ hí³ la³ má²quionh³ jɨ³ jáɨ¹³ hi³ ná¹ho² nɨ́² siáh³.

14 La^{3}jín^{32} bíh^{1} tsá^{2} hí^{3} jmu^{3} hniéi^{2} ñí^{1}con^{2} Tsá^{2}
lín^{3} hí^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}, tɨ^{3}la^{3} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1} hí^{3} bí^{1}
láɨh^{13} hniéi^{2} jáun^{2}, quí^{1} hí^{3} bíh^{1} lín^{3} Tsá^{2} chín^{1}
ñí^{1}con^{2} tsá^{2} ná^{1}chín^{1} jɨ^{3} Re^{21} Juo^{13} tsá^{2} ná^{1}lín^{3} re^{21}
ní^{2} siáh^{3}; hi^{3} tsá^{2} quionh^{3} Tsá^{2} lín^{3} hí^{3} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}
né^{3}, tsá^{2} má^{2}ná^{1}tén^{1} bíh^{1}, tsá^{2} má^{2}ná^{1}quiánh^{1}, tsá^{2}
má^{2}tí^{32} re^{2} ñí^{1}con^{2} tsú^{2}.

15 Hi^{3} ca^{3}záɨ^{3} jná^{13} siáh^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} hí^{3} Dió^{32}
la^{3} lá^{2}:

—Jmáɨ^{2} zia^{32} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3} hi^{3} lí^{2}jɨeh^{3}
hnú^{2} jáun^{2} hi^{3} cuá^{1}tsɨ^{21} tsá^{2}mɨ^{3} juón^{1} hí^{3}, hnió^{3}
juáh^{3} tsá^{2} juóun^{32} tsá^{2} hmíh^{1} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2}
hngá^{1}máh^{3} bíh^{1}, ca^{3}la^{3} jáh^{3} dú^{1} ñí^{1} juo^{3} tsá^{2} jma^{2}.

16 Tá^{1} quia^{3} juí^{13} hi^{3} má^{2}lí^{2}jɨeh^{3} hnú^{2} jáun^{2} né^{3},
la^{3} má^{2}quionh^{3} jɨ^{3} hnga^{2} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3} lɨ^{3} hon^{2}
bíh^{1} tsá^{2}mɨ^{3} juón^{1} hí^{3}; ca^{3}la^{3} hi^{3} lɨn^{21} zenh^{2} jmu^{3}
dí^{2}, hi^{3} jmu^{3} dí^{2} ca^{3}la^{3} hi^{3} láun^{3} cuánh^{2}, hi^{3} má^{2}cu^{3}
má^{2}hính^{3} bíh^{1} tsú^{2} ngú^{3} quioh^{21} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3}, hi^{3} jɨn^{3}
dí^{2} siáh^{3} cun^{3}quionh^{3} sí^{2}.

17 Dió^{32} má^{2}ca^{3}jmú^{3} tsí^{3} tsá^{2} quian^{3} hí^{3} hi^{3} jmu^{3}
la^{3} cun^{3} hi^{3} lín^{23} dí^{2} hnga^{2}, tsá^{2} hí^{3} jmu^{3} cá^{2}hon^{3} hi^{3}
cuéh^{32} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3} jáɨ^{13} hi^{3} ná^{1}ho^{2} hi^{3} hau^{3}, ca^{3}la^{3}
ñí^{1} ca^{3}lɨ^{3}tí^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}ca^{3}juáh^{3} jáun^{2} Dió^{32}.

18 Jáun^{2} né^{3}, tsá^{2}mɨ^{3} má^{2}lí^{2}jɨen^{1} hnú^{2} hí^{3} dá^{2} lín^{3}
juú^{2} chín^{1} hi^{3} jmu^{2} jáun^{2} héih^{32} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} ná^{1}lín^{3}
re^{21} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3} bíh^{1}.

18

Jmí^{1} já^{1}hín^{3} juú^{2} Babilonia

1 Jmɨ́1 má2lɨ32 jáun2 né3 ca3jɨen1 jná13 siáh3 jan2
tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 hi3 ja3 hñu3mɨ3cuú2; tsá2 hí3
né3 ho2 jáɨ13 quien2 lɨ́n32. Jmɨ́1jáun2 táɨ3 tá1 cáun2
cuá1 hué21 joh1 hi3 quian32 tsá2 hí3.

2 Tsá2 hí3 né3 ca3hléh3 tiá3 lɨ́n32 hi3 ca3juáh3:
¡Má2já2hín3, cu3tí3 má2já2hín3 bíh1 Babilonia juú2
chín1!
Ñí1 tionh1 tsá2 hláɨnh1 bíh1 má2cá2jéinh32 juú2
jáun2,
ñí1 tionh1 la3jánh3 dú1 ñí1 jmɨ́2chí3 hláɨnh1,
hi3 má2lɨ́3 siáh3 za3 la3jánh3 dú1 ñí1 quiuh21 tan32,
la3 cun3 tan32 hláɨh1 tan32 hon2, jáh3 tiá2 jɨn2.

3 Quí1 juú2 jáun2 jmɨ́1 lɨ́n3 la3jmɨ́1 lɨ́n3 jan2 tsá2mɨ3
juón1 hi3 má2quioh21 la3jɨ́n32 tsá2 zian2 tá1
cáun2 hngá1máh3,
hi3 tsáu2 né3 ca3lɨ3 hen2 cun3quionh3 mu2 ráu3 hi3 lɨ́3
hi3 juón1 tsú2 jáun2.
Jɨ3 tsá2 ná1lɨ́n3 re21 uá2jaɨ32 lɨ́1 ca3jmu3 ca3tsau3
quionh3 tsú2,
hi3 tsá2 zia32 hi3 ñi3jmú1 ñi3hna1 siáh3, tsá2 zian2 tá1
cáun2 hngá1máh3,
má2ca3lɨ3 hánh3 cun3quionh3 la3jɨ́32 hi3 jmɨ́1
dí1quiaunh21 jáun2 tsɨ́3 tsú2.

4 Jmɨ́1jáun2 ca3náɨ32 jná13 siáh3 hi3 ñí1ca3hléh3 jan2
tsáu2 hñu3mɨ3cuú2 hi3 ñí1ca3juáh3:
Huen3 hnoh2 já1 juú2 nɨ́2, hnoh2 tsá2 tionh2 jo3uón32
jná13,
hi3 jáun2 tiá2 tsa3tsáɨnh2 hnoh2 tso3 quioh21 juú2
nɨ́2,

hi^{3} sa^{3}jun^{3} má^{1}tsoh^{1} náh^{2} siáh^{3} honh^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} ma^{3}tso^{2} juú^{2} nɨ́^{2} tsɨ́^{3}.

5 Quí^{1} la^{3} tɨ^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} bíh^{1} má^{2}ca^{3}ta^{3}ná^{1}juɨ^{21} tsáu^{13} juú^{2} nɨ́^{2};

hi^{3} Dió^{32} né^{3}, má^{2}tsau^{32} tsɨ́^{3} ca^{3}tɨ^{21} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} hlah^{3} hi^{3} hó^{32} hi^{3} jmú^{2} juú^{2} nɨ́^{2}.

6 Jáun^{2} jéinh^{1} ñí^{1}con^{2} juú^{2} nɨ́^{2} la^{3} cun^{3} rón^{32} lɨ́^{3} hi^{3} má^{2}ca^{3}jmúh^{32} tsú^{2} tsá^{2} siánh^{3},

ma^{3}hmah^{21} ñí^{1}con^{2} tsú^{2} tun^{3} nió^{3} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} hi^{3} má^{2}ca^{3}jmú^{3}.

Hinh^{21} náh^{2} tsú^{2} mu^{2} ráu^{3} má^{2}zéih^{1} tun^{3} nió^{3} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} hi^{3} ca^{3}hinh^{3} tsú^{2} jáun^{2} tsá^{2} siánh^{3}.

7 La^{3} cun^{3} rón^{32} hi^{3} ca^{3}ma^{3}quien^{2} juú^{2} nɨ́^{2} hnga^{2}

jɨ^{3} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} tonh^{2} hi^{3} ma^{3}zian^{2} re^{2} tɨn^{2} cu^{3}tí^{13},

la^{3} jáun^{2} ma^{3}tson^{13} náh^{2} tsú^{2} hi^{3} zian^{2} hi^{3} chéi^{3} hi^{3} uóu^{32};

quí^{1} hí^{3} jlánh^{1} lɨ́n^{23} hñu^{3} tsɨ́^{3} la^{3} lá^{2}:

Lá^{2} cuá^{1}tón^{21} jná^{13} la^{3}jmɨ́^{1} cuá^{3} jan^{2} tsá^{2}mɨ^{3} lɨ́n^{3} re^{21},

ha^{3} tiá^{2} hnáɨ^{3} yáh^{3} jná^{13},

hi^{3} jáun^{2} hí^{1} cónh^{3} yáh^{3} tiá^{2} lɨ^{3} cuo^{2} jná^{13} he^{3} dá^{2} jaun^{32} hi^{3} ho^{2} hi^{3} jngɨh^{2} tsú^{2}.

8 Cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jáun^{2} bíh^{1} quiunh^{21} tsú^{2} la^{3}jɨ́^{32} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} cáun^{2} jmáɨ^{1} cu^{3}tsa^{32} la^{3} lá^{2};

hi^{3} hiá^{1} tsán^{13} tsá^{2} joh^{1},

hi^{3} ná^{1}ho^{2} ná^{1}jngɨh^{2},

hi^{3} já^{32} ho^{3}cuóun^{3}.

Hi^{3} má^{1}lɨ^{32} jáun^{2} né^{3} có^{32} siáh^{3} juú^{2} jáun^{2} cun^{3}quionh^{3} sɨ́^{2};

quí^{1} Dió^{32}, Tsá^{2} má^{2}lɨ́^{2}ra^{3}tsa^{2} hí^{3} héih^{32} dá^{2} jan^{2} Tsá^{2}
ho^{2} pí^{3} bíh^{1}.

9 Má^{1}jáun^{2} má^{2}ho^{3} má^{2}jngɨh^{3} lɨ́n^{32} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3}
re^{21} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}, hi^{3} chá^{32} hlah^{3}
lɨ́n^{21} tsɨ́^{3} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}jɨe^{3} tsú^{2} mí^{2}ñí^{1} hi^{3} má^{2}cau^{32} juú^{2}
jáun^{2}. La^{3} nɨ́^{2} bíh^{1} jeinh^{21} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} hí^{3} re^{21}, tsá^{2}
lɨ́^{1} ca^{3}jmu^{3} ca^{3}tsau^{3} quionh^{3} juú^{2} lɨ́n^{3} jáun^{2} la^{3}jmɨ́^{1}
lɨ́n^{3} jan^{2} tsá^{2}mɨ^{3} juón^{1}, juú^{2} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} hi^{3} ná^{1}zian^{2}
tsú^{2} re^{2} tɨn^{2} cun^{3}quionh^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jmɨ́^{1} zioh^{2}.

10 Ñí^{1} uóunh^{3} tionh^{2} bíh^{1} tsú^{2} jɨe^{3} cun^{3}ñí^{1} hi^{3}
juénh^{2} ca^{3}tɨ^{21} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}má^{2}tso^{2} juú^{2} jáun^{2} tsɨ́^{3},
hi^{3} ná^{1}juáh^{23} la^{3} lá^{2}:

¡Hóh^{32}, hen^{3} ma^{3} hlah^{3}!

¡Jlánh^{1} juon^{23} hnú^{2}, hnú^{2} Babilonia juú^{2} chín^{1}, juú^{2}
pin^{3}!

Sa^{3} cu^{3}diá^{2}jan^{2} pih^{21} la^{3} lá^{2} bíh^{1} ca^{3}ta^{3}tsɨn^{1} hnú^{2}
héih^{32}.

11 Ja^{3}bí^{1} tsá^{2} zia^{32} hi^{3} ñi^{3}jmú^{1} ñi^{3}hna^{1} zian^{2} tá^{1}
cáun^{2} hngá^{1}máh^{3} siáh^{3} ho^{3} jngɨh^{3} hi^{3} chá^{32} hlah^{3}
tsɨ́^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} juú^{2} jáun^{2}, quí^{1} tiú^{2}uú^{2} hin^{2} zian^{2}
yáh^{3} tsá^{2} lɨ́^{13} lá^{32} hi^{3} hna^{2} tsú^{2},

12 uá^{1}la^{3} cun^{3}: cú^{1}mí^{1}niau^{21}, mí^{1}ñí^{2} cú^{1}tiáu^{2},
quɨ́n^{1} zɨ́n^{3} chú^{32} jniá^{3}, máɨ^{3} pih^{21} zɨ́n^{3} hi^{3} téh^{23} tsú^{2}
perla, hmɨh^{32} chu^{21} hi^{3} lɨ́^{3} cun^{3}quionh^{3} mí^{2}ñi^{32} hi^{3}
huéh^{23} tsú^{2} chí^{2} ta^{3} náɨ^{2} lino, hmɨh^{32} mí^{2}ñi^{32} hmá^{13}
jáh^{3}, la^{3} cun^{3} hmɨh^{32} quian^{21} hin^{32} zɨ́n^{13} pin^{3}, jɨ^{3} hi^{3}
quian^{21} hin^{32} dáɨn^{3} nɨ́^{2} siáh^{3}; la^{3}jɨ́^{32} ñí^{1} hmá^{2} ja^{32}
má^{2}ró^{32}, la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} lɨ́^{3} cun^{3}quionh^{3} ján^{1} cuó^{2} quioh^{21}
jáh^{3}, la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} lɨ́^{3} cun^{3}quionh^{3} hmá^{2} hmuh^{21} lɨ́n^{21},

mí¹ñí² mí²niáu³ bronce, mí¹ñí² hierro, jɨ³ hi³ lɨ́³
cun³quionh³ cún¹ tiáu² hi³ téh²³ tsú² marmol nɨ́²;
13 cuáh¹³ hmá² canela, la³jɨ́³² ñí¹ háu² má²ró³², ziún², jmɨ² má²ró³², no¹ má²ró³², mu² ráu³ mɨ³ uóun²jɨeh¹³, no¹ quioh²¹ hmá² olivo, juɨ²¹ cuú²miih²¹ la³ñí¹, cuú²miih²¹, cuá¹juɨ́², *já¹ziáh², tsa³cuá¹, hmá² lɨh³² cuounh³² jáh³, hi³ la³ jɨ³ tsáu² yáh³ nɨ́² siáh³ jmɨ́¹ hna² tsú².
14 Jáun² záɨh³² tsú² juú² jáun² la³ lá²:
La³jɨ́³² bíh¹ la³ cun³ hi³ jlánh¹ jmɨ́¹ dí¹quiaunh²¹ honh² hnú²,
tɨ³ có³² bíh¹ má²cá²quin³,
hi³ la³jɨ́³² hi³ jlánh¹ hmuh²¹ hi³ jlánh¹ chú³² jniá³, má²ca³yéin² bíh¹,
hi³ jáun² ¡hí¹ cónh³ yáh³ tiú²uú² lɨ́¹³ jáuh³ ñí¹con² nú²!
15 Tsá² jmú² tsá² hna² la³jɨ́³² hi³ nɨ́², tsá² ca³lɨ³ hánh³ cun³quionh³ hi³ ca³láɨh¹³ hi³ jmu² ta²¹ nɨ́² tá¹tonh¹ ñí¹ uóunh³ cun³ñí¹ hi³ juénh² tsú² la³ cun³ tí³ hi³ má²má²tso² juú² jáun² tsɨ́³. Tsá² hí³ ho³ jngɨh³, hi³ niau²¹ hlah³ lɨ́n²¹ tsɨ́³,
16 hi³ hóh³² hi³ juáh³ la³ lá²:
¡Hóh³², hen³ ma³ hlah³!
¡Hen³ ma³ juo²³ juú² chín¹ nɨ́² hi³ jmɨ́¹ jniá³ la³jmɨ́¹ jniá³ jan² tsá²mɨ³
hi³ quih³² hmɨh³² mí²ñi³² lino hi³ lɨ́¹ zɨ́n¹³ pin³ jɨ³ hmɨh³² dáɨn³ nɨ́² siáh³,
hi³ cuá¹tú¹ cuá¹láɨn¹ cun³quionh³ cú¹mí¹niau²¹, quɨ́n¹ zɨ́n³ chú³² jniá³, jɨ³ máɨ³ pih²¹ zɨ́n³ nɨ́² siáh³;

17 sa^{3} cun^{3}quienh^{13} la^{3} lá^{2} bíh^{1} já^{1}hín^{3} la^{3} cun^{3} la^{3}jɨ́^{32}
hi^{3} jmɨ́^{1} zioh^{2} juú^{2} nɨ́^{2}!

Jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ná^{1}chín^{1} tiáunh^{1} hñu^{3} mu^{2}, tsá^{2} ná^{1}quian^{32} mu^{2}, jɨ^{3} tsá^{2} ñi^{3}jmú^{1} ñi^{3}hna^{1} nɨ́^{2}, la^{3} cun^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} jmu^{2} ta^{21} hi^{3} ñi^{3}tú^{1} ñi^{3}lɨn^{13} ñí^{1} jmɨ́^{2}miih^{21}, ñí^{1} uóunh^{3} bíh^{1} ca^{3}ta^{3}tonh^{1}

18 jmɨ́^{1} ca^{3}jɨe^{3} jáun^{2} mí^{2}ñí^{1} hi^{3} má^{2}cau^{32} juú^{2} jáun^{2}, jáun^{2} ca^{3}tɨ^{3} ca^{3}hóh^{32} hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¡Jmɨ́^{1}lɨ́h^{3} bíh^{1} tiú^{2}uú^{2} chauh^{1} dí^{2} siáh^{3} cáun^{2} juú^{2} hi^{3} cu^{3} hi^{3} ren^{3} quionh^{3} juú^{2} chín^{1} ó^{32}!

19 Hi^{3} jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}qui^{3} ca^{3}tóh^{3} hliáu^{2} chí^{1} hi^{3} ca^{3}ho^{3} ca^{3}jngɨh^{3}, hi^{3} ná^{1}jéinh^{32} hlah^{3} hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

¡Hóh^{32}, hénh^{3} ma^{3} hlah^{3}!

¡Jlánh^{1} juo^{23} juú^{2} chín^{1} nɨ́^{2}!

Já^{2} cun^{3}quionh^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} zioh^{2} hí^{3} bíh^{1} dí^{2} jmɨ́^{1}
má^{2}ca^{3}lɨ^{3} hánh^{3} jɨ^{3}lɨn^{2} tsá^{2} ná^{1}quian^{32} mu^{2} ñí^{1}
jmɨ́^{2}miih^{21}.

¡Sa^{3} cun^{3}quienh^{13} la^{3} lá^{2} bíh^{1} já^{1}hín^{3}!”

20 Tɨ^{3}la^{3} hnoh^{2} má^{1}ná^{1}, ma^{3}hiún^{13} náh^{2} honh^{2} hi^{3}
ca^{3}tɨn^{1} juú^{2} jáun^{2},

hnoh^{2} tsá^{2} qui^{3} tionh^{2} náh^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2},

hnoh^{2} tsá^{2} má^{2}ná^{1}quiánh^{1} joh^{1} Dió^{32},

jɨ^{3} hnoh^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} náh^{2} tɨ^{32} tsá^{2} quian^{32} jë^{1} Dió^{32},

jɨ^{3} hnoh^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} nɨ́^{2} siáh^{3},

quí^{1} má^{2}lɨ́^{2}ra^{3}tsɨ^{32} bíh^{1} Dió^{32} héih^{32} ñí^{1}con^{2} juú^{2} nɨ́^{2}
cun^{3}ñí^{1} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} hnoh^{2}.

21 Jáun^{2} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} tsá^{2} pin^{3} lɨ́n^{32} ca^{3}can^{3} cá^{2} máɨ^{3} quɨ́n^{1} pa^{21} lɨ́n^{21} hi^{3} tí^{3} la^{3}jmɨ́^{1} tí^{3}

quɨ́n^{1} hi^{3} daɨh^{32} tsú^{2} cuú^{2}, hi^{3} ca^{3}tón^{32} dí^{2} quɨ́n^{1}
jáun^{2} hñu^{3} jmɨ́^{2}miih^{21}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}juáh^{3}:
Hnú^{2} Babilonia juú^{2} chín^{1},
la^{3} nɨ́^{2} bíh^{1} tsa^{3}hín^{3} nú^{2}, la^{3}jmɨ́^{1} juóun^{32} tsú^{2} tsáu^{2}
hué^{32} tiá^{3} lɨ́n^{32},
hi^{3} jáun^{2} hí^{1} jan^{2} bíh^{1} tiú^{2}uú^{2} hin^{2} chauh^{1} hnú^{2}.
22 Cun^{3} tiú^{2}uú^{2} hin^{2} jmu^{3} bíh^{1} sun^{1} ja^{1} hñú^{3} hi^{3}
cóh^{32} tun^{32} pih^{21} hi^{3} caɨ^{32} tsú^{2},
sa^{3}jun^{3} uú^{2} jiéi^{32} tsú^{2} hmá^{2} tá^{2} le^{2},
hi^{3} sa^{3}jun^{3} uú^{2} jiéi^{32} tsú^{2} siáh^{3} mí^{1}ñí^{2} trompeta;
hí^{1} jan^{2} yáh^{3} tsá^{2} jmu^{2} lɨ^{3}ua^{3} cáun^{2} ta^{21} tiú^{2}uú^{2} lɨ^{3}
zian^{2} ñí^{1}con^{2} hnú^{2},
sa^{3}jun^{3} uú^{2} ne^{3} tsú^{2} mah^{1} quioh^{21} quɨ́n^{1} hi^{3} daɨh^{32}
tsú^{2} cuú^{2}.
23 Hí^{1} cáun^{2} yáh^{3} joh^{1} sɨ́^{2} tiú^{2}uú^{2} jnia^{3},
sa^{3}jun^{3} uú^{2} ne^{3} tsú^{2} jáɨ^{13} hi^{3} hleh^{32} tsá^{2}mɨ^{3} tsá^{2}ñuh^{2},
tsá^{2} jenh^{13} cuo^{2};
la^{3} jáun^{2} bíh^{1} lɨ́^{13} quí^{1} tsá^{2} jmú^{2} tsá^{2} hna^{2} joh^{2}
hnú^{2} bíh^{1} tsá^{2} jlánh^{1} jmɨ́^{1} ná^{1}quien^{2} tá^{1} cáun^{2}
hngá^{1}máh^{3},
hi^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3} bíh^{1}
ca^{3}lɨ^{3}can^{2} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jlánh^{1} ca^{3}lɨn^{3} hnú^{2} jan^{2}
tsá^{2} hláɨnh^{1}.
24 Quí^{1} juú^{2} nɨ́^{2} bíh^{1} ca^{3}ta^{3}can^{1} jmɨ́^{2}hán^{1} tsá^{2}
ca^{3}lɨn^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}, jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} joh^{1} Dió^{32}
ñí^{1} hná^{1} nɨ́^{2}, la^{3} má^{2}quionh^{3} jmɨ́^{2}hán^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2}
ca^{3}jngah^{3} tsáu^{2} tá^{1} cáun^{2} cuá^{1} hué^{21} nɨ́^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}.

19

Má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} tsú^{2} Dió^{32} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}

1 Jáun^{2} né^{3}, jmɨ́^{1} má^{2}lɨ^{32} jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} cáun^{2}
mah^{1} tiú^{2} jan^{32} cu^{3}tí^{13}, hi^{3} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3} ñí^{1}hleh^{21}
ca^{3}la^{3} juóun^{32} hmɨ́h^{1} cu^{3}tí^{3} tsáu^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, hi^{3}
ñí^{1}juah^{21} la^{3} lá^{2}:
¡Hénh^{3} ma^{3} chun^{1} Dió^{32}!
Ñí^{1}con^{2} Dió^{32} bíh^{1} ja^{32} hi^{3} lɨ́^{13} liáun^{3} tsú^{2};
hnga^{2} hí^{3} bíh^{1} ca^{3}tɨn^{1} lɨ^{3} quien^{2},
hi^{3} hnga^{2} hí^{3} bíh^{1} siáh^{3} ho^{2} pí^{3},
2 quí^{1} hí^{3} bíh^{1} Tsá^{2} rá^{2}tsɨ^{32} héih^{32} re^{2} la^{3} cun^{3} ca^{3}tɨ^{21},
quí^{1} má^{2}lɨ́^{2}ra^{3}tsɨ^{32} bíh^{1} tsú^{2} héih^{32} ñí^{1}con^{2} juú^{2} hi^{3} lɨ́^{3}
jáun^{2} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} jan^{2} tsá^{2}mɨ^{3} juón^{1},
tsá^{2} jlánh^{1} jmɨ́^{1} hliah^{23} hí^{3} cuá^{1} hué^{21} cun^{3}quionh^{3}
la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jmɨ́^{1} jmú^{2} jmɨ́^{1} tsau^{32}.
Dió^{32} bíh^{1} má^{2}lɨ́^{2}jéinh^{32} ñí^{1}con^{2} tsú^{2} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3}
ca^{3}táɨn^{2} jmɨ́^{2}hán^{1} *tsá^{2} jmɨ́^{1} má^{2}ná^{1}hlánh^{1}
joh^{1} Dió^{32}.
3 Jáun^{2} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3} cónh^{3}í^{1} cu^{3} jéin^{32}:
¡Hénh^{3} ma^{3} chun^{1} Dió^{32}!
Mí^{2}ñí^{1} hi^{3} má^{2}caun^{32} tsá^{2}mɨ^{3} juón^{1} hí^{3} má^{2}ná^{1}cua^{32}
ca^{3}la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2} bíh^{1}.
4 Jmɨ́^{1}jáun^{2} tán^{1} quiu^{3}quiun^{3} tsá^{2}daun^{32} hí^{3} la^{3}
má^{2}quionh^{3} tá^{1} quiun^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}chín^{3} hí^{3}
ca^{3}tiánh^{3} ná^{1}hin^{3} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} hué^{32} hi^{3} ca^{3}ma^{3}tsu^{3}
ma^{3}jónh^{32} Dió^{32} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21} hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1}, hi^{3}
ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:
—¡Tson^{2} bíh^{1} la^{3} jáun^{2}! ¡Hénh^{3} ma^{3} chun^{1} Dió^{32}!
5 Hi^{3} jáun^{2} chu^{3} jo^{2} ñí^{1} zeh^{1} jáun^{2} hmá^{2}sɨ^{1} ñí^{1}ja^{21}
siáh^{3} cáun^{2} mah^{1} hi^{3} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3}:
¡Ma^{3}tsú^{1} ma^{3}jonh^{21} náh^{2} Dió^{32}

la^{3}j́ɨn^{32} hnoh^{2} tsá^{2} má^{2}ná^{1}hlánh^{1} náh^{2} joh^{1} Juo^{13} dí^{2},
tsá^{2} tanh^{23} náh^{2} tsú^{2} ta^{21},
la^{3}j́ɨn^{32} tsá^{1}míh^{1} jɨ^{3} tsá^{2} má^{2}lieih^{21}!

Jmáɨ^{1} hi^{3} jenh^{13} cuo^{2} Tsá^{2} ĺɨn^{3} Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}

6 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}náɨ^{32} jná^{13} cáun^{2} mah^{1} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3} ñí^{1}hleh^{21} juóun^{32} lɨ́n^{32} tsáu^{2}, la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3} ñí^{1}hén^{13} cáun^{2} jmɨ́^{2} cua^{3} pa^{21}, hi^{3} ñí^{1}hén^{13} tiá^{3} lɨ́n^{32} la^{3}jmɨ́^{1} niéih^{3} mah^{1} quioh^{21} miíh^{32}, hi^{3} ñí^{1}juah^{21} la^{3} lá^{2}:
¡Hénh^{3} ma^{3} chun^{1} Dió^{32}!
Quí^{1} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2} Tsá^{2} cú^{2} juenh^{2} má^{2}cuá^{1}ho^{2} jáɨ^{13}.
7 ¡Cuɨ́^{1} jmú^{13} dí^{2} tsah^{1},
cuɨ́^{1} má^{1}hiún^{13} dí^{2} tsɨ́^{3},
jɨ^{3} hi^{3} cuɨ́^{1} má^{1}quien^{13} dí^{2} siáh^{3} Dió^{32},
quí^{1} má^{2}cá^{2}chó^{32} bíh^{1} jmáɨ^{1} hi^{3} jenh^{13} cuo^{2} Tsá^{2} lɨ́n^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1},
quí^{1} má^{2}cuá^{1}hún^{1} bíh^{1} hua^{3}jan^{21} tsá^{2}mɨ^{3} tsá^{2} má^{2}nióh^{32} tsú^{2} jáɨ^{13} quionh^{3}!
8 Hi^{3} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} né^{3} má^{2}hiauh^{32} cáun^{2} hmɨh^{32} tiáu^{2} jon^{3} hi^{3} lɨ́^{3} quionh^{3} mí^{2}ñi^{32} lino hi^{3} quɨh^{32};
cáun^{2} hmɨh^{32} zɨ́n^{3} lɨ́n^{32} bíh^{1} hi^{3} jáun^{2}, hi^{3} jɨ^{2} cu^{3}tí^{3},
quí^{1} cun^{3}quionh^{3} hmɨh^{32} tiáu^{2} jáun^{2} bíh^{1} lɨ́^{2}lin^{1} hi^{3} Dió^{32} tɨ^{32} tsɨ́^{3} la^{3}jɨ́^{32} ta^{21} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} jáun^{2} tsá^{2} joh^{1}.
9 Jáun^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} hí^{3} Dió^{32} ca^{3}záɨ^{3} jná^{13} la^{3} lá^{2}:

—Tón^{3} ñí^{1} sí^{2} jáɨ^{13} lá^{2}: “Jlánh^{1} jmɨ́^{1} ren^{2} tsá^{2} má^{2}ná^{1}tén^{1} hi^{3} ja^{3}jmú^{3} má^{32} jmáɨ^{1} ñí^{1} jenh^{13} cuo^{2} Tsá^{2} lɨ́n^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}”.

Hi^{3} ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}:

—La^{3}jɨ́^{32} jáɨ^{13} nɨ́^{2} dá^{2} ja^{3} tá^{2}chi^{21} ñí^{1}con^{2} hnga^{2} bíh^{1} Dió^{32}.

10 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}quɨnh^{2} jná^{13} tɨ^{3} rá^{1}hin^{3} ta^{3} ñí^{1} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}lɨ^{3}hnó^{32} jná^{13} má^{1}tsú^{1} má^{1}jonh^{21} tsú^{2}, tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hí^{3} né^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—Ha^{3} lɨ́^{2} jmú^{2} hnú^{2} la^{3} nɨ́^{2}; quí^{1} ja^{3}bí^{1} jan^{2} tsá^{2} lɨ́n^{3} quian^{21} Dió^{32} bíh^{1} jná^{13} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} nɨ́^{2} hnú^{2} la^{3} má^{2}quiúnh^{1} nú^{2} la^{3}jɨ́n^{32} jo^{3} renh^{2} nú^{2}, tsá^{2} ná^{1}hleh^{32} hí^{3} jú^{1} tson^{2} quioh^{21} Jesús. Dió^{32} dá^{2} ma^{3}tsú^{1} ma^{3}jonh^{21}. Quí^{1} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} hleh^{32} jú^{1} tson^{2} quioh^{21} Jesús bíh^{1} hleh^{32} jáɨ^{13} hi^{3} cue^{32} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3}, la^{3} cun^{3} qui^{3} hleh^{32} jáun^{2} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} lɨ́n^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}.

Tsá^{2} cuá^{1}tsɨn^{1} tsa^{3}cuá^{1} tiáun^{2}

11 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3} ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} hi^{3} há^{2}na^{21} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, jáun^{2} né^{3} ja^{3} jan^{2} tsa^{3}cuá^{1} tiáun^{2}; Tsá^{2} cuá^{1}tsɨ^{21} cu^{3}hna^{21} tsa^{3}cuá^{1} hí^{3} né^{3} jmáɨ^{2} “Tsá^{2} Chun^{1} Tsá^{2} má^{2}tí^{32} jë^{1}”. Hí^{3} bíh^{1} rá^{2}tsɨ^{32} héih^{32} re^{2} jɨ^{3} hi^{3} jmu^{2} siáh^{3} hniéɨ^{2}.

12 Mɨ́^{1}ñí^{1} Tsá^{2} hí^{3} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} zɨ́h^{1} sɨ́^{2}, hi^{3} chí^{1} tsú^{2} né^{3} ná^{1}hun^{1} hliáun^{3} *có^{2}ron^{1}ná^{1}, hi^{3} la^{3} ná^{1}hun^{1} chí^{1} tsá^{2} ho^{2} jáɨ^{13}; hi^{3} tón^{32} siáh^{3} cáun^{2} hi^{3} jmáɨ^{2} tsú^{2} hi^{3} tiá^{2} hin^{2} cuoh^{2} hí^{1} jan^{2}, jɨ́^{32}la^{3} hnga^{2} bíh^{1} tsú^{2} ñi^{32} he^{3} lánh^{3} hnió^{3} juáh^{3} hi^{3} jáun^{2}.

13 Tsá^{2} hí^{3} quih^{32} siáh^{3} cáun^{2} hmɨh^{32} má^{2}ná^{1}quí^{1} ná^{1}quɨ́eh^{1} jmɨ^{2}, hi^{3} hi^{3} jmáɨ^{2} tsú^{2} né^{3} lɨ́^{3} “Jë^{1} Dió^{32}”.

14 Jáun^{2} hliáu^{3} tsá^{2} zian^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} né^{3}
hí^{1}ja^{3}táunh^{1} siáh^{3} cu^{3}hna^{21} tsú^{2} hi^{3} ná^{1}tsɨn^{1} tsa^{3}cuá^{1}
tiáun^{2}. Tsá^{2} hí^{3} ná^{1}quih^{32} hmɨh^{32} hi^{3} lɨ́^{3} mí^{2}ñi^{32} lino
chu^{21}, hi^{3} tiáu^{2}, hi^{3} jɨ^{2}.

15 Hi^{3} jáun^{2} ho^{3} Tsá^{2} chín^{1} hí^{3} né^{3} chi^{21} siáh^{3} cáun^{2}
mí^{1}táɨ^{3} hmu^{3} lɨ́n^{32} tá^{1} tun^{3} jo^{21}, hi^{3} cun^{3}quionh^{3}
mí^{1}táɨ^{3} jáun^{2} né^{3} tsa^{3}ma^{3}tsan^{2} tsú^{2} tsá^{2} zian^{2} tá^{1}
cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}, la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} hon^{2} Dió^{32}. Hí^{3}
bíh^{1} Tsá^{2} cuá^{32} hi^{3} cuá^{1}ho^{2} jáɨ^{13} cun^{3}quionh^{3} cáun^{2}
hmá^{2}hɨ́h^{1} hi^{3} lɨ́^{3} mí^{1}ñí^{2}. Hí^{3} bíh^{1} Tsá^{2} jmu^{3} hi^{3}
quiunh^{21} tsáu^{2} la^{3} cun^{3} rón^{32} hi^{3} cuá^{1}míh^{23} tsɨ́^{3}
Dió^{32} Tsá^{2} cú^{2} juenh^{2}, la^{3} jan^{2} tsá^{2} há^{2} zauh^{32} ñí^{1}
quiauh^{32} tsú^{2} jmaɨh^{21} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13}.

16 Tsá^{2} hí^{3} tón^{32} ha^{1} hi^{3} jmáɨ^{2}, jɨ^{3} tsoh^{2} quiú^{1} tsú^{2}
siáh^{3}, hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}: “Re^{21} Juo^{13} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21}
jɨ^{3} Tsá^{2} chín^{1} Juo^{13} tsá^{2} ná^{1}chín^{1}”.

17 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}
Dió^{32} hi^{3} zenh^{2} la^{3} re^{2} ñí^{1} he^{2} hiú^{2}. Tsá^{2} hí^{3} né^{3}
ca^{3}hóh^{32} ca^{3}la^{3} hi^{3} chi^{21} tiú^{2} mah^{1} tiú^{2} jan^{32}, hi^{3}
ca^{3}záɨh^{3} la^{3}jɨ́n^{32} quiuh^{21} tan^{32}, jáh^{3} ranh^{32} chi^{3}cuú^{2},
hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—¡Ñá^{2}tú^{1} ñá^{2}lɨn^{3} hnoh^{2}, cuú^{1}ngɨh^{21} náh^{2} ñí^{1} nɨ́^{2}
hi^{3} ñá^{1}cú^{1} ñá^{1}hính^{3} náh^{2} má^{32} hi^{3} má^{2}jmu^{3} Dió^{32}
hliáun^{3} cu^{3}tí^{3},

18 hi^{3} ñá^{1}cú^{1} ñá^{1}hính^{3} náh^{2} ngú^{13} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3}
re^{21}, ngú^{13} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} juo^{13} hliáu^{3}, ngú^{13} tsá^{2}
jlánh^{1} ná^{1}pin^{3}, ngú^{13} tsá^{2} ná^{1}tsɨn^{1} tsa^{3}cuá^{1}, jɨ^{3} la^{3}
má^{2}quionh^{3} ngú^{13} tsa^{3}cuá^{1} joh^{1} tsú^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}, ca^{3}la^{3}
jánh^{3} dú^{1} ñí^{1} tsáu^{2}, uá^{1} hi^{3} tsá^{2} zian^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1}
hmóu^{32}, ho^{3}lá^{2}dá^{2} tsá^{2} má^{2}ná^{1}hlánh^{1} joh^{1} tsáu^{2}, uá^{1}

hi³ tsá¹míh¹ uá¹ hi³ tsá² má²lieih²¹!
19 Jmí¹ má²lí²náɨ³² jná¹³ jáɨ¹³ jáun² né³, ca³jɨen¹
ná¹ jáh³ hláɨh¹ hí³ la³ má²quionh³ la³jí̈n³² tsá²
ná¹lí̈n³ re²¹ tá¹ cáun² hngá¹máh³, jɨ³ la³ má²quionh³
siáh³ la³jí̈n³² hliáu³ joh¹ hi³ má²ná¹ngɨh³² hi³
má²jmu³ hniéi² ñí¹con² Tsá² cuá¹tsɨn¹ hí³ tsa³cuá¹
la³ má²quionh³ siáh³ hliáu³ joh¹.
20 Tɨ³la³ jáh³ hláɨh¹ hí³ né³ ca³janh³² bíh¹ hi³
ca³lɨ³tson³ la³ má²quionh³ tɨ³² jë¹ Dió³² tí¹jáɨ² joh¹,
tsá² jlánh¹ jmí¹ jmu² hí³ li²¹ hi³ lí³ hua³jueh³²
cha¹³ jáh³ hí³, hi³ tí² má²can² tsá² má²ca³héi³ hí³
li²¹ quioh²¹ jáh³ hláɨh¹ hí³, la³ cun³ tsá² má²tsú²
má²jónh³² nóh³² dí¹láɨn¹ jáh³ hí³ yáh³. Jáun² jáh³
hí³ né³, la³ má²quionh³ tɨ³² jë¹ ca³sunh³ chu³ sí² ta³
liéih³², ñí¹ tioh³ jáun² juɨ²¹ quí̈n¹ azufre hi³ ná¹cua³²
sí² chéi³ cu³tí¹³.
21 Hi³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³, cun³quionh³ mí¹táɨ³
hmu³ tá¹ tun³ jo²¹ hi³ chi²¹ jáun² ho³ Tsá² cuá¹tsɨn¹
hí³ tsa³cuá¹ bíh¹ ca³hiá² cá²tsan³, hi³ jáun² la³jí̈n³²
bíh¹ quiuh²¹ tan³² lah³ má³² quionh³ ngú¹³ la³jí̈n³²
tsá² hí³.

20

Cú² mei²¹ mii² rá²hñéih¹ tsá² hláɨnh¹

1 Hi³ jáun² né³, ca³jɨen¹ jná¹³ siáh³ jan² tsá²cuú²
tsá²ta³ Dió³² hi³ cuá¹son² hñu³mɨ³cuú², hi³ zianh³²
cáun² llave quioh²¹ hñu³ háunh³, la³ má²quionh³
cáun² cá²den¹ná¹ jueh³².
2 Jáun² hí³ né³ ca³zanh³ jáh³ hláɨnh¹ chín¹, jáh³
hláɨnh¹ qui³ zian² hí³ má²cá²jmáɨ¹ lí̈n²¹, tsá²

hláɨnh¹ lɨ́¹ tú² lɨ́¹ hna² hí³ tsáu², la³ cun³ *Satanás
bíh¹ hí³, hi³ jáun² ca³hñéɨh³² dí² tá¹ cú² mei²¹ mii²;
3 hi³ jáun² ca³tón³² dí² hñu³ háunh³ jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun²,
hi³ ca³jnáɨ³² dí², ca³jna³ tsú² tiá³ lɨ́n³² ho³hñú¹³,
jáun² tiú²uú² lɨ́¹³ ma³can² jáh³ hláɨnh¹ hí³ tsá² zian²
hngá¹máh³ lá² ca³la³ ñí¹ ca³tsɨn¹³ tá¹ cú² mei²¹ mii²;
má¹lɨ³² jáun² né³ záɨnh³ siáh³ cónh³í¹ cu³tiá³.

4 Jmɨ́¹jáun² ca³jɨ́e³² jná¹³ hliáun³ hmá²sɨ¹, hi³
ñí¹ hmá²sɨ¹ jáun² né³ ca³na³tsɨ́n³² tsá² má²lɨ́²héɨ³
jáɨ¹³ hi³ ra³tsɨ³² héɨh³². Ja¹ quioh²¹ tsá² hí³ né³
ca³jɨen¹ jná¹³ jmɨ́²chí³ joh¹ tsá² má²cá²hiá² cá²tsan³
hi³ ca³jngah³ tsáu² cun³ñí¹ hi³ hleh³² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹
Jesús, jɨ³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨ²¹ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³².
Tsá² hí³ dá² tiá² ca³ma³tsu³ ma³jónh³² yáh³ jáh³
hláɨh¹ hí³, sa³jun³ nóh³² hi³ dí¹láɨn¹ jáh³ hí³, hi³
sa³jun³ ca³hen³ tsú² siáh³ hi³ taun³ li²¹ quioh²¹
jáh³ hí³ chí¹quie¹³ ho³lá²dá² cuo². Hi³ jáun² bíh¹
má²ca³jenh¹³ tsá² hí³, hi³ má²ná¹ho² jáɨ¹³ quionh³
Cristo tá¹ cú² mei²¹ mii².
5 Zian² cónh³í¹ cu³ nió³ tsá² má²cá²tsan³ hi³ tiá²
má²ca³jenh¹³, tɨ³la³ jenh¹³ tsú² ca³la³ ñí¹ ca³tsɨn¹³
cú² mei²¹ mii² máh³; quí¹ hi³ la³ñí¹ ca³jenh¹³ bíh¹
tsáu² ja¹ hla¹ jmɨ́¹jáun².

6 Hénh³ ma³ jmɨ́¹ ren² tsá² chun¹, tsá² ca³jenh¹³
la³ñí¹, quí¹ tiú²uú² pí³ ho² yáh³ hmú³² ñí¹ má²tun³
hi³ ca³tɨn¹ tsá² hí³, tɨ³la³ tsá² hí³ dá² má²ná¹lɨ́n³
mí²tsáu² joh¹ Dió³² quionh³ Cristo bíh¹, hi³ jáun²
tsá² hí³ hau³ jáɨ¹³ quionh³ Cristo tá¹ cú² mei²¹ mii².

Tsá² lɨ́¹ quí² lɨ́¹ cha³² hí³ tso³ má²tánh³² ñí¹ hlah³

7 Jáun^{2} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}tsɨn^{13} cú^{2} mei^{21} mii^{2} né^{3},
má^{2}liáun^{3} bí^{1} siáh^{3} Satanás ñí^{1} cuá^{1}jnaɨ^{32} jáun^{2},
8 hi^{3} jáun^{2} má^{2}tsa^{3}ma^{3}can^{2} siáh^{3} tsá^{2} zian^{2} tá^{1}
quiún^{3} cuoh^{1} cuá^{1} hué^{21} lá^{2}; la^{3} cun^{3} Gog yáh^{3}
quionh^{3} tsá^{2} zian^{2} ñí^{1} hu^{21} cuo^{2} tsú^{2}, tsá^{2} Magog,
hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} cuú^{1} ngɨh^{13} hi^{3} jmu^{3} hniéi^{2}; tsá^{2}
juóun^{32} hmɨ́h^{1} cu^{3}tí^{3} bíh^{1} tsá^{2} hí^{3}, la^{3}juah^{21} dúh^{1} záɨ^{1}
táh^{1} hi^{3} tioh^{3} can^{32} jmɨ́^{2}miih^{21}.
9 Jáun^{2} ja^{3}taunh^{21} tsú^{2} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} ná^{1}yanh^{32} tá^{1}
cáun^{2} hué^{32}, hi^{3} ca^{3}ñí^{1}jmú^{13} ná^{1}pɨ́^{2} ná^{1}danh^{32} la^{3} cu^{3}
la^{3} jéin^{3} ñí^{1} tionh^{1} tsá^{2} joh^{1} Dió^{32}, la^{3} cun^{3} tsá^{2} zian^{2}
juú^{2} hi^{3} jlánh^{1} hnio^{3} jáun^{2} Dió^{32}, tɨ^{3}la^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}
ca^{3}táh^{3} cáun^{2} sɨ́^{2} hi^{3} jáun^{2} ca^{3}cáun^{3} ca^{3}la^{3} jɨ́n^{32} tsá^{2}
hí^{3}.
10 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} hláɨnh^{1} tsá^{2} jlánh^{1} jmɨ́^{1} má^{2}cau^{2}
quioh^{21} tsá^{2} hí^{3} né^{3} ca^{3}tón^{32} tsú^{2} chu^{3} sɨ́^{2} ñí^{1} tioh^{3}
juɨ^{21} quɨ́n^{1} azufre hi^{3} ná^{1}cua^{32} sɨ́^{2} chéi^{3} cu^{3}tí^{3}, ñí^{1}
má^{2}cuá^{1}hún^{1} jáun^{2} jáh^{3} hláɨh^{1} hí^{3} la^{3} má^{2}quionh^{3}
tsá^{2} jlánh^{1} jmɨ́^{1} juáh^{23} hí^{3} hi^{3} cuá^{1}lɨ́n^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32};
ñí^{1} jáun^{2} bíh^{1} ma^{3}tso^{2} tsú^{2} tsɨ́^{3} hi^{3} jlánh^{1} huáh^{2} lɨ́n^{32}
tsɨ́^{3} ca^{3}la^{3} huá^{2} la^{3} jma^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2} cu^{3}tí^{3}.

Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1} tiáu^{2} ra^{3}tsɨn^{2} héih^{32} tsáu^{2}

11 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3} ca^{3}jɨ́e^{32} jná^{13} cáun^{2} hmá^{2}sɨ^{1}
tiáu^{2}, ñí^{1} jáun^{2} né^{3} cuá^{1}tsɨ^{21} jan^{2} tsáu^{2}. Jáun^{2}
cuá^{1} hué^{21} né^{3} quionh^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jniá^{3} chi^{3}cuú^{2}
ca^{3}cuóun^{3} bíh^{1} ñí^{1} hó^{21}ñí^{1} Tsá^{2} hí^{3}, ha^{3} tiú^{2}uú^{2} lin^{1}
ñí^{1} cá^{1}jnia^{3} yáh^{3}.
12 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨen^{1} jná^{13} hla^{1} tsá^{2} má^{2}cá^{2}tsan^{3},
la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{1}míh^{1} jɨ^{3} tsá^{2} má^{2}lieih^{21}, hi^{3} ná^{1}táun^{3} ta^{3}

ñí¹ Tsá² cuá³ hí³ ñí¹ hmá²sɨ¹ jáun²; jmɨ́¹jáun² ca³qui³ ca³nia³ tsú² sí². Ca³niá³ bíh¹ siáh³ cónh³í¹ cáun² sí², sí² hi³ ná¹tiáunh¹ tsá² hiáuh³ jmáɨ¹ hi³ lɨ́¹³ zian². Jmɨ́¹jáun² ca³ta³tsɨn¹ héih³² la³jɨ́n³² hla¹ hí³ la³ cun³ rón³² lɨ́³ hi³ jmɨ́¹ má²rá¹tón³² la³jɨ́³² sí² jáun², lin¹ la³ cun³ rón³² lɨ́³ ta²¹ hi³ ca³jmú³.

13 Hi³ jáun² jmɨ́²miih²¹ ca³jɨenh³ hla¹ hi³ jmɨ́¹ tiáunh¹ tɨ³ ñeh² quioh²¹, jáun² hmú³² né³ la³ má²quionh³ ñí¹ tiáunh¹ tsá² má²cá²tsan³ ca³jɨenh³ siáh³ hla¹ tsá² jmɨ́¹ tiáunh¹ ñí¹ jáun², hi³ jáun² ca³ta³tsɨn¹ héih³² ma³ quin³² ma³ jan³² la³ cun³ lɨ́³ ta²¹ hi³ ca³jmú³.

14 Jáun² hmú³² né³ la³ má²quionh³ ñí¹ jmɨ́¹ tiáunh¹ jáun² tsá² má²cá²tsan³, ja¹ sɨ́² jáun² bíh¹ já¹taunh²¹. Ñí¹ ná¹cua³² jáun² sɨ́² né³ lɨ́³ hmú³² ñí¹ má²tenh³.

15 Hi³ jáun² lɨ³ua³ jan² tsá² tiá² tsauh³ hi³ jmáɨ² ñí¹ sí² hi³ rá²tiáunh¹ tsá² hiáuh³ jmáɨ¹ hi³ lɨ́¹³ zian² né³, ja¹ sɨ́² jáun² bíh¹ já¹taunh²¹ siáh³ la³jɨ́n³² tsá² hí³.

21

Chi³cuú² hmaɨ²¹ quionh³ cáun² hué³² hmaɨ²¹

1 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³ ca³jɨ́e³² jná¹³ cáun² chi³cuú² hmaɨ²¹, jɨ³ cáun² hué³² hmaɨ²¹ siáh³; quí¹ chi³cuú² jɨ³ hué³² hi³ jmɨ́¹ lɨ́³ la³ñí¹ lɨ́¹ cá¹hin³ bíh¹, hi³ sa³jun³ jmɨ́²miih²¹ yáh³ uú² zia³² lɨ³.

2 Jáun² ca³jɨ́e³² jná¹³ siáh³ juú² hɨ́en¹, Jerusalén hmaɨ²¹ hi³ cuá¹sau² hñu³mɨ³cuú² hi³ ja³ ñí¹con² Dió³², ca³la³ hi³ tú¹ láɨ¹ re² lɨ́n³², la³jmɨ́¹ cuá¹tú¹

cuá^{1}lá^{ɨ}n^{1} jan^{2} tsá^{2}m^{ɨ3} tsá^{2} má^{2}jenh^{13} cuo^{2} quionh^{3}
tsá^{2}ñuh^{2} tsá^{2} má^{2}nióh^{32} já^{ɨ13} quionh^{3}.

3 Jm^{ɨ1}jáun^{2} ca^{3}ná^{ɨ32} jná^{13} cáun^{2} mah^{1} hi^{3} ja^{3} chu^{3}
jo^{2} ñí^{1} zeh^{1} jáun^{2} hmá^{2}s^{ɨ1}, hi^{3} ñí^{1}ca^{3}hléh^{3} tsáu^{2} tiá^{3}
l^{ɨ}n^{32} hi^{3} ñí^{1}ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Sá^{1}n^{ɨ2} j^{ɨ}e^{3} né^{3}, ta^{3}né^{32} má^{2}cuá^{3} Dió^{32} ja^{1}
quioh^{21} tsá^{2}m^{ɨ3}cuóun^{2}. Ma^{3}zian^{2} Dió^{32} quionh^{3}
tsú^{2}, hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} n^{ɨ2} né^{3} l^{ɨ}n^{13} tsá^{2} tionh^{2} jo^{3}cuo^{2}
Dió^{32}, hi^{3} Dió^{32} né^{3} l^{ɨ}n^{13} Dió^{32} Juo^{13} tsá^{2} n^{ɨ2}.

4 Hi^{3} hí^{3} bíh^{1} Tsá^{2} zí^{32} siáh^{3} jm^{ɨ2} z^{ɨ}h^{1} hi^{3} ta^{ɨ}n^{32}
ñí^{1} tsá^{2} n^{ɨ2}. Má^{1}jáun^{2} tiú^{2}uú^{2} hin^{2} jún^{3} yáh^{3}, tiú^{2}uú^{2}
hin^{2} niau^{21} yáh^{3} hlah^{3} ts^{ɨ3}, sa^{3}jun^{3} uú^{2} hau^{3} tsú^{2},
hi^{3} sa^{3}jun^{3} l^{ɨ3} zia^{32} bíh^{1} hi^{3} chéi^{3} hi^{3} uóu^{32}; quí^{1}
má^{2}ca^{3}nga^{2} bíh^{1} la^{3} cun^{3} hi^{3} qui^{3} jm^{ɨ1} l^{ɨ3} jm^{ɨ1}tin^{2}.

5 Hi^{3} jáun^{2} Tsá^{2} cuá^{1}tón^{21} hí^{3} ñí^{1} hmá^{2}s^{ɨ1} né^{3}
ca^{3}juáh^{3}:

—Sá^{1}n^{ɨ2} j^{ɨ}e^{3} dúh^{1}, ¡jná^{13} jmu^{1} hma^{ɨ21} ca^{3}la^{3} j^{ɨ32} hi^{3}
zia^{32}!

Ja^{3}bí^{1} ca^{3}juáh^{3} tsú^{2} siáh^{3}:

—Tón^{3} ñí^{1} sí^{2} já^{ɨ13} hi^{3} juah^{21} jná^{13} hná^{1} lá^{2}, quí^{1}
já^{ɨ13} hú^{1}tá^{1} jú^{1} tson^{2} bíh^{1} jaun^{32}, já^{ɨ13} hi^{3} hú^{1}tá^{1}
cu^{3}tí^{3} l^{ɨ3}tí^{3} bíh^{1}.

6 Jm^{ɨ1}jáun^{2} ca^{3}zá^{ɨ3} tsú^{2} jná^{13} la^{3} lá^{2}:

—Má^{2}l^{ɨ32} bíh^{1}. Jná^{13} bíh^{1} l^{ɨ}n^{3} ná^{1} huéh^{3} la^{3}ñí^{1}
hi^{3} ca^{3}la^{3} t^{ɨ3} huéh^{3} ñí^{1} cá^{1}táuh^{3} siáh^{3}, la^{3} cun^{3} Tsá^{2}
zian^{2} ca^{3}la^{3} cun^{3} jm^{ɨ1} ca^{3}l^{ɨ3}liau^{3} yáh^{3} j^{ɨ3} la^{3} t^{ɨ3} ñí^{1}
táuh^{3} siáh^{3}. N^{ɨ1}juáh^{3} tsá^{2} hí^{1}quiéin^{2} ts^{ɨ3}, jná^{13} bíh^{1}
cue^{1} tsú^{2} jmá^{ɨ2} h^{ɨ}nh^{3}, jmá^{ɨ2} hi^{3} chí^{1}ñei^{32} hi^{3} jmu^{3}
hi^{3} l^{ɨ13} zian^{2} tsú^{2}, cáun^{2} hi^{3} l^{ɨ1} cue^{1} cu^{3}tí^{3} bíh^{1} jná^{13}
tsú^{2}.

7 Tsá^{2} cah^{13} jmáɨ^{1} bíh^{1} hiáuh^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} nɨ́^{2}, hi^{3} jná^{13} né^{3} lɨ́n^{13} Dió^{32} Juo^{13} tsú^{2}, hi^{3} hí^{3} né^{3} lɨ́n^{13} jón^{32} jná^{13}.

8 Tɨ^{3}la^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} juénh^{2} má^{1}ná^{1}, tsá^{2} tiá^{2} ta^{21} haɨh^{21}, tsá^{2} jmu^{2} hi^{3} hlah^{3} hi^{3} hó^{32}, tsá^{2} jngɨh^{2} tsáu^{2}, tsá^{2} jmu^{2} hi^{3} juón^{1}, tsá^{2} lɨ́n^{3} tsá^{2} hláɨnh^{1}, tsá^{2} má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} dió^{32} tsá^{2} láɨn^{1}, jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} tɨ́^{1} jáɨn^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}, la^{3} cun^{3} hi^{3} hiáuh^{13} tsá^{2} la^{3} hí^{3}, hi^{3} tsa^{3}táunh^{1} chu^{3} sɨ́^{2} bíh^{1} ñí^{1} tioh^{3} juɨ^{21} quɨ́n^{1} azufre hi^{3} ná^{1}cua^{32} sɨ́^{2} chéɨ^{3} cu^{3}tí^{13}; hi^{3} jáun^{2} bíh^{1} lɨ́^{3} hmú^{32} ñí^{1} má^{2}tenh^{3}.

Juú^{2} Jerusalén hmaɨ^{21}

9 Jáun^{2} né^{3}, jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}, tsá^{2} quiaun^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}zianh^{32} hí^{3} uon^{2} hi^{3} ca^{3}la^{3} hi^{3} ná^{1}canh^{2} quiau^{3} ñí^{1} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} hi^{3} quioh^{21} ñí^{1} ca^{3}táuh^{3}, tsá^{2} hí^{3} ja^{3} ñí^{1}con^{2} jná^{13} hi^{3} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Sá^{1}nɨ́^{2} ña^{32} ñá^{2}jɨe^{3} ñí^{1} lá^{2}, jáun^{2} jná^{13} hɨen^{21} tsá^{2}mɨ^{3} tsá^{2} jenh^{13} cuo^{2} quionh^{3} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}.

10 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jau^{3} jná^{13} tsú^{2} juɨ^{32} jmɨ́^{2}chí^{3} cáun^{2} tsɨ^{3} máh^{3} pa^{21}, máh^{3} ñe^{1} lɨ́n^{21}; ñí^{1} jáun^{2} ca^{3}hɨ́e^{3} tsú^{2} jná^{13} Jerusalén juú^{2} hɨ́en^{1} hi^{3} cuá^{1}sau^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} hi^{3} ja^{3} ñí^{1}con^{2} Dió^{32}.

11 Juú^{2} jáun^{2} jniá^{3} ca^{3}la^{3} cú^{2}tú^{1} cú^{2}lí^{13} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} hnga^{2} Dió^{32}. Joh^{1} hi^{3} quian^{32} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} cá^{2} máɨ^{3} quɨ́n^{1} zɨ́n^{3} chú^{32} jniá^{3}, quɨ́n^{1} jaspe, hi^{3} jniá^{3} la^{3}jmɨ́^{1} jniá^{3} cá^{2} máɨ^{3} quɨ́n^{1} hu^{32}.

12 Juú^{2} jáun^{2} hu^{21} hñu^{3} hiah^{32} jueh^{32} lɨ́n^{32} hi^{3} ñe^{1}
lɨ́n^{21}, cáun^{2} hñu^{3} hiah^{32} hó^{32} quia^{3}tún^{3} ho^{3}hñú^{13}
quioh^{21}, hi^{3} ma^{3} quin^{32} ma^{3} caun^{32} ho^{3}hñú^{13} né^{3}
tionh^{2} ma^{3} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}. La^{3} ma^{3}
cáun^{2} ho^{3}hñú^{13} jáun^{2} ná^{1}tón^{21} hi^{3} jmáɨ^{2} ma^{3} quin^{32}
ma^{3} cu^{3} nió^{3} tsá^{2} tá^{1} quia^{3}tún^{3} tsoh^{3} tsá^{2} *Israel.
13 Tɨ^{3} juɨ^{32} ñí^{1} hia^{32} hiú^{2} hó^{32} hnɨ^{32} ho^{3}hñú^{13},
hnɨ^{32} ho^{3}hñú^{13} hó^{32} tɨ^{3} la^{3} ñéɨ^{32}, hnɨ^{32} ho^{3}hñú^{13} hó^{32}
jo^{21} tɨ^{3} la^{3} quián^{3}, hi^{3} cónh^{3} siáh^{3} hnɨ^{32} ho^{3}hñú^{13}
hó^{32} tɨ^{3} juɨ^{32} ñí^{1} tá^{2}tsɨ^{21} hiú^{2}.
14 Jmɨ́h^{1} hiah^{32} hu^{21} juú^{2} jáun^{2} hu^{21} quia^{3}tún^{3}
máɨ^{3} quɨ́n^{1} hi^{3} lɨ́^{3} mí^{1}zioh^{21} hiah^{32}, ma^{3} quin^{32} ma^{3}
cá^{2} máɨ^{3} quɨ́n^{1} jáun^{2} né^{3} ná^{1}tón^{21} hi^{3} jmáɨ^{2} ma^{3}
quin^{32} ma^{3} jan^{32} *tɨ^{32} tsá^{2} quian^{32} jë^{1} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}
hí^{3}.
15 Tsá^{2} ca^{3}hléh^{3} hí^{3} ñí^{1}con^{2} jná^{13} jmɨ́^{1} zianh^{32}
cáun^{2} hmá^{2} héih^{32} hi^{3} hu^{21} jñéɨ^{3} lɨ́^{2} hi^{3} lɨ́^{3}
cú^{1}mí^{1}niau^{21}, hi^{3} chá^{32} tsú^{2} héih^{32} juú^{2} jáun^{2} la^{3}
má^{2}quionh^{3} ho^{3}hñú^{13} jɨ^{3} hiah^{32} hi^{3} hu^{21} juú^{2} nɨ́^{2}
siáh^{3}.
16 Juú^{2} jáun^{2} dá^{2} lɨ́^{3} rá^{1}quiún^{3} cuonh^{1} bíh^{1}, cá^{2}ren^{2}
bíh^{1} tɨ^{3} la^{3} hú^{3} quionh^{3} tɨ^{3} la^{3} cuó^{2}. Ca^{3}chá^{3} bíh^{1}
tsú^{2} héih^{32} juú^{2} jáun^{2} cun^{3}quionh^{3} hmá^{2} héih^{32}
jáun^{2}, jáun^{2} tí^{3} tun^{3} mei^{21} tsɨ^{21} tun^{3} nio^{2} hña^{3}láu^{3}
kilómetros rá^{1}quiún^{3} cuonh^{1}, jɨ^{3} tɨ^{3} la^{3} ñe^{1} hná^{1}
hiah^{32} nɨ́^{2} siáh^{3} cá^{2}ren^{2} bíh^{1} tí^{3}.
17 Ca^{3}chá^{3} bí^{1} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3} héih^{32} tɨ^{3} la^{3}
hmɨh^{21} hná^{1} hiah^{32}, hi^{3} jáun^{2} tí^{3} hña^{3}láu^{3} tsɨ^{21}
tu^{3}la^{3}quiún^{3} lɨ́^{2}, quí^{1} ja^{3}bí^{1} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} héih^{32} hi^{3} cha^{32}
tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2} bíh^{1} lɨ́^{3} héih^{32} quioh^{21} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}
Dió^{32} uá^{2}jaɨ^{32}.

18 Hná[1] hiah[32] jáun[2] lɨ́[3] cun[3]quionh[3] quɨ́n[1] zɨ́n[3]
chú[32] jniá[3] hi[3] téh[23] tsú[2] jaspe, juú[2] jáun[2] né[3] lɨ́[3]
siáh[3] quionh[3] cú[1]mí[1]niau[21] hngó[32] la[3]jmɨ́[1] lɨ́[3] hu[32]
hngó[32].

19 Jmɨ́h[1] hiah[32] hu[21] juú[2] jáun[2] ná[1]tú[1] ná[1]láɨ[1]
cun[3]quionh[3] la[3]jáh[3] dú[1] ñí[1] quɨ́n[1] chú[32] jniá[3]. Quɨ́n[1]
la[3]ñí[1] hi[3] hu[21] jmɨ́h[1] hiah[32] jáun[2] lɨ́[3] quɨ́n[1] téh[23] tsú[2]
jaspe, quɨ́n[1] ñí[1] má[2]tun[3] máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1] hi[3] téh[23]
tsú[2] zafiro, quɨ́n[1] ñí[1] má[2]hnɨ[32] máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1] hi[3]
téh[23] tsú[2] ágata, quɨ́n[1] ñí[1] má[2]quiún[3] máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1]
esmeralda,

20 quɨ́n[1] ñí[1] má[2]hñá[3] máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1] ónice, quɨ́n[1]
ñí[1] má[2]jñéɨ[3] máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1] cornalina, quɨ́n[1] ñí[1]
má[2]quiau[3] máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1] crisólito, quɨ́n[1] ñí[1] má[2]jña[3]
máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1] berilo, quɨ́n[1] ñí[1] má[2]ñu[3] máɨ[3] lɨ́[3]
quɨ́n[1] topacio, quɨ́n[1] ñí[1] má[2]quia[3] máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1]
crisoprasa, quɨ́n[1] ñí[1] má[2]quia[3]cáun[2] máɨ[3] lɨ́[3] quɨ́n[1]
jacinto, hi[3] quɨ́n[1] ñí[1] má[2]quia[3]tún[3] máɨ[3] né[3] lɨ́[3]
quɨ́n[1] amatista.

21 Tá[1] quia[3]tún[3] ho[3]hñú[13] jáun[2] ná[1]lɨ́[3]
cun[3]quionh[3] cá[2] máɨ[3] perla; hi[3] ja[1] hñú[3] quioh[21]
juú[2] jáun[2] né[3] lɨ́[3] cun[3]quionh[3] cú[1]mí[1]niau[21] hngó[32]
la[3]jmɨ́[1] lɨ́[3] hu[32] hi[3] ngá[2] joh[1] cá[2] táun[2] cá[2] táun[2].

22 Tɨ[3]la[3] tiá[2] hñú[3] hɨ́en[1] ca[3]jɨ́e[32] yáh[3] jná[13] já[1] juú[2]
jáun[2], quí[1] hnga[2] bíh[1] Dió[32] Tsá[2] cú[2] juenh[2] Juo[13]
dí[2] lɨ́n[3] hñú[3] hɨ́en[1] já[1] juú[2] jáun[2], la[3] má[2]quionh[3]
Tsá[2] lɨ́n[3] hí[3] Já[1]ziáh[2] míh[1] nɨ́[2] siáh[3].

23 Hi[3] jáun[2] ñí[1]con[2] juú[2] jáun[2] tiú[2]uú[2] joh[1] hiú[2] lɨ[3]
hniauh[3] yáh[3], hi[3] sa[3]jun[3] joh[1] zɨ́h[2] lɨ[3] hniauh[3], quí[1]

joh[1] hi[3] quian[32] hnga[2] bíh[1] Dió[32] tiéi[3] juú[2] jáun[2], hi[3]
Já[1]ziáh[2] míh[1] bíh[1] lɨ́n[13] siáh[3] sɨ́[2] já[1] juú[2] jáun[2].
24 La[3]jɨ́n[32] bíh[1] tsá[2] zian[2] tá[1] cáun[2] hngá[1]máh[3]
má[1]jáun[2], má[2]lɨ́[13] ñi[3]táunh[1] cun[3]quionh[3] joh[1] hi[3]
cue[32] juú[2] jáun[2]; hi[3] la[3]jɨ́n[32] bí[1] siáh[3] re[21], tsá[2] zian[2]
tá[1] cáun[2] hngá[1]máh[3] ma[3]quien[2] juú[2] jáun[2] cha[3] jmɨ́[1]
ma[3]quien[2] hmóu[32].
25 Hi[3] la[3]jɨ́[32] ho[3]hñú[13] hiah[32] hu[21] juú[2] jáun[2] né[3],
cun[3] jmɨ́[1]lɨ́h[3] tiá[2] jna[13] bíh[1] ta[3] jma[2], quí[1] sa[3]jun[3]
uú[2] lɨ[3] zia[32] yáh[3] já[1]niéi[2] ñí[1] jáun[2];
26 hi[3] la[3]jɨ́n[32] tsá[2] zian[2] tá[1] cáun[2] hngá[1]máh[3]
ma[3]quien[2] juú[2] jáun[2] cha[3] jmɨ́[1] ma[3]quien[2] hmóu[32],
jɨ[3] hi[3] hléh[32] tsú[2] siáh[3] re[2] hi[3] ca[3]tɨn[1] juú[2] jáun[2].
27 Hí[1] cáun[2] bíh[1] hi[3] tiá[2] jɨ[2] tiá[2] lɨ́[13] hí[3] já[1] juú[2]
jáun[2], sa[3]jun[3] tsá[2] jmú[2] tsau[32] hi[3] hlah[3] hi[3] hó[32],
sa[3]jun[3] tsá[2] tɨ́[1] jáɨn[2] nɨ́[2] siáh[3]; jɨ́[32]la[3] tsá[2] má[2]ná[1]tón[21]
hí[3] hi[3] jmáɨ[2] ñí[1] sí[2] hi[3] raunh[32] jáun[2] Tsá[2] lɨ́n[3] hí[3]
Já[1]ziáh[2] míh[1] bíh[1] lɨ́[13] tónh[32] já[1] juú[2] jáun[2], la[3] cun[3]
sí[2] hi[3] rá[2]tiáunh[1] jáun[2] tsá[2] hiáuh[3] jmáɨ[1] hi[3] lɨ́[13]
zian[2].

22

1 Jáun[2] né[3], tsá[2]cuú[2] tsá[2]ta[3] hí[3] Dió[32] ca[3]hɨ́e[3] jná[13]
siáh[3] cáun[2] jmɨ[2] cua[3] hi[3] jmu[2] hi[3] lɨ́[13] zian[2] tsú[2],
ca[3]la[3] hi[3] rá[1]zɨ́n[3] lɨ́n[32] la[3]jmɨ́[1] zɨ́n[3] hu[32]. Cua[3] jáun[2]
chí[1]ñei[32] ñí[1] zeh[1] hmá[2]sɨ[1] quioh[21] Dió[32] jɨ[3] Tsá[2] lɨ́n[3]
hí[3] *Já[1]ziáh[2] míh[1] nɨ́[2] siáh[3],
2 hi[3] jáun[2] rá[1]ngɨ[32] ñí[1] lɨ́[3] ja[1] hñú[3] jueh[32]. Ma[3]
quin[32] ma[3] caun[32] jo[21] cua[3] jáun[2] chi[21] hmá[2] jmu[2]

hi³ lɨ́¹³ zian² tsú², hmá² jáun² háɨ³² máɨ³ quia³tún³
jéin³² cú² mii², cu³ jéin³² la³ ma³ quin³² ma³ caun³²
zíh²; mu²¹ hmá² jáun² jmu² ta²¹ hi³ hin²³ lɨ³ua³
cáun² hi³ zian² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³.
3 Hí¹ cáun² yáh³ hi³ ca³chá³ Dió³² ñí¹ hlah³ tiú²uú²
lɨ³ zia³² ñí¹ jáun²; já¹ juú² jáun² bíh¹ tá¹zah¹ hmá²sɨ¹
quioh²¹ Dió³² quionh³ Tsá² lɨ́n³ hí³ Já¹ziáh² míh¹,
hi³ jáun² *tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ tsú² né³ ma³cu³
ma³háɨ³².
4 Jɨ́e³ bíh¹ tsú² hó¹ñí¹ Dió³², hi³ chí¹quie¹³ tsú² né³
taun³ siáh³ hi³ jmáɨ² Dió³².
5 Jáun² ha³ tiú²uú² já¹niéɨ² lɨ³ zia³² yáh³, hi³ jáun²
tiú²uú² joh¹ sɨ́² lɨ³ hniauh³ yáh³ quioh²¹ tsú², sa³jun³
joh¹ hiú² lɨ³ hniauh³, quí¹ hnga² bíh¹ Dió³² Juo¹³
dí² tiéɨ³ joh¹ quioh²¹ ñí¹ jáun²; hi³ la³jɨ́n³² tsá² hí³
né³ zian² la³jmɨ́¹ zian² re²¹ ñí¹ jáun² ca³la³ cun³
jmɨ́¹hi³nio².

Jmáɨ¹ hi³ jáunh³ Cristo

6 Tsá² hí³ ca³juáh³ siáh³ la³ lá² ñí¹con² jná¹³:
—Jáɨ¹³ lá² dá² hú¹tá¹ jú¹ tson² bíh¹, jáɨ¹³ hi³ cu³tí³
lɨ³tí³; hi³ jáun² Dió³² Juo¹³ dí², Tsá² chín¹ ñí¹con²
jmɨ́²chí³ quioh²¹ tsá² ná¹lɨ́n³ *tɨ³² jë¹ Dió³², hí³ bíh¹
ca³zen³ tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ ja³ma³jnia³² ñí¹con² tsá²
joh¹ la³jɨ́³² hi³ má²ja³quián³ lɨ́¹³.
7 —¡Tia³juɨ³² lɨ́n³² bíh¹ má²jáunh¹³ jná¹³!
—ca³juáh³ Jesús. ¡Hénh³ ma³ jmɨ́¹ ren² tsá² haɨh²¹
ta²¹ jáɨ¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² hi³ má²rá¹tioh³ ñí¹ sí² lá²!
8 Hi³ jná¹³ bíh¹ la³², Juan², tsá² ca³náɨ³² ná¹ jɨ³
hi³ ca³jɨ́e³² ná¹ la³jɨ́³² hi³ nɨ́². Jmɨ́¹ má²lɨ́²náɨ³²

jná^{13} né^{3}, jɨ^{3} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}jɨ́e^{32} jná^{13} siáh^{3}, ca^{3}quɨnh^{2} jná^{13} tɨ^{3} rá^{1}hin^{3} ta^{3} ñí^{1} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} tsá^{2} ca^{3}hɨ́e^{3} jná^{13} hí^{3} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jáun^{2}, hi^{3} jmɨ́^{1} hnó^{21} jná^{13} má^{1}tsú^{1} má^{1}jonh^{21} tsú^{2}.

9 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hí^{3} má^{1}ná^{1}, ca^{3}záɨ^{3} jná^{13} la^{3} lá^{2}:

—Ha^{3} lɨ́^{2} jmú^{2} hnú^{2} la^{3} nɨ́^{2}, quí^{1} ja^{3}bí^{1} jan^{2} tsá^{2} lɨ́n^{3} quian^{21} Dió^{32} bíh^{1} jná^{13} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} hnú^{2}, jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} jon^{3} renh^{2} nú^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} ñí^{1} hná^{1} nɨ́^{2}, jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} má^{2}tí^{32} jáɨ^{13} hi^{3} rá^{1}tioh^{3} sí^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}. Jáun^{2} hnga^{2} bíh^{1} Dió^{32} hniáuh^{32} má^{1}tsú^{1} má^{1}jonh^{21} nú^{2}.

10 Jáun^{2} ca^{3}záɨ^{3} jná^{13} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3}:

—Ha^{3} lɨ́^{2} jnɨ́^{2} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}cué^{32} Dió^{32} hi^{3} má^{2}rá^{1}tioh^{3} sí^{2} nɨ́^{2} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} lɨ́^{13} jmɨ́^{1} tsú^{2} jmɨ́^{1} ja^{32}, quí^{1} má^{2}ja^{3}quián^{3} lɨ^{3}tí^{3} bíh^{1} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} nɨ́^{2}.

11 Tá^{1}la^{3} jáun^{2} né^{3}, nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} zian^{2} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} tiá^{2} jéih^{32} Dió^{32} cuɨ́^{1} zian^{2} la^{3} má^{2}zian^{2} jáun^{2}; nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} tiá^{2} jɨn^{2}, cuɨ́^{1} lɨ́n^{3} tsú^{2} la^{3} má^{2}lɨ́n^{3} jáun^{2}; hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} zian^{2} la^{3} cun^{3} tɨ^{32} tsɨ́^{3} Dió^{32} cuɨ́^{1} zian^{2} tsú^{2} la^{3} má^{2}zian^{2} jáun^{2}, nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} má^{2}cuá^{1}chan^{1} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} chu^{21}, cuɨ́^{1} cuá^{1}chan^{1} tsú^{2} la^{3} má^{2}cuá^{1}chan^{1} jáun^{2}.

12 —Sá^{1}nɨ́^{2} jɨe^{3}, cu^{3}tí^{3} má^{2}jáunh^{13} bíh^{1} jná^{13}, ca^{3}la^{3} má^{2}quiáun^{1} ná^{1} la^{3} cun^{3} hi^{3} lɨ́^{13} hiáuh^{3} tsáu^{2} ma^{3} quin^{32} ma^{3} jan^{32} nɨ́^{1}juáh^{3} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{3} tá^{13}.

13 Jná^{13} bíh^{1} la^{32} Tsá^{2} lɨ́n^{3} huéh^{3} la^{3}ñí^{1} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} huéh^{3} ñí^{1} táuh^{3}, Tsá^{2} ñí^{1} ca^{3}lɨ^{3}liau^{3} jɨ^{3} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} táuh^{3}, Tsá^{2} lɨ́n^{3} ná^{1} mí^{1}zioh^{21} jɨ^{3} la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} ca^{3}tú^{2} ca^{3}hián^{2}.

14 ”Hénh^{3} ma^{3} jmí^{1} ren^{2} nɨ^{1}juáh^{3} tsá^{2} ma^{3}jɨ^{2} ha^{1},
quí^{1} jáun^{2} lɨ́^{13} cuh^{3} máɨ^{3} hi^{3} háɨ^{32} hmá^{2} cue^{32} jmáɨ^{1}
hi^{3} lɨ́^{13} zian^{2} tsú^{2}, jɨ^{3} hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{13} hí^{3} siáh^{3} juɨ^{32}
ho^{3}hñú^{13} hiah^{32} hu^{21} juú^{2} jáun^{2}.

15 Cheih^{32} jáun^{2} bíh^{1} tá^{1}tonh^{1} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} tsáɨ^{2},
tsá^{2} lɨ́n^{3} tsá^{2} hláɨnh^{1}, tsá^{2} juón^{1}, tsá^{2} jngɨh^{2} tsáu^{2},
tsá^{2} má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} dió^{32} tsá^{2} láɨn^{1}, jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32}
tsá^{2} jéih^{32} jú^{1} tɨ́^{1}jáɨ^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}.

16 ”Jná^{13} la^{32}, Jesús, má^{2}lɨ́^{2}zéin^{32} ná^{1} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2}
tsá^{2}tán^{2} hi^{3} cué^{32} jú^{1} tson^{2} ñí^{1}con^{2} hnú^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1}
tsá^{2} má^{2}ná^{1}lɨ́n^{3} cuáh^{32}. Jná^{13} bíh^{1} Tsá^{2} lɨ́n^{3} ná^{1} chí^{2}
zen^{2} hi^{3} ca^{3}hion^{2} quioh^{21} hla^{1} Dá^{2}vi^{21}, la^{3} cun^{3} Tsá^{2}
jón^{2}zɨ́h^{1} jón^{2}cho^{1} tsú^{2}, hi^{3} lɨ́n^{3} jná^{13} siáh^{3} chí^{1}jmaɨ^{21}
juenh^{13} hi^{3} hian^{32} tɨ^{3} ca^{3}jniá^{32}.

Cáun^{2} jáɨ^{13} hi^{3} té^{23} tsú^{2} ñí^{1} má^{2}ca^{3}táuh^{3}

17 Jáun^{2} né^{3}, Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} quionh^{3} jɨ^{3} tsá^{2}
má^{2}nióh^{32} jáɨ^{13} quionh^{3} Tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} *Já^{1}ziáh^{2} míh^{1}
juáh^{3}:

—¡Ña^{32}!

Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} náɨ^{32} né^{3} cuɨ́^{1} juáh^{13} siáh^{3}:

—¡Ña^{32}!

Hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} hí^{1}quiéin^{2} tsɨ́^{3}, cuɨ́^{1} já^{2} tsú^{2};
quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} hnió^{3} hɨ́nh^{3} jmáɨ^{2} hi^{3} jmu^{2} hi^{3} lɨ́^{13}
zian^{2} tsú^{2}, jmáɨ^{2} tiá^{2} hmah^{21} quien^{2} hí^{1} cú^{1}pih^{21},
jáun^{2} cuɨ́^{1} hính^{13} tsú^{2}.

Ñí^{1} ca^{3}táuh^{3} hɨe^{32} ha^{3} lánh^{3} hniáuh^{32} jmu^{3} tsú^{2}

18 Jná^{13} bíh^{1} tsá^{2} cué^{23} ná^{1} jú^{1} tson^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}
náɨ^{32} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}cué^{32} Dió^{32} hi^{3} má^{2}rá^{1}tioh^{3} sí^{2}

lá^{2}, hi^{3} juah^{32} jná^{13} la^{3} lá^{2}: Nɨ́^{1}juáh^{3} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} ná^{2}tsɨn^{3} jáɨ^{13} lá^{2}, ja^{3}bí^{1} Dió^{32} na^{3}tsɨn^{3} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} quioh^{21} tsú^{2}, la^{3} cun^{3} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} hi^{3} rá^{1}juáh^{3} jáun^{2} hnga^{2} sí^{2} lá^{2}.

19 Hi^{3} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} quin^{3} siáh^{3} cá^{2} jon^{1} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}cué^{32} Dió^{32} hi^{3} má^{2}rá^{1}tioh^{3} sí^{2} lá^{2}, jáun^{2} ja^{3}bí^{1} Dió^{32} quin^{3} siáh^{3} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} tsú^{2} hi^{3} jmɨ́^{1} lɨ́^{13} cuh^{3} máɨ^{3} hi^{3} háɨ^{32} hmá^{2} jmu^{2} hi^{3} lɨ́^{13} zian^{2} tsú^{2}, hmá^{2} hi^{3} rá^{1}hɨe^{32} ñí^{1} sí^{2} lá^{2}, hi^{3} sa^{3}jun^{3} lɨ^{3} zia^{32} siáh^{3} jáɨ^{13} hi^{3} hí^{3} tsú^{2} juú^{2} hɨ́en^{1} hi^{3} rá^{1}hɨe^{32} ñí^{1} sí^{2} lá^{2}.

20 Tsá^{2} má^{2}tson^{2} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} nɨ́^{2}, juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Ján^{3}, tia^{3}juɨ^{32} lɨ́n^{32} bíh^{1} má^{2}jáunh^{13} jná^{13}.

Re^{2} bíh^{1} la^{3} jáun^{2}. ¡Ñah^{32} hniu^{32} Jesús Tɨ^{32} Juo^{13} jnoh^{1}!

21 Cuɨ́^{1} má^{1}hé^{1} má^{1}mieh^{2} Jesús Tɨ^{32} Juo^{13} dí^{2} la^{3}jɨ́n^{32} hnoh^{2}. Cun^{3} nɨ́^{2} bíh^{1} tí^{3} jáɨ^{13} nɨ́^{2}.

Jú[1] chú[32] quioh[21] Jesús tsá[2] lɨn[3] Cristo
New Testament in Chinantec, Sochiapam
(MX:cso:Chinantec, Sochiapam)

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Sochiapam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Sochiapan [cso], Mexico

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Sochiapam

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
6f949189-17f1-57a8-bc53-e209204aa59c